

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ
SUPRAVEGHERE BANCARĂ

Raportul anual al BCE privind activitățile de supraveghere

2015

Martie 2016

Cuprins

Cuvânt înainte al președintelui BCE, Mario Draghi	3
Cuvânt înainte al președintei Consiliului de supraveghere, Danièle Nouy	4
1 Structura organizatorică: Supravegherea bancară a BCE	11
1.1 Îndeplinirea cerințelor privind asumarea răspunderii	11
1.2 Procesul decizional	12
1.3 Dotarea cu personal a Supravegherii bancare a BCE	16
1.4 Implementarea Codului de conduită	19
1.5 Aplicarea principiului separării atribuțiilor de politică monetară de cele de supraveghere	20
1.6 Cadrul de raportare a datelor și gestionarea informațiilor	20
2 Contribuția supravegherii la stabilitatea financiară	23
2.1 Instituțiile de credit: riscuri principale și rezultate generale în anul 2015	24
2.2 Implicarea în gestionarea crizelor	27
2.3 Evaluările cuprinzătoare „periodice”	31
2.4 Implementarea modelului de supraveghere al MUS	34
Casetă Supravegherea indirectă – necesitatea asigurării convergenței în direcția unor standarde înalte de supraveghere la nivelul MUS	49
3 Proceduri de autorizare, raportare a încălcărilor, executare și sancționare	52
3.1 Autorizații	52
3.2 Proceduri de raportare a încălcărilor, executare și sancționare	58
4 MUS – componentă a unei arhitecturi de supraveghere globale și europene	61
4.1 Cooperarea europeană și internațională	61
4.2 Contribuția la elaborarea cadrului de reglementare european și internațional	66
5 Raportări referitoare la utilizarea resurselor prevăzute în buget	75

5.1	Cheltuieli aferente anului 2015	75
5.2	Cadrul privind taxele: noiembrie 2014-decembrie 2015	77
6	Instrumente juridice adoptate de BCE cu privire la supravegherea bancară	81
7	Glosar	83
	Abrevieri	87

Cuvânt înainte al președintelui BCE, Mario Draghi

În anul 2012, când s-a decis înființarea unui mecanism unic de supraveghere în zona euro, numeroase voci critice au afirmat fie că aceasta va fi imposibilă, fie că va dura foarte mult. Și totuși, am sărbătorit deja prima aniversare a Mecanismului unic de supraveghere (MUS) și privim retrospectiv spre un prim an încununat de succes în domeniul supravegherii bancare europene.

Cu toate acestea, MUS nu reprezintă nici începutul, nici sfârșitul seriei de reforme instituționale pe care trebuie să le implementăm pentru a readuce stabilitatea în Europa, aceasta fiind premisa revenirii la o creștere sustenabilă. A fost însă un pas esențial și, din multe puncte de vedere, a reprezentat cheia progresului.

În primii ani de existență ai monedei euro, am trăit cu iluzia că instituisem o uniune monetară de sine stătătoare. Totuși, având în vedere faptul că banii sunt, în esență, emiși de bănci private, moneda unică poate exista numai în cadrul unui sistem bancar unic. Pentru ca o monedă să fie cu adevărat unică, aceasta trebuie să fie realmente fungibilă, indiferent de forma și de localizarea geografică a acesteia. În acest sens, este nevoie de o guvernare comună mai puternică a sectorului bancar în țările care folosesc aceeași monedă.

Înființarea MUS a venit, în parte, ca răspuns la această nevoie de a avea un organism unic de supraveghere, care să aplice metodologii omogene și să internalizeze încrederea reciprocă. Acesta nu numai că oferă o protecție mai mare cetățenilor, ci aduce și beneficii semnificative statelor membre. Instituțiile financiare ale acestora pot exploata la maximum economiile de scară din cadrul pieței unice.

În aceste condiții, uniunea bancară a fost concepută pe trei piloni: un mecanism unic de supraveghere, un mecanism unic de rezoluție și o schemă uniformă de garantare a depozitelor. Pentru ca o monedă să fie cu adevărat unică, sunt necesare toate cele trei elemente. Supravegherea trebuia să fie prioritară, întrucât reprezenta o condiție prealabilă esențială pentru ceilalți piloni ai uniunii bancare. La începutul anului 2015, a fost înființat Mecanismul unic de rezoluție (MUR), acesta reprezentând cel de-al doilea pilon. În vederea realizării uniunii bancare, trebuie să edificăm cel de-al treilea pilon, respectiv garantarea uniformă a depozitelor. Numai atunci vom fi obținut o construcție cu adevărat stabilă.

Uniunea bancară nu este un obiectiv în sine, ci un pas esențial în direcția unei piețe unice a serviciilor bancare și financiare la nivel european. Existența unor piețe bancare și de capital integrate și funcționale reprezintă condiții fundamentale pentru stabilitatea și reușita monedei euro și pentru promovarea creșterii economice și a ocupării forței de muncă, în interesul tuturor cetățenilor europeni.

Cuvânt înainte al președintei Consiliului de supraveghere, Danièle Nouy

La publicarea primului raport anual în martie 2015, Mecanismul unic de supraveghere (MUS) exista de mai puțin de jumătate de an; avea un viitor promițător, dar experiență aproape deloc. În această a doua ediție a Raportului anual, putem privi retrospectiv la ultimul an și jumătate de experiență în domeniul supravegherii bancare europene¹; MUS are în continuare un viitor promițător, dar are și un trecut încurajator.

Pe parcursul anului 2015, am înregistrat progrese importante în ceea ce privește promovarea obiectivelor supravegherii bancare europene. Am contribuit la siguranța și soliditatea instituțiilor de credit și la stabilitatea sistemului financiar. De asemenea, am promovat unitatea și integritatea pieței interne prin asigurarea tratamentului egal al instituțiilor de credit. MUS a reprezentat un vector de armonizare, a urmat o abordare incisivă a supravegherii bancare și a intensificat cooperarea cu instituțiile europene și alte organisme de supraveghere, precum și comunicarea. Încă nu am îndeplinit obiectivul unei supravegheri bancare cu adevărat europene, însă ne-am apropiat mult mai mult de acesta.

Stimularea integrării și armonizării – reușite anterioare și provocări viitoare

În anul 2015, supravegherea bancară europeană a făcut un pas important în direcția unei supravegheri armonizate și imparțiale, prin intermediul **procesului de supraveghere și evaluare (PSE) la nivelul întregii zone euro**, bazat pe o metodologie comună. Pentru prima dată, toate instituțiile importante din zona euro au fost evaluate în raport cu un criteriu comun. Au fost combinate elemente cantitative și calitative prin recurgerea la o abordare bazată pe „aprecierea limitată” a experților; astfel, s-a asigurat consecvența, s-a evitat toleranța în materie de supraveghere și s-a ținut cont de specificitățile instituțiilor. Metodologia comună a beneficiat semnificativ de pe urma experienței anterioare și a bunelor practici ale autorităților naționale competente (ANC). În ansamblu, și în ceea ce privește anii următori, experiența primului PSE armonizat a fost foarte încurajatoare.

Totuși, armonizarea sporită a practicilor de supraveghere în cadrul MUS nu poate fi realizată fără armonizarea în continuare a normelor. Cadrul de reglementare european – CRR/CRD IV – conține peste 160 de dispoziții în baza cărora organismele de supraveghere sau administrațiile naționale dispun de anumite

¹ Conform convențiilor stilistice utilizate în textele în limba engleză produse de BCE, Mecanismul unic de supraveghere (MUS) ar trebui, în general, denumit „supravegherea bancară europeană”; totuși, termenul „Mecanismul unic de supraveghere” poate fi utilizat în continuare pentru a descrie modul de desfășurare a (mai degrabă decât agentul) supravegherii și, de asemenea, poate fi folosit în texte juridice și narative care descriu atribuțiile și organizarea supravegherii bancare.

prerogative discreționare în ceea ce privește implementarea concretă a normelor europene relevante. Unele „**opțiuni și prerogative discreționare naționale**” (OPDN) acoperă anumite elemente naționale specifice. Cu toate acestea, multe dintre ele nu sunt altceva decât o reflecție a unor tradiții necontestate, a unor interese pur naționale și a deturnării unor dispoziții legale. Acestea au efecte semnificative asupra nivelului de prudență a cadrului și asupra comparabilității ratelor fondurilor proprii. De asemenea, reprezintă un nivel suplimentar de complexitate, precum și o sursă de arbitraj de reglementare.

În vederea soluționării acestei probleme, am înființat un grup la nivel înalt, care a identificat aproximativ 120 de OPDN ce pot fi exercitate de BCE și în cazul cărora este posibilă armonizarea. Aceste OPDN acoperă o gamă largă de subiecte, cum ar fi tratamentul aplicat creanțelor privind impozitul amânat, deducerile intragrup cu expunere largă și derogările privind lichiditatea intragrup. Am convenit asupra unei implementări unice a acestor opțiuni și prerogative discreționare naționale la nivelul întregii zone euro, aliniind-o la standardele internaționale sau, în absența unor astfel de standarde, adoptând abordarea cea mai conservatoare. Aceste eforturi au avut drept rezultat o reglementare și un ghid care au făcut obiectul unei consultări publice și care au fost adoptate de BCE. Regulamentul va intra în vigoare în luna octombrie 2016. Acesta reprezintă un pas important în direcția unui cadru de reglementare armonizat pentru zona euro.

Totuși, cadrul de reglementare este în continuare fragmentat într-o anumită măsură. În ceea ce privește CRD IV, de exemplu, statele membre au interpretat o serie de dispoziții în moduri diferite. Legislația națională variază de la transpuneri literale ale legislației europene la suprareglementare națională. În unele țări, legiuitorii naționali amplifică și mai mult fragmentarea, prin transformarea unor practici de supraveghere fără caracter obligatoriu în acte juridice cu caracter obligatoriu.

Transpunerea directivelor europene este o prerogativă a legiuitorilor naționali. Cu toate acestea, un cadru de reglementare fragmentat este în contradicție cu obiectivele generale ale uniunii bancare. Totodată, faptul că se confruntă cu o mare diversitate de legislații naționale este departe de a constitui o situație ideală pentru organismul de supraveghere unic european. Prin urmare, încurajăm în mod ferm continuarea procesului de **armonizare a cadrului de reglementare** pentru sectorul bancar. Atât timp cât reglementarea rămâne fragmentată, convergența practicilor de supraveghere nu poate asigura condiții de concurență în totalitate echitabile. În acest sens, MUS contribuie activ la eforturile Autorității bancare europene (ABE) în vederea elaborării cadrului unic de reglementare și a manualului unic de supraveghere la nivelul UE.

Sectorul bancar și atribuțiile de supraveghere în anul 2015

Punctul de pornire pentru activitatea noastră de supraveghere în anul 2015 l-au constituit rezultatele evaluării cuprinzătoare din 2014. La acestea s-au adăugat o analiză a mediului macroeconomic și un studiu detaliat privind principalele riscuri la adresa sectorului bancar. Pe baza acestora, Consiliul de supraveghere a definit cinci

priorități care au orientat activitățile noastre de supraveghere în anul 2015.

Prioritățile au fost următoarele:

- modelele de afaceri și vectorii profitabilității;
- guvernanța și apetitul pentru risc;
- adecvarea capitalului;
- riscul de credit;
- riscul cibernetic și integritatea datelor.

Pe parcursul anului 2015, echipele comune de supraveghere (ECS) au inițiat discuții cu cadrele de conducere de nivel superior ale băncilor cu scopul de a formula cu claritate așteptările în materie de supraveghere ale MUS și a contesta viabilitatea **modelelor de afaceri și a vectorilor profitabilității**. Analize orizontale *inter pares*, care au luat în considerare specificitățile diferitelor modele de afaceri, au fost realizate de un grup de experți, cu o implicare puternică din partea ANC.

În ceea ce privește **guvernanța și apetitul pentru risc**, în martie 2015 a fost lansată o analiză tematică aprofundată, care a fost inclusă în PSE. Analiza s-a încheiat în ianuarie 2016; scrisori conținând măsurile adoptate în urma acesteia au fost trimise instituțiilor. Ca parte a ciclului de supraveghere, analiza tematică a permis ECS să identifice, de asemenea, măsuri de supraveghere pentru anul 2016, precum și domenii pentru inspecții viitoare la fața locului. Un raport privind cele mai bune practici identificate pe parcursul analizei tematice urmează să fie publicat către finele anului.

În anul 2015, **adecvarea capitalului** a reprezentat o prioritate pe care am abordat-o în mod continuu. Rezultatele evaluării cuprinzătoare au oferit ECS un bun punct de pornire pentru adoptarea de măsuri în urma acesteia. Activitatea referitoare la OPDN a reprezentat un progres în direcția unei definiri mai armonizate a capitalului reglementat al băncilor la nivelul MUS. Un alt domeniu de interes l-a constituit pregătirea unei analize țintite a modelelor interne ale băncilor, cu scopul de a asigura că acestea oferă gradul adecvat de intensitate a activelor ponderate în funcție de risc. Obiectivul este asigurarea respectării de către bănci a standardelor de reglementare și promovarea consecvenței acestora la nivelul tuturor instituțiilor. În cursul anului 2015, s-a efectuat un prim inventar și s-a elaborat o propunere de analiză țintită a modelelor interne, care urmează să fie efectuată pe parcursul anilor următori.

În ceea ce privește, **riscul de credit**, în anul 2015 a fost inițiată o analiză tematică privind finanțarea prin îndatorare. Obiectivele analizei au fost: o mai bună înțelegere a activităților de finanțare prin îndatorare desfășurate de instituțiile supravegheate, evaluarea vectorilor principali și a dinamicii acestei piețe, precum și identificarea celor mai bune practici. Analiza își propunea, de asemenea, să permită evaluarea comparativă a instituțiilor din perspectiva finanțării prin îndatorare. În plus, Consiliul de supraveghere a înființat un grup operativ temporar pentru elaborarea și

implementarea unei abordări consecvente în materie de supraveghere a instituțiilor supravegheate cu niveluri ridicate de credite neperformante.

În ceea ce privește **riscul cibernetic și integritatea datelor**, la începutul anului 2015 a fost lansată o analiză tematică privind securitatea cibernetică cu scopul de a identifica profilurile de risc cibernetic ale instituțiilor semnificative și a efectua un exercițiu de comparare a datelor colectate de la bănci. Rezultatele inițiale au fost utilizate pentru a identifica băncile la care urmau să aibă loc inspecții la fața locului în anii 2015 și 2016. Consiliul de supraveghere a aprobat, de asemenea, un model de operare și comunicare a incidentelor de criminalitate cibernetică, precum și crearea unei baze de date conținând aceste incidente. Pentru a susține eforturile în aceste domenii, a fost înființat un grup de experți, cu implicarea ANC.

Sectorul bancar european la începutul anului 2016

În trimestrul I 2016, sectorul bancar european s-a confruntat cu o deteriorare a mediului financiar la nivel mondial. Totuși, sectorul bancar european de astăzi este foarte diferit de cel din trecut. În primul rând, băncile au îmbunătățit **cantitatea și calitatea capitalului** pe care îl dețin. Din 2012, rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază pentru instituțiile semnificative din zona euro s-a majorat, în medie, de la 9% la circa 13%. Aceste instituții sunt pregătite să respecte pachetul complet de cerințe privind capitalul reglementat, care vor intra în vigoare în anul 2019. În ceea ce privește cerințele privind capitalul de supraveghere, funcția de supraveghere bancară europeană a menționat în mod clar nivelurile de capital din Pilonul 2 pe care se așteaptă ca băncile să le mențină stabile. *Ceteris paribus*, cerințele de supraveghere nu vor fi majorate în continuare.

În ansamblu, sectorul bancar european este mult mai bine pregătit să facă față unor influențe nefavorabile neprevăzute decât era în urmă cu câțiva ani. În plus, profiturile instituțiilor semnificative s-au majorat în continuare în anul 2015. Prin urmare, acestea au fost în măsură să aplice politici de distribuție adecvate, respectând totodată cerințele privind capitalul reglementat și de supraveghere. Acest lucru se aplică și în cazul distribuțiilor aferente instrumentelor de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar.

Cu toate acestea, există încă un subset de bănci europene care prezintă niveluri ridicate de **credite neperformante**. Aceste credite au fost identificate în cadrul evaluării cuprinzătoare din anul 2014, când s-a utilizat, pentru prima dată, o definiție armonizată. La fel de important este faptul că pentru aceste credite neperformante au fost constituite provizioane rezonabile. Așadar, ne aflăm într-o postură suficient de confortabilă pentru a promova înregistrarea de noi progrese în ceea ce privește reducerea ordonată a nivelurilor de credite neperformante pe parcursul următorilor ani.

În final, a fost realizat un pas decisiv în privința structurii sistemului bancar. Prin adoptarea Directivei privind redresarea și rezoluția bancară (*Bank Recovery and Resolution Directive* – BRRD) și înființarea Comitetului unic de rezoluție, s-au pus bazele unui **regim de rezoluție** care permite ca situațiile de dificultate cu care se

confruntă băncile să fie gestionate în mod ordonat. Datorită acestui regim, costurile aferente rezoluțiilor nu mai sunt suportate de contribuabili, ci de acționarii și creditorii băncilor. Totuși, deși BRRD sporește în mod corespunzător disciplina pe piețe, majorarea *spread*-urilor consemnată în trimestrul I 2016 nu pare să fie justificată în contextul nivelurilor mult mai ridicate ale fondurilor proprii deținute de bănci.

Priorități în materie de supraveghere pentru anul 2016

În anul 2016, modelele de afaceri și vectorii profitabilității băncilor se vor afla, în continuare, în centrul activității supravegherii bancare europene. Ambele elemente se confruntă cu dificultăți din cauza perioadei prelungite cu rate scăzute ale dobânzilor și a nivelului ridicat de depreciere a activelor. Alte riscuri semnificative, a căror importanță variază de la o țară la alta, includ riscul de credit și nivelurile ridicate de credite neperformante menționate mai sus, o inversare a interesului pentru obținerea de randamente, riscul de conduită și cel de guvernanță, riscul suveran, riscul geopolitic, vulnerabilități tot mai ridicate în economiile emergente, precum și, o dată în plus, riscul privind tehnologia informației și criminalitatea cibernetică. De asemenea, băncile trebuie să fie pregătite pentru noi cerințe privind capitalul reglementat.

Aceste riscuri și dificultăți au constituit baza pentru definirea priorităților noastre de supraveghere pentru anul 2016. Având în vedere că multe dintre principalele riscuri și dificultăți nu au cunoscut modificări semnificative față de anul 2015, există o suprapunere între prioritățile noastre de supraveghere pentru anul acesta și cele pentru anul trecut. Mai mult, unele priorități pentru anul 2015, au fost, încă de la început, gândite pe un orizont temporal mai mare de un an. În acest context, MUS a adoptat cinci [priorități în materie de supraveghere](#) pentru anul 2016, care au fost publicate la începutul acestui an, și anume:

- riscul aferent modelelor de afaceri și profitabilității;
- riscul de credit;
- adecvarea capitalului;
- guvernanța riscului și calitatea datelor;
- lichiditatea.

Riscul aferent modelelor de afaceri și profitabilității rămâne una dintre principalele priorități în anul 2016. Pornind de la analizele efectuate în anul 2015, a fost inițiată o analiză tematică privind vectorii profitabilității băncilor la nivel de companie și modele de afaceri. În acest context, unul dintre domeniile asupra cărora se va concentra supravegherea va consta în a analiza dacă se poate obține profitabilitate, printre altele, printr-o reducere a standardelor de subscriere a creditelor, o mai mare dependență de finanțarea pe termen scurt sau o creștere a expunerilor la risc.

Riscul de credit rămâne, de asemenea, o prioritate esențială. Deteriorarea calității împrumuturilor acordate companiilor și populației și a standardelor de subscriere a creditelor, precum și persistența nivelului ridicat al creditelor neperformante reprezintă o sursă de preocupare în mai multe țări din zona euro, îndeosebi în cele care au fost puternic afectate de criză. Pe lângă măsurile adoptate în urma activității începute în anul 2015, Supravegherea bancară a BCE va investiga, de asemenea, concentrarea excesivă a riscurilor în anumite domenii, precum cel imobiliar. Un alt aspect strâns legat de cele de mai sus se referă la implementarea noului standard de contabilitate „IFRS 9 – Instrumente financiare”, care influențează măsurarea deprecierii creditelor, precum și evaluarea instrumentelor financiare. O analiză tematică relevantă va fi lansată în curând.

O altă prioritate pentru anul 2016 este **adecvarea capitalului**. De o relevanță deosebită în acest sens sunt consecvența și calitatea proceselor de evaluare a adecvării capitalului intern al băncilor (*Internal Capital Adequacy Assessment Processes – ICAAP*), inclusiv capacitățile de testare internă la stres ale acestora și efectuarea de testări la stres în scopuri de supraveghere, precum testarea la stres la nivelul UE coordonată de Autoritatea bancară europeană. Alte elemente esențiale în materie de supraveghere în anul 2016 sunt măsurile adoptate în urma evaluării privind calitatea și structura capitalului băncilor (inclusiv în legătură cu OPDN), precum și analizarea nivelului de pregătire a băncilor pentru noi standarde de reglementare, cum ar fi cerința minimă privind fondurile proprii și pasivele eligibile (*minimum requirement for own funds and eligible liabilities – MREL*) și capacitatea totală de absorbție a pierderilor (*total loss-absorbing capacity – TLAC*). Analiza ținută a modelelor interne ale băncilor și a intensității activelor ponderate în funcție de risc ale acestora va constitui o altă prioritate principală pentru 2016 și pentru anii care vor urma.

Guvernanța riscului și calitatea datelor băncilor rămân, de asemenea, o prioritate în 2016, pe fondul profitabilității scăzute și al unui interes potențial pentru obținerea de randamente, combinat cu un volum amplu de finanțare ieftină. În plus, criza financiară a arătat în mod evident că, de multe ori, consiliile de administrație ale băncilor nu au dispus de informațiile necesare pentru a lua decizii bune cu privire la operațiunile lor. În prezent, una dintre prioritățile MUS se referă la comunicarea clară a așteptărilor în materie de supraveghere față de bănci în acest sens. Mai mult, o analiză tematică va evalua respectarea principiilor Comitetului de supraveghere bancară de la Basel (CSBB) privind agregarea eficace a datelor referitoare la riscuri și raportarea riscurilor. De asemenea, această evaluare va consolida măsurile adoptate în urma analizei tematice efectuate de MUS în anul 2015 cu privire la guvernanța riscului și apetitul pentru risc. Nu în ultimul rând, asigurarea calității și a securității datelor necesită o infrastructură informatică de ultimă generație. Prin urmare, riscurile informatice vor fi parte integrantă a analizei.

Lichiditatea a devenit o prioritate de supraveghere pentru anul 2016. Experiența PSE 2015 a arătat că multe bănci nu îndeplinesc încă în totalitate așteptările în materie de supraveghere referitoare la gestionarea solidă a riscurilor de lichiditate. În consecință, metodologia PSE privind riscul de lichiditate este dezvoltată în continuare. Acest proces include examinarea detaliată a robusteții cerinței de

acoperire a necesarului de lichiditate a băncilor și înțelegerea fiabilității gestionării riscului de lichiditate și a apetitului pentru risc al băncilor, astfel cum sunt reflectate în procesul de evaluare a adecvării lichidității interne (*internal liquidity adequacy assessment process* – ILAAP) sau într-un cadru comparabil.

Din multe puncte de vedere, aceste priorități sunt valabile atât pentru băncile semnificative, care sunt supravegheate direct de BCE, cât și pentru instituțiile mai puțin semnificative, care sunt supravegheate direct de ANC și indirect de BCE. Se asigură o abordare consecventă la nivelul întregului MUS, în strânsă colaborare cu ANC și în conformitate cu principiul proporționalității.

Consolidarea modelului de supraveghere al MUS

Prioritățile de supraveghere pentru anii 2015 și 2016 evidențiază natura anticipativă a abordării MUS cu privire la supravegherea bancară. Obiectivul nostru principal este acela de a soluționa eventualele probleme în timp util. Pe baza oportunităților sporite de analiză comparativă și de comparații *inter pares*, promovăm, de asemenea, **perspective multiple asupra riscului**. Vizăm o înțelegere aprofundată a factorilor de risc, a apetitului pentru risc și a modelului de afaceri al fiecărei instituții, acordând atenția cuvenită diversității modelelor de afaceri ale băncilor la nivel european. Acesta este un punct forte evident al autorității de supraveghere bancară europene.

Realizările de până acum se datorează, în principal, devotamentului și eforturilor deosebite ale echipelor noastre. În anul 2016, vom continua să dezvoltăm **spiritul de echipă al MUS** în cadrul BCE și al ANC. Acest spirit de echipă este esențial, având în vedere că întregul personal cu înaltă calificare care contribuie la MUS este angajat de autorități diferite, situate în țări diferite și implicate într-o formă unică de cooperare integrată. În conformitate cu solicitarea generală formulată de legiuitorii UE, vom continua să elaborăm politici de resurse umane în ceea ce privește formarea, feedbackul privind performanța și mobilitatea intra-MUS, cu scopul de a promova o cultură de supraveghere comună și un mecanism de supraveghere cu adevărat integrat.

Mai sunt necesare încă multe eforturi pentru ca MUS să implementeze cele mai bune practici de supraveghere independentă, incisivă și anticipativă, care să asigure condiții de concurență echitabile pentru băncile din zona euro. Pe măsură ce dobândim experiență și ne dezvoltăm tot mai mult împreună, vom aborda acest obiectiv într-un ritm tot mai alert.

1 Structura organizatorică: Supravegherea bancară a BCE

În primul an de funcționare, structura organizatorică a Supravegherii bancare a BCE² s-a dovedit foarte adecvată pentru susținerea eforturilor Mecanismului unic de supraveghere (MUS). Cu toate acestea, având în vedere amploarea proiectului și durata redusă a etapei pregătitoare, ar fi fost surprinzător să nu fie necesare îmbunătățiri. În consecință, au fost întreprinse demersuri pentru ameliorarea în continuare a cadrului organizatoric, alte măsuri urmând să fie luate în timp util.

Având în vedere volumul mare de decizii necesare în cadrul MUS, au fost introduse mai multe măsuri de simplificare a procesului decizional. De asemenea, în primul an de funcționare a devenit evident faptul că o serie de atribuții principale necesită mai multe resurse decât se anticipase inițial. Prin urmare, pe parcursul următorilor doi ani, va fi angajat personal suplimentar.

Pentru a asigura buna guvernare, Cadrul de etică aplicabil întregului personal al BCE a fost revizuit pentru a reflecta noile sarcini în materie de supraveghere bancară și a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2015. Simultan, a fost înființat Biroul de conformitate și guvernare, cu scopul de a oferi consultanță personalului și a sprijini implementarea cadrului. Pe parcursul anului 2015 s-a asigurat, de asemenea, separarea, la nivel decizional, a atribuțiilor de politică monetară de cele de supraveghere, nefiind necesară intervenția Grupului de mediere. S-a îmbunătățit în continuare disponibilitatea datelor de calitate în scopuri de supraveghere, precum și a sistemelor de gestionare a informațiilor la nivelul MUS în ansamblu.

1.1 Îndeplinirea cerințelor privind asumarea răspunderii

Prezentul Raport anual a fost întocmit cu scopul de a constitui principalul canal de asumare a responsabilității al Supravegherii bancare a BCE, conform Regulamentului privind MUS. În conformitate cu Regulamentul privind MUS, conferirea unor atribuții de supraveghere BCE ar trebui să fie echilibrată prin cerințe corespunzătoare privind transparența și asumarea răspunderii. Menținerea și promovarea [cadrului de asumare a răspunderii](#) – elaborat pe baza Acordului interinstituțional dintre Parlamentul European și BCE și a Memorandumului de înțelegere între Consiliul UE și BCE – au continuat să se numere printre prioritățile BCE în anul 2015.

În ceea ce privește Parlamentul European, în anul 2015, președinta Consiliului de supraveghere a luat cuvântul în fața Comisiei pentru afaceri economice și monetare a Parlamentului European, cu ocazia prezentării Raportului anual 2014 al BCE

² Conform convențiilor stilistice utilizate în textele în limba engleză produse de BCE, termenul „Supravegherea bancară a BCE” se referă la componenta de supraveghere a BCE.

privind activitățile de supraveghere ([31 martie](#)), a participat la două audieri publice ordinare ([25 iunie](#) și [19 octombrie](#)) și la două schimburi de opinii ad-hoc (25 iunie și 19 octombrie). Principalele aspecte discutate au inclus „opțiunile și prerogativele discreționare naționale” din CRR/CRD IV, precum și procesul de supraveghere și evaluare (PSE). Pe parcursul anului 2015, pe [website-ul](#) BCE au fost publicate 26 de răspunsuri la întrebări adresate de deputați în Parlamentul European pe teme legate de supraveghere. Scrisorile au explicat cadrul juridic și politicile BCE cu privire la o mare varietate de subiecte legate de supraveghere, cum ar fi evaluarea cuprinzătoare din anul 2014, măsurile de supraveghere ale BCE, proporționalitatea deciziilor de supraveghere și riscurile specifice pentru băncile supravegheate.

Mai mult, în conformitate cu Acordul interinstituțional, BCE a transmis Parlamentului European înregistrările ședințelor Consiliului de supraveghere.

Cu privire la Consiliul UE, în anul 2015, președinta Consiliului de supraveghere a participat la două ședințe ale Eurogrupului în configurația uniunii bancare: la data de 24 aprilie, președinta a prezentat Raportul anual 2014 al BCE privind activitățile de supraveghere, iar la 7 decembrie, dna Nouy a participat la un schimb de opinii referitor, printre altele, la implementarea cadrului de supraveghere, armonizarea opțiunilor și prerogativelor discreționare naționale din CRR/CRD IV și evaluarea cuprinzătoare din 2015.

În cadrul obligațiilor de raportare prevăzute în Regulamentul privind MUS, reprezentanții BCE implicați în supravegherea bancară au participat la schimburi de opinii cu parlamentele naționale.

1.2 Procesul decizional

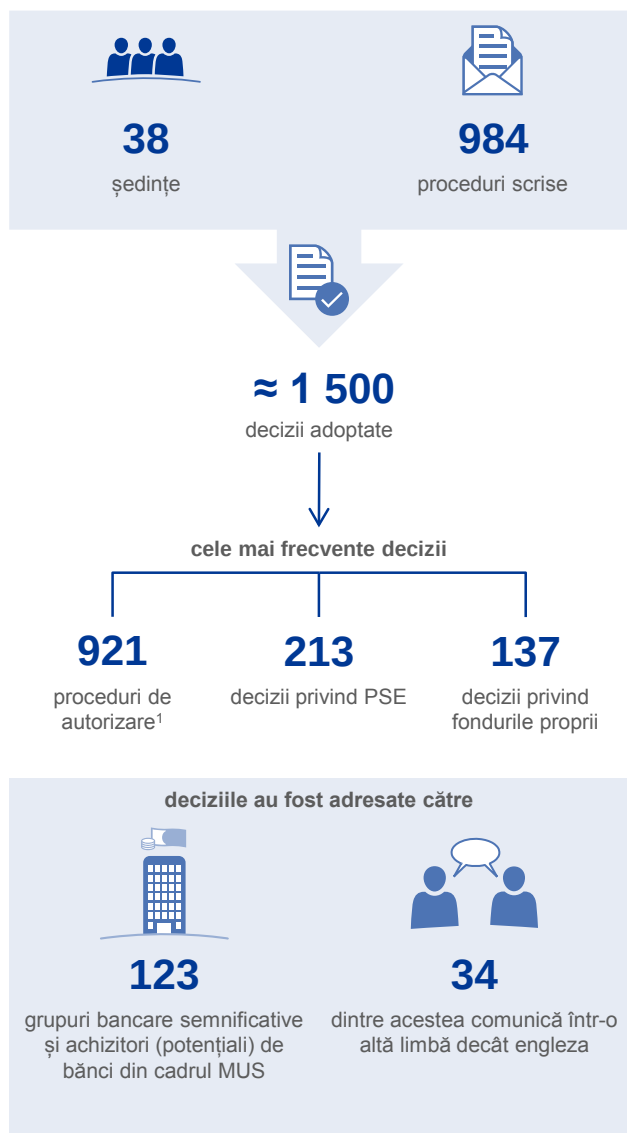
1.2.1 Consiliul de supraveghere și Comitetul director

Anul 2015 a fost primul an întreg de funcționare a MUS. Au avut loc 38 de ședințe ale Consiliului de supraveghere, dintre care 22 s-au desfășurat la Frankfurt pe Main, iar 16, în sistem de teleconferință. În cadrul acestor ședințe, Consiliul de supraveghere a discutat o mare varietate de aspecte, fie legate de băncile individuale supravegheate, fie de natură mai generală, cum ar fi elaborarea de note de politici și de metodologii comune. Pe lângă ședințe și teleconferințe, Consiliul de supraveghere poate lua decizii prin procedură scrisă³. În anul 2015, majoritatea deciziilor au fost adoptate astfel, în special cele referitoare la competență și onorabilitate.

³ În conformitate cu articolul 6.7 din [Regulamentul de procedură al Consiliului de supraveghere](#), deciziile pot fi luate și prin intermediul unei proceduri scrise, dacă nu se opun cel puțin trei membri cu drept de vot ai Consiliului de supraveghere. În acest caz, punctul este adăugat pe ordinea de zi a următoarei ședințe a Consiliului de supraveghere. O procedură scrisă necesită, de regulă, cel puțin cinci zile lucrătoare în vederea examinării de către Consiliul de supraveghere.

Figura 1

Date-cheie privind activitățile Consiliului de supraveghere

* Notă: Cifrele din această figură se referă la decizii de supraveghere individuale adresate entităților supravegheate sau achizitorilor potențiali ai acestora. În plus, Consiliul de supraveghere a adoptat decizii cu privire la o serie de aspecte orizontale (de exemplu, metodologiile comune) și aspecte instituționale.

1) Cele 921 de decizii privind proceduri de autorizare acoperă peste 2 000 de proceduri individuale (Secțiunea 3.1.2).

BCE a adoptat un număr semnificativ de decizii cu privire la bănci individuale (Figura 1). În acest sens, este necesară o guvernanta eficientă a procesului decizional. Proiectele de decizii individuale trebuie trimise Consiliului de supraveghere spre aprobare și, ulterior, în conformitate cu procedura aplicabilă în cazul absenței unei obiecții, Consiliului Guvernatorilor spre adoptare finală. De asemenea, nu toate băncile supravegheate au acceptat să primească deciziile oficiale ale BCE în limba engleză: în cazul a 34 de bănci, deciziile au fost transmise într-o altă limbă oficială a UE.

Deși Supravegherea bancară a BCE se bazează pe legislația UE, în special CRR/CRD IV, statele membre au transpus în moduri diferite CRD IV în legislația națională. Aceasta reprezintă o altă dificultate de ordin operațional pentru procesul decizional, întrucât este necesar să se dispună și la nivel central de expertiză privind fiecare dintre cele 19 cadre legislative naționale diferite. Iar cadrul de reglementare este în continuare și mai fragmentat, dat fiind că unele țări convertesc practici de supraveghere fără caracter obligatoriu în acte juridice cu caracter obligatoriu. În plus, transpunerile naționale ale CRD IV și cerințele de reglementare naționale care depășesc sfera de aplicare a normelor europene au dat naștere, în anumite cazuri, la dezbateri privind prerogativele exacte de supraveghere ale BCE. În mai multe cazuri, acest lucru a condus la exercitarea de către BCE a supravegherii prin intermediul unor instrucțiuni formulate la adresa autorităților naționale competente (ANC).

În anul 2015, au fost luate o serie de măsuri pentru simplificarea procesului decizional. În vederea gestionării volumului ridicat de decizii propuse, vor fi explorate în continuare posibilități de delegare.

Pe lângă deciziile specifice băncilor, Consiliul de supraveghere a decis cu privire la unele aspecte orizontale, în special aplicarea unor metodologii și cadre comune pentru anumite domenii ale supravegherii. În trei cazuri, Consiliul de supraveghere a încredințat unor structuri temporare (două grupuri la nivel înalt și un grup operativ), alcătuite din persoane cu funcții de conducere de nivel superior din cadrul BCE și al ANC, mandatul efectuării preparativelor cu privire la: (i) exercitarea opțiunilor și prerogativelor discreționare din legislația UE, (ii) metodologia PSE și, respectiv, (iii) abordarea consecventă în materie de supraveghere a instituțiilor supravegheate cu niveluri ridicate de credite neperformante.

Consiliul de supraveghere

În rândul din față (de la stânga la dreapta):
Alexander Demarco, Jouni Timonen, Cyril Roux, António Varela

În rândul al doilea (de la stânga la dreapta):
Andreas Dombret, Fabio Panetta, Julie Dickson, Luc Coene, Danièle Nouy, Sabine Lautenschläger, Anneli Tuominen, Stanislava Zdravec Capriolo, Jan Sijbrand

În rândul al treilea (de la stânga la dreapta):
Mathias Dewatripont, Vladimír Dvořáček, Robert Ophèle, Ignazio Angeloni, Karol Gabarretta, Yiangos Demetriou, Claude Simon, Fernando Restoy Lozano, Zoja Razmusa

În rândul din spate (de la stânga la dreapta):
Raimund Röseler, Andreas Ittner, Andres Kurgpöld (membru supleant pentru dl Kessler), Helmut Ettl, Ingrida Šimonytė, Norbert Goffinet, Ilias Plaskovitis

Președinte	Danièle Nouy	Cipru	Yiangos Demetriou (Central Bank of Cyprus)
Vicepreședinte	Sabine Lautenschläger	Letonia	Kristaps Zakulis (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) (până la data de 28 ianuarie 2016) Pēters Putniņš (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) (începând cu data de 15 februarie 2016) Zoja Razmusa (Latvijas Banka)
Reprezentanți ai BCE	Ignazio Angeloni Luc Coene (începând cu data de 11 martie 2015) Julie Dickson Sirkka Hämäläinen	Lituania	Ingrida Šimonytė (Lietuvos bankas)
Belgia	Mathias Dewatripont (Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique)	Luxemburg	Claude Simon (Commission de Surveillance du Secteur Financier) Norbert Goffinet (Banque centrale du Luxembourg)
Germania	Elke König (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (până la data de 28 februarie 2015) Felix Hufeld (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (începând cu data de 1 martie 2015) Andreas Dombret (Deutsche Bundesbank)	Malta	Karol Gabarretta (Malta Financial Services Authority), Alexander Demarco (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta)
Estonia	Kilvar Kessler (Finantsinspektsioon) Madis Müller (Eesti Pank)	Țările de Jos	Jan Sijbrand (De Nederlandsche Bank)
Irlanda	Cyril Roux (Central Bank of Ireland/Banc Ceannais na hÉireann)	Austria	Helmut Ettl (Finanzmarktaufsicht) Andreas Ittner (Oesterreichische Nationalbank)
Grecia	Vassiliki Zaka (Bank of Greece) (până la data de 31 iulie 2015) Ilias Plaskovitis (Bank of Greece) (începând cu data de 31 iulie 2015)	Portugalia	António Varela (Banco de Portugal) (până la data de 7 martie 2016)
Spania	Fernando Restoy Lozano (Banco de España)	Slovenia	Stanislava Zdravec Capriolo (Banka Slovenije)
Franța	Robert Ophèle (Banque de France)	Slovacia	Vladimír Dvořáček (Národná banka Slovenska)
Italia	Fabio Panetta (Banca d'Italia)	Finlanda	Anneli Tuominen (Finanssivalvonta) Kimmo Virolainen (Suomen Pankki – Finlands Bank) (până la data de 1 ianuarie 2016) Jouni Timonen (Suomen Pankki – Finlands Bank) (începând cu data de 1 ianuarie 2016)

În anul 2015 au avut loc 22 de ședințe ale Comitetului director, care include opt membri ai Consiliului de supraveghere, ale cărui activități și ședințe sunt sprijinite și, respectiv, pregătite de acesta: 19 s-au desfășurat la Frankfurt pe Main, iar 3, în sistem de teleconferință⁴. În luna aprilie, a avut loc prima rotație a celor cinci membri de la ANC, care sunt numiți pentru un mandat de un an.

1.2.2 Activitățile Comitetului administrativ de control

În anul 2015, **opt solicitări** de control administrativ privind decizii de supraveghere ale BCE au fost depuse la Comitetul administrativ de control⁵. Acesta a adoptat șase avize: două dintre ele propuneau menținerea deciziei inițiale, iar patru propuneau modificarea sau îmbunătățirea argumentării acesteia. Celelalte două solicitări au fost retrase de către reclamânți.

Procedura și sfera de aplicare a controalelor efectuate de Comitetul administrativ de control

Din punct de vedere procedural, organizarea unei **audieri** a reclamantului (reclamantilor), care este posibilă conform normelor de funcționare ale Comitetului administrativ de control⁶, s-a dovedit a fi un element important în procesul de control. Aceasta oferă reclamantilor, care sunt, de multe ori, reprezentați de cadre de conducere de nivel superior, oportunitatea de a fi audiați de Comitetul administrativ de control, iar BCE, oportunitatea de a-și prezenta punctele de vedere.

În cele două cazuri în care o solicitare de control a fost retrasă înainte de emiterea unui aviz din partea Comitetului administrativ de control, acesta, alături de secretariat, a contribuit la **soluționarea aspectelor**, spre satisfacția atât a reclamantului (reclamantilor), cât și a BCE, prin asumarea unui rol de mediator între BCE și reclamant (reclamânți).

În conformitate cu articolul 24 alineatul (1) și cu considerentul 64 din Regulamentul privind MUS, sfera de aplicare a controlului efectuat de Comitetul administrativ de control ar trebui să se refere la conformitatea procedurală și de fond a deciziilor BCE cu Regulamentul privind MUS, cu respectarea **marjei discreționare acordate BCE**. În cazurile în care BCE și-a exercitat această prerogativă discreționară, controlul Comitetului s-a limitat, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, la a stabili dacă decizia contestată a fost afectată de o eroare vădită sau de un abuz de putere și dacă a depășit sau nu, în mod evident, limitele marjei discreționare a BCE. Comitetul a verificat, de asemenea, dacă au fost respectate

⁴ A se vedea articolul 26 alineatul (10) din Regulamentul privind MUS.

⁵ Comitetul administrativ de control are cinci membri: Jean-Paul Redouin (președinte), Concetta Brescia Morra (vicepreședintă), F. Javier Aristegui Yáñez, André Camilleri și Edgar Meister și doi membri supleanți: René Smits și Kaarlo Jännäri (până la data de 6 noiembrie 2015)/Ivan Šramko (începând cu data de 3 februarie 2016).

⁶ Decizia Băncii Centrale Europene din 14 aprilie 2014 privind instituirea unui Comitet administrativ de control și normele de funcționare ale acestuia (BCE/2014/16).

normele procedurale relevante și dacă faptele care au stat la baza deciziilor disputate au fost prezentate în mod corect.

Aspecte care fac obiectul unui control și aspecte relevante

Comitetul administrativ de control a analizat următoarele aspecte principale în procesul de evaluare a deciziilor care au făcut obiectul controalelor: sfera de aplicare a supravegherii consolidate (de exemplu, prerogativele BCE față de societatea holding în calitate de societate-mamă a grupului bancar; statutul asociațiilor în participațiune în cadrul grupurilor bancare) și regulile privind guvernanța corporativă, în special cele referitoare la separarea funcțiilor de supraveghere de cele administrative în cadrul instituțiilor de credit.

Tratând aceste aspecte, Comitetul administrativ de control a observat o **lipsă a armonizării în ceea ce privește implementarea legislației europene la nivel național** în domenii precum consolidarea bancară sau cerințele referitoare la îndeplinirea criteriilor de onorabilitate și competență. În timpul examinării solicitărilor de control, Comitetul a constatat că aceste diferențe fac dificilă asigurarea consecvenței în efectuarea controlului deciziilor BCE, întrucât permit o mare varietate de interpretări în rândul instituțiilor de credit.

Comitetul administrativ de control a avut oportunitatea de a sublinia **importanța unei bune guvernanțe interne** a instituțiilor de credit, îndeosebi în ceea ce privește responsabilitatea structurii de conducere în crearea unui prim nivel de control în cadrul instituțiilor de credit.

1.3 Dotarea cu personal a Supravegherii bancare a BCE

1.3.1 Dotarea cu personal în anul 2015

Procesul de recrutare pentru Supravegherea bancară a BCE a fost efectuat cu succes. Angajați noi, reprezentând o masă critică, au fost recrutați la timp pentru lansarea din noiembrie 2014. Până la finele anului 2014, au fost ocupate aproximativ 85% din totalul celor 1 073,5 posturi (echivalent posturi cu normă întreagă)⁷ aprobate pentru anul 2015, 769 fiind posturi aprobate pentru cele **cinci compartimente ale BCE responsabile de supravegherea bancară**, iar 304,5 fiind posturi pentru serviciile partajate conexe⁸. Pe parcursul anului 2015, procesul de recrutare pentru restul posturilor a continuat, aproximativ 96% dintre posturile aprobate fiind ocupate până la sfârșitul anului. Pe lângă posturile echivalente celor cu normă întreagă menționate mai sus, care se referă la contracte permanente sau

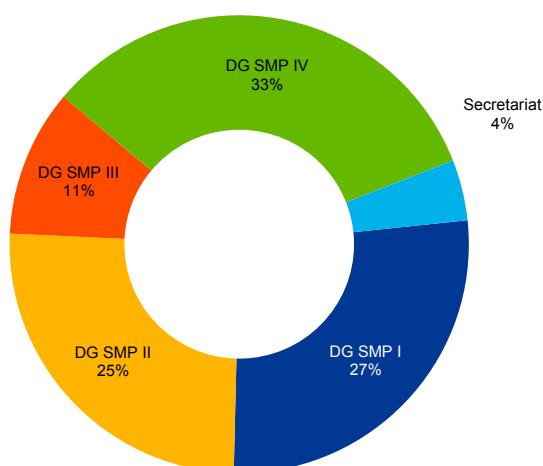
⁷ Dintre acestea, 984,5 posturi (echivalent posturi cu normă întreagă) sunt posturi permanente, iar 89, posturi pe perioadă determinată.

⁸ Unele compartimente ale BCE, precum IT, resurse umane, buget, servicii juridice, statistică, comunicare și administrație, furnizează servicii Supravegherii bancare a BCE, la fel ca în cazul altor activități ale BCE.

pe perioadă determinată, Supravegherea bancară a BCE a recurs la 40,5 posturi (echivalent posturi cu normă întreagă) cu contracte pe termen scurt.⁹

Graficul 1

Numărul posturilor aprobate pentru Supravegherea bancară a BCE la data de 31 decembrie 2015 – repartizarea posturilor echivalente celor cu normă întreagă

Graficul 1 ilustrează repartizarea posturilor aprobate pentru cele cinci compartimente ale BCE responsabile de supravegherea bancară la data de 31 decembrie 2015.

De la lansarea procesului de recrutare pentru Supravegherea bancară a BCE în anul 2013, au fost organizate, în total, 113 campanii de recrutare, care au generat peste 25 000 de candidaturi individuale.

Campaniile de recrutare au fost organizate într-un mod transparent, competitiv și descendent (*top-down*) pentru a permite personalului de conducere să își recruteze propria echipă. Selectarea candidaților a vizat recrutarea de angajați cu cel mai înalt nivel de competență, eficiență și integritate. În etapa foarte solicitantă a procesului de recrutare, toți candidații au trebuit să demonstreze că dispuneau nu numai de competențele tehnice solide solicitate, ci și de competențe comportamentale și aptitudini manageriale, după caz. Pentru evaluarea aptitudinilor și a competențelor necesare pentru posturile respective au

fost utilizate instrumente și tehnici diverse, inclusiv testare online, exerciții scrise, prezentări și interviuri structurate.

Procesul de recrutare își propune să asigure un mix adecvat de naționalități, vârste, genuri și experiențe. Dintre colegii recrutați, 38% erau de gen feminin, iar 62%, de gen masculin. Personalul nou a adus cu sine o diversitate de experiențe profesionale, majoritatea membrilor acestuia provenind de la băncile centrale sau de la autoritățile de supraveghere.

În ceea ce privește diversitatea de gen, distribuția genurilor este prezentată în Tabelul 1:

Tabelul 1

Diversitatea de gen în cadrul Supravegherii bancare a BCE

% personal de gen feminin/totalul personalului	38%
% personal de gen feminin care nu se află în posturi de conducere/totalul altor posturi decât cele de conducere	40%
% personal de gen feminin în posturi de conducere/totalul posturilor de conducere	31%

⁹ Contractele pe termen scurt pot fi încheiate pentru cel mult 12 luni și nu pot fi prelungite pe o durată mai mare de 1 an. Scopul acestor contracte este, în general, acela de a oferi BCE flexibilitatea necesară pentru a răspunde unor nevoi urgente și pe termen scurt.

1.3.2 Analiza resurselor destinate Supravegherii bancare a BCE (decizii adoptate în anul 2015 în vederea implementării în 2016)

Numărul inițial de posturi destinate Supravegherii bancare a BCE a fost estimat în anul 2013 cu maximă diligență și pe baza celor mai bune ipoteze. Totuși, la momentul respectiv, organizația se afla încă în faza de început și dispunea numai de experiență operațională directă limitată. Pe măsură ce BCE a acumulat mai multe cunoștințe despre băncile pe care le supraveghează din experiența de aproape un an în domeniul supravegherii, a devenit evident faptul că era nevoie de mai multe resurse decât se anticipase pentru o serie de atribuții principale.

De exemplu, a fost necesară creșterea efectivelor de personal care se ocupă de supravegherea directă a băncilor semnificative, mai ales în cazul băncilor și al grupurilor bancare semnificative mici și mijlocii, pentru a asigura un nivel minim adecvat de implicare în Programul de examinare prudențială (*Supervisory Examination Programme* – SEP), ținând cont și de profilurile de risc ale băncilor. În plus, în cazul tuturor băncilor supravegheate direct, indiferent de dimensiunea acestora, dar luând în considerare criteriile calitative, este nevoie de resurse, printre altele, pentru: (i) actualizarea metodologiilor, (ii) inspecții la fața locului și (iii) revizuirea modelelor interne.

În luna septembrie 2015, Consiliul guvernatorilor BCE a decis creșterea personalului relevant pe parcursul următorilor doi ani. Pentru anul 2016, numărul posturilor din compartimentele asociate supravegherii se va majora cu 160 de posturi echivalente celor cu normă întreagă (permanente și pe perioadă determinată)¹⁰. În ceea ce privește creșterea (cel mai probabil mult mai redusă) din anul 2017, se va reflecta în continuare pe marginea acestuia și se va lua o decizie în cursul acestui an.

Etapă de recrutare pentru anul 2016 a început deja, primele anunțuri privind posturile vacante fiind publicate în luna octombrie 2015, pentru ca posturile să fie ocupate cât mai curând posibil. Campaniile de recrutare sunt organizate în mod transparent, competitiv, și descendent (*top-down*), începând cu posturile de conducere și cele de consilier. Selectarea candidaților vizează recrutarea de angajați cu cel mai înalt nivel de competență, eficiență și integritate. În conformitate cu procedura standard de recrutare a BCE, toți candidații vor trebui să demonstreze că dispun nu numai de competențele tehnice solide solicitate, ci și de competențe comportamentale și aptitudini manageriale, după caz.

1.3.3 Alte inițiative privind personalul

BCE a modificat normele privind stagiile pentru a permite tinerilor absolvenți să efectueze o parte din stagiul la cel mult două ANC, pe lângă timpul petrecut la BCE. Mobilitatea stagiilor între instituțiile din cadrul MUS oferă tinerilor absolvenți o

¹⁰ Cifra include 125 de posturi permanente și 35 de posturi pe perioadă determinată. Ponderele posturilor pe perioadă determinată în cele permanente în cazul noilor roluri este de 24%, net superioară celei a posturilor aprobate existente (8%). Au fost aprobate resurse suplimentare pentru serviciile partajate, respectiv 43 de posturi (dintre care 29 permanente și 14 pe perioadă determinată).

experiență de lucru pan-europeană, contribuind astfel la o cultură comună a supravegherii bancare europene și creând o rezervă de tineri talentați pentru întregul sistem. Primul program de stagii la nivelul MUS a fost lansat în anul 2015, cu scopul de a stimula cooperarea în cadrul MUS. În aprilie 2016, 38 de stagiați, selectați dintr-un total de aproximativ 1 000 de candidaturi, își vor începe activitatea.

1.4 Implementarea Codului de conduită

În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) din Regulamentul privind MUS, BCE a trebuit să elaboreze și să publice un **Cod** de conduită pentru personalul BCE și personalul cu funcții de conducere implicat în supravegherea bancară. La data de 1 ianuarie 2015, a intrat în vigoare Cadrul etic revizuit al BCE și a fost înființat Biroul de conformitate și guvernanță, având drept scop implementarea acestui cadru și consilierea întregului personal al BCE în legătură cu aspectele de etică.

Pe parcursul anului 2015, Biroul de conformitate și guvernanță a primit peste 1 300 de solicitări din partea membrilor personalului BCE cu privire la o gamă largă de subiecte (inclusiv tranzacțiile financiare private, cadourile și ospitalitatea, activitățile externe). Biroul de conformitate și guvernanță a identificat un număr limitat de situații de nerespectare a Cadrului etic revizuit, dintre care o treime aveau legătură cu experții și membrii personalului cu funcții de conducere implicați în supravegherea bancară. Niciuna dintre respectivele situații – vizând în principal conflicte de interese (percepute) – nu a implicat o conduită defectuoasă intenționată din partea personalului Supravegherii bancare a BCE.

În ceea ce privește experții și membrii personalului cu funcții de conducere implicați în supravegherea bancară care au demisionat în anul 2015, un caz a necesitat respectarea unei perioade de așteptare (*cooling-off period*), conform Cadrului etic revizuit.

În vederea asigurării unor standarde înalte de etică în cadrul compartimentelor componente ale MUS, în martie 2015 Consiliul guvernatorilor BCE a adoptat o **orientare** care stabilește principiile comune ale unui Cadru etic atât pentru BCE, cât și pentru ANC. Un grup operativ specializat sprijină Consiliul guvernatorilor în implementarea acestor principii, în vederea asigurării unei culturi corporative și etice corespunzătoare la nivelul MUS în ansamblu.

Un Comitet de etică la nivel înalt, înființat tot în anul 2015 cu scopul de a oferi consiliere membrilor organelor implicate în procesele decizionale ale BCE, a emis avize cu privire la MUS în două rânduri; în ambele cazuri, era vorba despre activități desfășurate în nume propriu.

1.5 Aplicarea principiului separării atribuțiilor de politică monetară de cele de supraveghere

Pe parcursul anului 2015, aplicarea principiului separării atribuțiilor de politică monetară de cele de supraveghere a afectat, în principal, schimbul de informații între diferitele domenii de activitate¹¹. În conformitate cu [Decizia BCE/2014/39 privind punerea în aplicare a separării dintre funcțiile de politică monetară și de supraveghere ale Băncii Centrale Europene](#), schimbul de informații a făcut obiectul unei cerințe privind dezvoltarea informațiilor numai în măsura în care cunoașterea lor este necesară, respectiv fiecare domeniu de activitate a trebuit să demonstreze că informațiile solicitate erau necesare pentru îndeplinirea obiectivelor sale privind politicile. Majoritatea cazurilor nu au vizat date ale băncilor individuale, iar accesul la informații confidențiale a fost acordat direct de compartimentul BCE care deține respectivele informații; nu a fost necesară intervenția Comitetului executiv în vederea soluționării unor eventuale conflicte de interese.

În conformitate cu Decizia BCE/2014/39, implicarea Comitetului executiv a fost, totuși, necesară în câteva situații pentru a permite partajarea unor date FINREP și COREP¹² neanonimizate, precum și a unor alte date brute. Astfel de schimburi de informații se refereau, în principal, la instituții de credit aflate în țările incluse în program. Accesul la date a fost acordat temporar pentru a asigura respectarea, în orice moment, a cerinței privind dezvoltarea informațiilor numai în măsura în care cunoașterea lor este necesară.

Separarea atribuțiilor la nivel decizional nu a generat preocupări și nu a fost necesară intervenția Grupului de mediere¹³.

1.6 Cadrul de raportare a datelor și gestionarea informațiilor

1.6.1 Evoluții la nivelul cadrului de raportare a datelor

Calitatea datelor, precum și capacitățile de agregare a datelor despre riscuri la nivelul societăților și cele de raportare a riscurilor reprezintă o condiție prealabilă esențială pentru asigurarea unui proces decizional solid, bazat pe riscuri, în cadrul băncilor. Împreună, acestea determină calitatea guvernantei riscului. În acest context și în conformitate cu prioritățile de supraveghere ale MUS pentru anul 2015, au fost stabilite punctaje și indicatori privind calitatea datelor. Acestea ajută MUS în

¹¹ Decizia BCE/2014/39 conține, de asemenea, dispoziții referitoare la aspecte organizaționale.

¹² FINREP (FINAncial REPorting) și COREP (COmmon REPorting) fac parte din standardele tehnice de punere în aplicare ale ABE. FINREP urmărește colectarea informațiilor financiare de la instituțiile bancare și reprezintă un format standardizat al conturilor anuale ale acestora (bilanț, cont de profit și pierdere și anexe detaliate). COREP vizează colectarea, tot în format standardizat, a informațiilor referitoare la calculul din Pilonul 1, respectiv detalii privind fondurile proprii, deducerile și cerințele de capital (riscul de credit, de piață și operațional) și expunerile semnificative.

¹³ Grupul de mediere a fost înființat prin [Regulamentul BCE/2014/26](#) cu scopul de a asigura separarea atribuțiilor de politică monetară de cele de supraveghere, în conformitate cu articolul 25 alineatul (5) din Regulamentul privind MUS.

implementarea principiilor referitoare la agregarea eficace a datelor privind riscurile și raportarea riscurilor, elaborate de Comitetul de supraveghere bancară de la Basel.

Pentru a răspunde necesității de a dispune de date granulare obținute în timp util și de înaltă calitate, MUS se bazează pe o „**abordare secvențială**”, ANC fiind prima escală pentru colectarea datelor și controlul calității acestora. Experiența acumulată pe parcursul anului 2015 a demonstrat că asigurarea unor proceduri armonizate la nivelul jurisdicțiilor MUS reprezintă o condiție prealabilă pentru obținerea de date de înaltă calitate și un prim nivel esențial de control al calității. Prin urmare, BCE și ANC au demarat activități destinate sporirii armonizării la nivelul abordării secvențiale.

În plus, în cadrul BCE s-a definit un al doilea nivel de **control al calității**. Aceste controale contribuie la aplicarea aceluiași standarde privind calitatea datelor la nivelul tuturor instituțiilor supravegheate. De asemenea, controalele furnizează supraveghetorilor indicii clare despre nivelul controalelor calității datelor și despre procesele efectuate de instituțiile raportoare în sine, potrivit dispozițiilor CRD IV.

În acest context, a fost extinsă conectivitatea **sistemului de date bancare în scopuri de supraveghere (Supervisory Banking data system – SUBA)**, în scopul îmbunătățirii comunicării cu ANC. Pentru a acoperi lacunele existente în raportarea periodică de date, au fost lansate proiectele *Agile Collection Environment* și *Stress Test Accounts Reporting* (STAR). Scopul acestora este satisfacerea cerințelor viitoare de date necesare BCE pentru îndeplinirea funcțiilor sale macro și microprudențiale. Pentru a consolida echilibrul dintre disponibilitatea unor raportări de date complete, consecvente și periodice și evitarea unei sarcini de raportare excesive, o serie de cerințe suplimentare vor contribui la implementarea eficace a principiului proporționalității și vor fi comunicate cu un preaviz rezonabil.

Regulamentul BCE privind raportarea de informații financiare în materie de supraveghere

La data de 17 martie 2015, a fost adoptat **Regulamentul BCE privind raportarea de informații financiare în materie de supraveghere (BCE/2015/13)**. În conformitate cu Regulamentul privind MUS, proiectul de regulament a făcut obiectul unei consultări publice în anul 2014. Regulamentul acoperă, în mod permanent și armonizat, unele dintre lacunele existente în raportarea de date în scopuri de supraveghere. În special, raportul extinde raportarea periodică armonizată a informațiilor financiare la rapoartele consolidate ale băncilor care fac obiectul cadrelor contabile naționale, precum și la rapoartele prezentate individual, de exemplu în cazul entităților supravegheate care nu sunt grupuri.

Regulamentul respectă principiul **proporționalității** prin introducerea unei distincții între diferite grupuri de instituții raportoare, în funcție de mai mulți factori: dacă sunt semnificative sau mai puțin semnificative, dacă raportează pe bază consolidată sau individuală și dacă totalul activelor lor depășește pragul de semnificație de 3 miliarde EUR sau este inferior acestuia.

Regulamentul nu aduce atingere **standardelor contabile** aplicate de grupurile și entitățile supravegheate la elaborarea conturilor lor consolidate sau anuale și nici nu modifică standardele contabile aplicate raportării în scopuri de supraveghere.

Regulamentul utilizează modelele concepute de ABE, care fac parte din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei. Mai exact, acestea reprezintă modele de raportare naționale standard corespunzătoare principiilor contabile general acceptate (*Generally Accepted Accounting Principles – GAAP*), care armonizează procesul de raportare al entităților în conformitate cu aceste standarde de contabilitate, respectând, în același timp, diferențele acestora față de IFRS. Mai mult, BCE colaborează cu ANC pentru a oferi băncilor orientări suplimentare cu privire la principiile contabile general acceptate cu scopul de a facilita raportarea.

1.6.2 Evoluții în gestionarea informațiilor

MUS se bazează pe existența unor instrumente informatice pentru a sprijini activitatea cotidiană a supraveghetorilor aflați atât la BCE, cât și la ANC. Sistemele implementate înainte de lansarea oficială a MUS, la 4 noiembrie 2014, au deținut un rol esențial în sprijinirea primului ciclu de supraveghere. În acest context, **sistemul IMAS (*Information Management for SSM*)**, care a devenit un instrument esențial pentru susținerea proceselor centrale ale MUS și asigurarea unei abordări armonizate în materie de supraveghere la nivelul tuturor țărilor din zona euro, a prezentat o importanță deosebită.

Pe parcursul anului 2015, sistemul IMAS a fost îmbunătățit în mod semnificativ. În special, acesta a fost inclus într-un portal de supraveghere cu rol de punct unic de acces pentru toate resursele și instrumentele informatice utilizate în cadrul MUS.

2 Contribuția supravegherii la stabilitatea financiară

În anul 2015, când cele mai mari riscuri pentru băncile din zona euro au fost legate de modelele de afaceri și vectorii profitabilității, profitabilitatea băncilor din zona euro s-a îmbunătățit, în mare parte datorită condițiilor macroeconomice mai stabile și costurilor de finanțare scăzute. Totuși, această ameliorare s-a datorat, parțial, unor câștiguri conjuncturale. În plus, în cazul multor bănci din zona euro, nivelul profitabilității a fost în continuare inferior costului estimat al capitalului propriu.

Grecia s-a aflat, din nou, în centrul atenției ca urmare a incertitudinilor politice, care au condus la constrângeri severe de lichiditate pentru băncile grecești. Deși poziția de lichiditate a băncilor a fost asigurată prin programul de acoperire a nevoii de lichiditate în situații de urgență (*emergency liquidity assistance* – ELA), pe parcursul anului 2015 s-a deteriorat și solvabilitatea acestora. Pentru a limita impactul crizei, au fost luate o serie de măsuri de supraveghere, printre care efectuarea unei evaluări cuprinzătoare a celor patru instituții semnificative din Grecia. Deficitele de capital identificate în urma evaluării calității activelor (ECA) și a scenariului de bază au fost acoperite de investitori privați, deși, în unele cazuri, a fost necesară suplimentarea ajutorului de stat pentru a acoperi necesarul de capital rezultat din scenariul nefavorabil.

În anul 2015, s-au înregistrat progrese importante în direcția armonizării supravegherii bancare europene prin aplicarea unei metodologii armonizate pentru procesul de supraveghere și evaluare (PSE). Pentru prima dată, toate instituțiile semnificative din zona euro au fost evaluate în raport cu un criteriu comun. PSE armonizat va deține, în mod cert, un rol important în ameliorarea rezilienței băncilor. De asemenea, BCE a contribuit la elaborarea unui cadru de gestionare a crizelor pentru uniunea bancară. Cadrul respectiv are la bază Directiva privind redresarea și rezoluția bancară (*Bank Recovery and Resolution Directive* – BRRD) și Mecanismul unic de rezoluție (MUR). Acesta va asigura soluționarea fără sincope a eventualelor situații de dificultate ale băncilor și prevenirea pe cât posibil a crizelor.

În ceea ce privește politica macroprudențială, anul 2015 a fost, de asemenea, primul an întreg în care BCE și-a exercitat atribuțiile în acest domeniu. Totuși, ținând cont de stadiul actual al ciclului financiar, în anul 2015 Consiliul guvernatorilor BCE nu a considerat necesară adoptarea unor măsuri macroprudențiale anticiclice generalizate.

2.1 Instituțiile de credit: riscuri principale și rezultate generale în anul 2015

2.1.1 Riscuri principale în anul 2015

În anul 2015, dintre principalele riscuri cu care s-a confruntat sectorul bancar din zona euro, **sustenabilitatea modelelor de afaceri și profitabilitatea scăzută** au fost clasate drept cele mai importante¹⁴. Relevanța celorlalte riscuri identificate a variat la nivelul zonei euro. Această secțiune oferă o prezentare generală a unora dintre principalele riscuri din anul 2015, care rămân, în cea mai mare parte, relevante și în 2016.

În anul 2015, atât modelele de afaceri, cât și profitabilitatea băncilor au fost marcate, în special, de un nivel ridicat de depreciere a activelor și de o perioadă prelungită cu rate scăzute ale dobânzilor. Profiturile au fost în continuare afectate de presiuni, rentabilitatea medie a capitalului propriu menținându-se inferioară costului capitalului. Profitabilitatea scăzută poate avea un impact asupra sustenabilității pe termen mediu a modelelor de afaceri ale unor bănci și poate afecta capacitatea acestora de a genera capital și a accesa piețele financiare. Profitabilitatea sectorului bancar a fost afectată de mai multe dificultăți. Factorul cel mai important îl constituie mediul caracterizat de niveluri scăzute ale creșterii nominale și ale ratelor dobânzilor, care afectează activitățile bancare tradiționale (cum ar fi creditarea populației) bazate pe transformarea scadențelor. În plus, stocul de active problematice reziduale reprezintă un alt factor inhibitor al profitabilității.

Riscurile de credit nu au reprezentat un motiv de îngrijorare în toate țările din zona euro, dar rămân o problemă pentru majoritatea țărilor care au fost puternic afectate de criza financiară. Riscurile de credit includ deteriorarea calității creditelor acordate IMM, companiilor sau populației, precum și pe cea a standardelor de creditare.

Contextul actual caracterizat de niveluri minime istorice ale primelor de risc și de interesul investitorilor pentru obținerea de randamente ascunde potențialul unei inversări abrupte a primelor de risc la nivel mondial. Acest lucru poate afecta băncile în mai multe feluri. În primul rând, poate fi necesară reevaluarea deținerilor de titluri ale acestora, ceea ce ar putea conduce la pierderi, în special în cazul activelor evaluate la valoarea justă. În al doilea rând, prețurile mai scăzute ale activelor ar putea genera cerințe mai stricte privind garanțiile, ceea ce ar afecta băncile care dispun de finanțare garantată într-o proporție ridicată. În al treilea rând, în cazul băncilor care se bazează în mod considerabil pe finanțare de pe piețele financiare, este probabil ca primele de risc mai ridicate să se traducă într-o majorare a costurilor de finanțare. În cazul băncilor cu un volum semnificativ de activități pe piețele de capital, un nivel mai ridicat al volatilității ar putea afecta profitabilitatea. Un indicator privind reducerea primelor de risc este reprezentat de randamentele ajustate la risc aferente obligațiunilor suverane. Din anul 2006, acestea se află în scădere, ceea ce

¹⁴ Supravegherea bancară a BCE evaluează riscurile principale la care sunt expuse instituțiile de credit în strânsă colaborare cu ANC, bazându-se pe aportul echipelor comune de supraveghere (ECS), al celorlalte compartimente ale BCE și al Comitetului european pentru risc sistemic (CERS).

sugerează că investitorii acceptă randamente mai scăzute pentru același nivel de risc. Alte indicii potrivit cărora investitorii acceptă randamente mai scăzute au fost aplatizarea curbei randamentelor și îngustarea *spread*-urilor aferente swapurilor pe riscul de credit (*credit default swap* – CDS) între obligațiunile cu randament ridicat și cele cu risc redus (*investment grade*).

Riscurile de conduită și de guvernanță – precum și cele legate de standardele morale și etice – au fost, de asemenea, evidențiate ca numărându-se printre cele mai importante riscuri. Mai multe bănci din zona euro au fost urmărite penal și amendate în ultimii ani pentru încălcări ale unor norme, legi și standarde, ceea ce a avut consecințe asupra profiturilor și reputației lor. Alte cazuri de litigii sunt încă pendinte și pot crea incertitudini cu privire la costurile viitoare pentru băncile implicate. Cazurile marcante de conduită defectuoasă se referă, *inter alia*, la vânzări defectuoase, manipularea piețelor, spălare de bani, fraudă fiscală și încălcarea sancțiunilor impuse de SUA.

Tensiunile geopolitice din Rusia și Ucraina, precum și vulnerabilitățile tot mai mari din China și din economiile de piață emergente au dat naștere unor riscuri – nu numai prin expuneri directe ale băncilor, ci și prin efecte de contagiune. Expunerile directe sunt limitate la câteva instituții semnificative, în timp ce efectele de runda a doua generate de legăturile financiare sau macroeconomice ar putea dăuna sistemului bancar din zona euro în ansamblu.

Programele de reducere a costurilor, precum și dependența sporită de soluțiile IT și complexitatea tot mai mare a acestora afectează soliditatea sistemelor informatice ale băncilor, expunându-le la **criminalitate cibernetică**. Riscurile rezultate ar putea conduce la pierderi operaționale, prejudicii aduse reputației și întreruperea activității. În mod indirect, sistemele informatice defectuoase ar putea avea un efect nefavorabil asupra calității raportărilor administrative și ar putea afecta flexibilitatea adaptării la noile cerințe. O altă problemă este aceea a **calității datelor** pentru raportarea internă și externă, care ar putea fi insuficientă, ceea ce ar conduce la o percepție eronată a riscurilor inerente operațiunilor instituțiilor.

2.1.2 Rezultate generale privind băncile semnificative în anul 2015

Tabelul 2

Bănci semnificative din zona euro

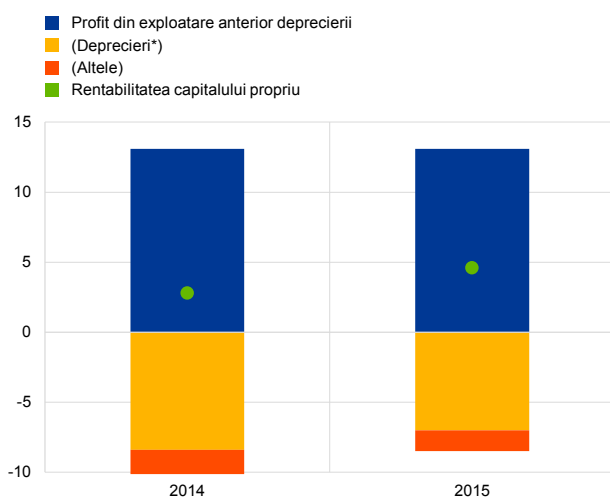
	Total active (miliarde EUR)	Active ponderate în funcție de risc (miliarde EUR)	Fonduri proprii de nivel 1 de bază (miliarde EUR)	Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază (procente)	Raportul costuri/venituri (procente)
Instituții semnificative din cadrul MUS	21 573	8 046	1 027	12,77	61,50
G-SIB din cadrul MUS	11 247	3 980	474	11,92	63,88
Totalul G-SIB din UE	17 669				
G-SIB la nivel mondial	41 929				

Notă: Toate cifrele erau valabile la sfârșitul lunii septembrie 2015; G-SIB se referă la bănci de importanță sistemică la nivel mondial (din cadrul MUS: BNP Paribas, Deutsche Bank, BBVA, Groupe BPCE, Groupe Crédit Agricole, ING Bank, Santander, Société Générale, Unicredit Group).

Graficul 2

Diminuarea depreciierilor a fost în continuare unul dintre principalii vectori ai îmbunătățirii profitabilității băncilor semnificative în anul 2015

(Toate pozițiile reprezintă medii ponderate exprimate ca procent din fondurile proprii.)

* Date anualizate referitoare la T3 2015.

Sursa: Cadrul FINREP (120 de instituții semnificative au raportat date IFRS la cel mai înalt nivel de consolidare).

Pe parcursul anului 2015, profitabilitatea băncilor semnificative s-a îmbunătățit, chiar dacă de la niveluri foarte scăzute: cifre preliminare arată că, pe ansamblu, rentabilitatea financiară a unui eșantion reprezentativ de 101 instituții s-a situat la 4,6% la sfârșitul anului 2015, în creștere față de nivelul de 2,8% înregistrat cu un an înainte (Graficul 2), însă cu mult sub valorile de referință ale fondurilor proprii (8%, potrivit estimărilor recente, a se vedea publicația *Financial Stability Review* a BCE, din luna noiembrie 2015).

Îmbunătățirea s-a datorat, în mare parte, stabilizării condițiilor macroeconomice, care a condus la o reducere a pierderilor din activitatea de creditare: deprecierea împrumuturilor și a altor active financiare s-a micșorat de la un nivel de 7,7% din fondurile proprii agregate în 2014 la 5,9% în 2015. Cu toate că îmbunătățirea a fost simțită în întreaga zonă euro, nivelul pierderilor din activitatea de creditare a rămas foarte eterogen în toate jurisdicțiile. În același timp, deprecierea activelor nefinanciare, precum fondurile comerciale, a sporit de la 0,7% la 1,0% din fondurile

proprii agregate în perioada 2014-2015, pe fondul eforturilor continue ale băncilor de a alinia evaluările din perioada anterioară crizei la condițiile de piață actuale.

Veniturile nete din dobânzi, principala sursă de venituri pentru băncile semnificative, s-au dovedit a fi relativ robuste în anul 2015, în pofida contextului caracterizat de rate scăzute ale dobânzilor; pe ansamblu, costurile mai scăzute ale finanțării au compensat în totalitate efectele negative ale ratelor scăzute ale dobânzilor asupra veniturilor din dobânzi. Acestea din urmă au fost parțial sprijinite de o creștere moderată a stocului de credite acordate populației și firmelor (+2,6%), provenind, în

esență, de la instituțiile cele mai mari. În mod similar, veniturile din taxe au crescut în termeni absoluți, pe seama gestionării activelor și a activităților sectorului bancar privat.

Costurile s-au majorat, în concordanță cu veniturile: ponderea medie a costurilor în venituri s-a menținut stabilă, la nivelul de 63,3%.

O parte din îmbunătățirea profitabilității băncilor s-a datorat profiturilor din evaluarea la prețul pieței și câștigurilor de capital din cedarea portofoliilor de obligațiuni, câștiguri conjuncturale care este posibil să nu se repete în următoarele trimestre.

2.2 Implicarea în gestionarea crizelor

2.2.1 Implicarea în criza din Grecia, inclusiv evaluarea cuprinzătoare a instituțiilor semnificative din această țară

De la începutul lunii decembrie 2014, incertitudinile politice din Grecia au condus la constrângeri severe de lichiditate pentru băncile din această țară, ca urmare a: (i) ieșirilor semnificative de depozite, (ii) nereînnoirii finanțării interbancare pe termen scurt (garantate și negarantate), (iii) creșterii necesarului de lichiditate al filialelor și sucursalelor străine și (iv) expunerilor ridicate față de debitori din sectorul public, care au fost considerate mai puțin sustenabile având în vedere circumstanțele. Prin urmare, băncile din Grecia au recurs semnificativ mai mult la programul de asistență pentru acoperirea nevoii de lichiditate în situații de urgență în semestrul I 2015; această situație s-a stabilizat abia la sfârșitul lunii iunie 2015, după perioada de zile nelucrătoare pentru sectorul bancar și implementarea controalelor privind circulația capitalurilor.

De asemenea, solvabilitatea celor patru instituții semnificative grecești s-a deteriorat pe parcursul exercițiului financiar 2015, în special în trimestrul II, când un volum considerabil de provizioane a fost alocat în anticiparea rezultatului evaluării cuprinzătoare.

Evaluarea cuprinzătoare a celor patru instituții semnificative grecești

În acest context, BCE a efectuat o evaluare cuprinzătoare a celor patru instituții semnificative grecești, în vederea unei evaluări anticipative a necesarului de capital al acestora. Această evaluare cuprinzătoare a fost solicitată de BCE în exercitarea funcției sale de supraveghere, pe baza unui memorandum de înțelegere semnat la data de 19 august 2015 de Mecanismul European de Stabilitate, Republica Elenă și Bank of Greece. Aceasta a constat într-o ECA și o testare la stres și a fost efectuată în intervalul cuprins între începutul lunii iulie și finalul lunii octombrie 2015.

ECA a reprezentat o evaluare punctuală a exactității valorii contabile a activelor băncilor la data de 30 iunie 2015 și un punct de pornire pentru testarea la stres. În

urma ECA, băncilor grecești li s-a impus o rată a fondurilor proprii de nivel 1 de bază de minimum 9,5%. **Testarea la stres** a constatat într-o analiză anticipativă a rezilienței solvabilității băncilor la două scenarii ipotetice: băncilor li s-a impus să mențină o rată minimă a fondurilor proprii de nivel 1 de bază de 9,5% în cadrul scenariului de bază și de 8% în cadrul scenariului nefavorabil.

În ceea ce privește metodologia aplicată, ECA s-a bazat pe definiții uniforme și armonizate, care respectau reglementările contabile și prudențiale în vigoare. De asemenea, a respectat metodologia ECA aplicată în cazul evaluării cuprinzătoare realizate la nivelul întregii zone euro în anul 2014. În anumite domenii, metodologia BCE a inclus ipoteze suplimentare pentru o mai bună reflectare a condițiilor de pe piață, de exemplu cu privire la factorii de declanșare a deprecierii, calcularea provizioanelor specifice individuale și evaluarea garanțiilor. Testarea la stres a fost efectuată la nivel central, pornind de la modele de date și benzi cu date istorice furnizate de bănci. Proiecțiile au fost elaborate de BCE. Au fost organizate ședințe în cadrul dialogului de supraveghere cu fiecare dintre cele patru bănci, în cadrul cărora au fost partajate și discutate rezultatele preliminare ale evaluării cuprinzătoare.

Rezultatele finale au constituit baza **procesului de recapitalizare** de la sfârșitul anului 2015, care a inclus acoperirea integrală a deficitelor identificate în evaluarea cuprinzătoare. Rezultatul evaluării cuprinzătoare din 2015, publicat la sfârșitul lunii octombrie, a evidențiat un deficit agregat de capital al celor patru instituții semnificative din Grecia de 4,4 miliarde EUR în cazul scenariului de bază al testării la stres (pragul fondurilor proprii de nivel 1 de bază fiind de 9,5%) și de 14,4 miliarde EUR în cazul scenariului nefavorabil al testării la stres (pragul fondurilor proprii de nivel 1 de bază fiind de 8,0%).

Tabelul 3

Rezultatul evaluării cuprinzătoare a celor patru instituții semnificative grecești

	Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază inițială înainte de ECA	Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază inițială după ECA	Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază – scenariu de bază ¹	Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază – scenariu nefavorabil	Deficitul maxim de capital (scenariu nefavorabil)	
					(puncte de bază)	(miliarde EUR)
Alpha Bank	12,7%	9,6%	9,6%	2,1%	590	2,74
Eurobank	13,7%	8,6%	8,7%	1,3%	670	2,12
National Bank of Greece	11,6%	8,1%	7,3%	-0,2%	822	4,60
Piraeus Bank	10,8%	5,5%	5,2%	-2,3%	1 035	4,93
<i>Agregate</i>	<i>12,1%</i>	<i>7,9%</i>	<i>7,6%</i>	<i>0,1%</i>		<i>14,40</i>

1) Ratele fondurilor proprii indicate pentru scenariul de bază și cel nefavorabil sunt cele valabile în luna decembrie 2017 și, în cazul scenariului de bază, nu reflectă neapărat cele mai scăzute rate înregistrate în cadrul orizontului de 2 ani și jumătate al testării la stres.

Pentru a acoperi necesarul de capital identificat în urma evaluării cuprinzătoare, băncilor li s-a cerut să prezinte BCE un plan privind capitalul, în care să explice modalitățile de acoperire a deficitelor de capital identificate. Măsurile propuse în planurile respective trebuiau implementate până la data de 11 decembrie 2015. Două instituții au reușit să atragă capital suficient de la investitori privați pentru a-și acoperi deficitul total de capital, în timp ce celelalte două instituții au primit ajutor suplimentar din partea statului conform cadrului de recapitalizare preventivă descris în Directiva 2014/59/UE, care instituie un cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții. Acest sprijin public a vizat acoperirea

necesarului de capital identificat în urma scenariului nefavorabil al testării la stres; necesarul rezultat în urma ECA și/sau a scenariului de bază al testării la stres fusese deja acoperit de sectorul privat.

Monitorizarea atentă a sistemului bancar grec și măsuri de supraveghere destinate limitării impactului crizei

Pe lângă evaluarea cuprinzătoare, activitatea de supraveghere din anul 2015 s-a concentrat în continuare asupra unui număr de trei activități complementare:

1. monitorizarea atentă a principalelor riscuri din cadrul sistemului bancar grec;
2. schimbul continuu de informații și raportarea către factorii implicați în aspecte legate de băncile grecești;
3. acțiuni de limitare a impactului crizei.

În anul 2015, activitatea de supraveghere a fost în continuare foarte intensă, necesitând o monitorizare atentă din partea ECS (alcătuite din personal al BCE și al Bank of Greece), în cooperare cu Serviciul gestionarea crizelor al BCE. În ceea ce privește monitorizarea instituțiilor mai puțin semnificative, Direcția generală supraveghere microprudențială III din cadrul BCE a colaborat, de asemenea, îndeaproape cu Bank of Greece, care a efectuat o evaluare cuprinzătoare a acestor bănci.

Pentru a facilita schimbul de informații și buna cooperare, Supravegherea bancară a BCE a promovat contacte strânse cu toți factorii implicați relevanți: autoritățile grecești, inclusiv Bank of Greece și Fondul elen pentru stabilitate financiară, Autoritatea bancară europeană (ABE), precum și autoritățile de supraveghere din țara-gazdă (Regatul Unit, Bulgaria, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, România, Serbia și Turcia).

Pe parcursul anului 2015, au fost adoptate mai multe măsuri de supraveghere cu scopul de a face față situației dificile care afecta sistemul bancar grec și a limita impactul crizei. Printre aceste măsuri s-au numărat: decizii de protejare a poziției de lichiditate a celor patru instituții semnificative, cum ar fi limitarea unor investiții și activități economice, precum și eforturi destinate evitării propagării efectelor de contagiune la nivelul entităților străine ale băncilor grecești, acordându-se o atenție deosebită lichidității filialelor și sucursalelor din alte țări.

2.2.2 Contribuția la noul cadru de gestionare a crizelor al UE

În anul 2015, Supravegherea bancară a BCE a contribuit la elaborarea cadrului de gestionare a crizelor al UE, care are la bază Directiva privind redresarea și rezoluția bancară și Regulamentul privind Mecanismul unic de rezoluție.

Cadrul de gestionare a crizelor al UE prevede obligația cooperării între autoritățile de supraveghere și cele de rezoluție. Pe de o parte, BCE, în calitate de autoritate competentă, ar trebui să coopereze îndeaproape cu **Comitetul unic de rezoluție** în ceea ce privește planificarea redresării, implementarea măsurilor de intervenție timpurie și evaluarea băncilor care sunt în curs de a intra în dificultate sau sunt susceptibile de a intra în dificultate. Pe de altă parte, Comitetul unic de rezoluție are obligația de a coopera cu BCE în cadrul planificării rezoluției și al evaluării posibilităților de rezoluție, precum și al implementării măsurilor de rezoluție.

S-a inițiat o cooperare strânsă cu Comitetul unic de rezoluție, care a fost înființat în luna ianuarie 2015 și care, începând cu 1 ianuarie 2016, a preluat atribuțiile de rezoluție a entităților și grupurilor aflate sub supravegherea directă a BCE și a altor grupuri transfrontaliere din uniunea bancară. În acest sens, BCE are statutul de observator permanent în cadrul sesiunilor executive și plenare ale reuniunilor Comitetului unic de rezoluție. În mod similar, BCE a început să o invite pe președinta Comitetului unic de rezoluție, Elke König, să participe în calitate de observator la ședințele Consiliului de supraveghere al BCE atunci când se discută subiecte cu relevanță pentru Comitetul unic de rezoluție. Mai mult, la sfârșitul anului 2015 s-a semnat un **memorandum de înțelegere între BCE și Comitetul unic de rezoluție** (Secțiunea 4.1.1).

În contextul cadrului de prevenire a crizelor al UE, fiecare instituție trebuie să elaboreze și să mențină un plan de redresare care să prezinte măsurile pe care le va lua instituția pentru a-și restabili poziția financiară în cazul unei deteriorări considerabile. Pe parcursul anului 2015, instituțiile semnificative au început să trimită **planurile de redresare** Supravegherii bancare a BCE în vederea unei evaluări complete. BCE analizează dacă planurile sunt cuprinzătoare și dacă ar putea restabili în mod credibil viabilitatea instituției în timp util în perioade caracterizate de tensiuni.

În cazul în care situația financiară a unei instituții se deteriorează și sunt avute în vedere măsuri de intervenție timpurie, se vor intensifica schimburile de informații între ECS relevante, Serviciul gestionarea crizelor din cadrul BCE și Comitetul unic de rezoluție. Dacă nicio măsură de supraveghere sau de natură privată nu poate restabili soliditatea unei bănci, se poate adopta decizia declarării acesteia drept entitate „în curs de a intra în dificultate sau susceptibilă de a intra în dificultate”. În cazul instituțiilor semnificative, această decizie este luată de BCE, după consultarea Comitetului unic de rezoluție. Comisia Europeană și alți factori implicați externi, cum ar fi autoritățile de supraveghere și de rezoluție din țara-gazdă, schema (schemele) relevantă (relevante) de garantare a depozitelor și ministerele competente, vor fi informați. După ce o instituție a fost declarată „în curs de a intra în dificultate sau susceptibilă de a intra în dificultate”, BCE, în strânsă colaborare cu Comitetul unic de rezoluție, va coordona măsurile adoptate în urma acestei decizii, cum ar fi autorizarea unei bănci-punte și retragerea autorizației „vechii” instituții.

În contextul gestionării crizelor, în anul 2015 MUS a participat la forumuri specifice instituțiilor transfrontaliere, cum ar fi grupurile de gestionare a crizelor, contribuind totodată la lucrările pe teme legate de politici ale unor foruri internaționale, precum Consiliul pentru Stabilitate Financiară (CSF), cu scopul de a diminua problemele

instituțiilor „prea mari pentru a intra în dificultate” și a îmbunătăți soliditatea și stabilitatea financiară a băncilor.

2.3 Evaluările cuprinzătoare „periodice”

2.3.1 Măsuri adoptate în urma exercițiului din 2014, inclusiv implementarea planurilor privind capitalul

Înainte de asumarea responsabilităților în materie de supraveghere, BCE are obligația de a efectua o evaluare cuprinzătoare a băncii relevante, care constă într-o ECA și o testare la stres. Testarea la stres examinează reziliența solvabilității băncii la două scenarii ipotetice: unul de bază și unul nefavorabil.

În anul 2014, BCE a efectuat o evaluare cuprinzătoare a 130 de bănci cu scopul de a se pregăti în vederea asumării responsabilităților în materie de supraveghere bancară în luna noiembrie 2014. [Rezultatele](#) acestui exercițiu major au fost publicate în luna octombrie 2014 (referitor la măsurile adoptate în urma exercițiului, a se vedea [Raportul anual privind activitățile de supraveghere](#) din 2014). În luna aprilie 2015, BCE a estimat că, din [ajustările agregate](#) aduse valorii contabile a activelor identificate de ECA pentru instituțiile semnificative (42 de miliarde EUR), aproximativ două treimi au fost evidențiate în situațiile financiare pe 2014 ale băncilor; treimea rămasă a fost tratată ca cerință prudențială. În plus, în primele nouă luni ale anului 2015, băncile supravegheate direct de BCE au implementat peste 75% dintre măsurile impuse pentru remedierea rezultatelor calitative. În unele cazuri, a fost necesară inițierea unor proiecte pe termen mediu și lung; progresele înregistrate de aceste proiecte sunt monitorizate cu atenție în cadrul MUS.

Prin combinarea ECA și a testării la stres, au fost identificate 25 de bănci cu un [deficit total de capital](#) în valoare de 24,6 miliarde EUR. Dintre acestea, 12 bănci adoptaseră deja măsuri privind capitalul înainte de publicarea rezultatelor evaluării cuprinzătoare. Prin urmare, numai 13 bănci au trebuit să adopte măsuri suplimentare privind capitalul pentru a acoperi un deficit de 9,5 miliarde EUR. În principiu, tuturor băncilor care se confruntau cu deficite de capital li s-a solicitat să prezinte BCE un [plan privind capitalul](#), în care să fie explicate modalitățile de acoperire a acestor deficite. Orice deficit rezultat în urma ECA sau a scenariului de bază utilizat pentru testarea la stres trebuia acoperit în termen de șase luni; deficitele rezultate în urma scenariului nefavorabil utilizat pentru testarea la stres trebuiau acoperite în termen de nouă luni.

În cazul celor 13 bănci, unele dintre planurile privind capitalul au inclus măsuri care au fost implementate imediat din unul dintre următoarele trei motive:

1. nu exista niciun deficit sau aproape niciun deficit în cadrul ipotezei privind un bilanț dinamic¹⁵;

¹⁵ Acest lucru a fost valabil în cazul Eurobank și al National Bank of Greece și a fost deja menționat în [Aggregate Report on the Comprehensive Assessment](#), p. 10.

2. banca a făcut obiectul unei proceduri de rezoluție¹⁶;
3. banca a aplicat măsuri pentru a îmbunătăți suficient rentabilitatea structurală în vederea acoperirii deficitului de capital¹⁷.

Restul planurilor privind capitalul au fost analizate de Consiliul de supraveghere și au fost implementate ulterior de bănci. Măsurile adoptate de bănci au inclus cesiuni, atragerea de capital nou, restructurări și îmbunătățiri aduse procedurilor de gestionare a riscurilor.

În ansamblu, măsurile combinate adoptate în urma evaluării cuprinzătoare din anul 2014 și-au atins obiectivele declarate, respectiv consolidarea bilanțurilor băncilor, ameliorarea transparenței și consolidarea încrederii.

Această evoluție este susținută de scăderea substanțială a *spread*-urilor aferente CDS în perioada octombrie 2014–iulie 2015 pentru cele 25 de bănci care nu au obținut rezultate satisfăcătoare după evaluarea cuprinzătoare din 2014.¹⁸

2.3.2 Evaluarea cuprinzătoare din 2015 a unor noi instituții semnificative

Întrucât evaluarea cuprinzătoare efectuată de BCE reprezintă o cerință impusă tuturor băncilor care încep să facă obiectul supravegherii directe a BCE sau sunt susceptibile de acest lucru, nouă bănci care nu au participat la exercițiul din anul 2014 au fost supuse unei evaluări similare în 2015. Pentru cinci dintre aceste bănci, supravegherea directă de către BCE începuse deja în luna noiembrie 2014, odată cu lansarea MUS¹⁹, iar pentru celelalte patru a debutat în ianuarie 2016.

¹⁶ Acest lucru a fost valabil în cazul Dexia și a fost deja menționat în [Aggregate Report on the Comprehensive Assessment](#), p. 10.

¹⁷ Acest lucru a fost valabil în cazul Nova Ljubljanska Banka și al Nova Kreditna Banka Maribor. Profitul înainte de constituirea provizioanelor al ambelor bănci a indicat capacitatea acestora de a-și restructura baza de costuri.

¹⁸ A se vedea S. Steffen, „Capital shortfalls in SSM banks: How much progress has been made?”, studiu furnizat la solicitarea Comisiei pentru afaceri economice și monetare a Parlamentului European, octombrie 2015.

¹⁹ Sberbank Europe AG, VTB Bank (Austria) AG și Banque Degroof S.A. nu au fost incluse în exercițiul din 2014, întrucât, la momentul respectiv, lista băncilor care urmau să facă obiectul supravegherii directe era în curs de a fi stabilită, criteriul pe baza căruia acestea ar deveni, în cele din urmă, semnificative (caracterul semnificativ al activelor și pasivelor transfrontaliere) nefiind încă definit în totalitate în cadrul juridic. Unicredit Slovenia nu a fost inclusă, deoarece, la acea dată, încă nu era clasificată ca a treia cea mai mare instituție de credit din Slovenia. Novo Banco SA nu exista ca entitate la începutul evaluării cuprinzătoare din 2014, fiind creată abia în anul 2014 ca urmare a măsurilor de rezoluție adoptate cu privire la Banco Espírito Santo.

Tabelul 4

Băncile participante la evaluarea cuprinzătoare din 2015

Denumirea băncii	Țara	Debutul supravegherii directe
Sberbank Europe AG	Austria	4 noiembrie 2014
VTB Bank (Austria) AG	Austria	4 noiembrie 2014
Banque Degroof S.A.	Belgia	4 noiembrie 2014
Kuntarahoitus Oyj (Municipality Finance plc)	Finlanda	1 ianuarie 2016
Agence Française de Développement	Franța	1 ianuarie 2016
J.P. Morgan Bank Luxembourg S.A.	Luxemburg	1 ianuarie 2016
Medifin Holding Limited	Malta	1 ianuarie 2016
Novo Banco SA	Portugalia	4 noiembrie 2014
Unicredit Slovenia	Slovenia	4 noiembrie 2014

Exercițiul din 2015 s-a bazat pe metodologiile aplicate în anul 2014 și, de asemenea, a constatat într-o evaluare a calității activelor și o testare la stres. Pragurile pentru identificarea deficitelor de capital au fost identice cu cele din 2014, respectiv 8% – rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază pentru ECA și pentru scenariul de bază al testării la stres și 5,5% – rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază pentru scenariul nefavorabil al testării la stres.

ECA a condus la ajustări agregate în valoare de 453 de milioane EUR aduse valorii contabile a activelor băncilor participante, generate în principal de identificarea unor expuneri neperformante suplimentare și de creșterea rezultată a nivelurilor provizioanelor. Rezultatele ECA au servit ca punct de pornire pentru **testarea la stres**, care a proiectat evoluția pozițiilor de capital ale băncilor pe o perioadă de trei ani (2015-2017). În cadrul scenariului nefavorabil²⁰, băncile participante s-au confruntat cu o scădere medie ponderată de 6,1 puncte procentuale a ratei fondurilor proprii de nivel 1 de bază.

Nicio bancă nu a scăzut sub nivelul de 8% al ratei fondurilor proprii de nivel 1 de bază în urma ECA. Cu toate acestea, combinarea efectelor ECA și ale testării la stres a condus la plasarea a cinci bănci sub pragul de 5,5% aplicat ratei fondurilor proprii de nivel 1 de bază în scenariul nefavorabil. **Deficitul de capital** agregat a fost de 1,74 miliarde EUR. O parte din acesta fusese deja acoperit prin majorări de capital și alte măsuri eligibile adoptate de bănci începând cu luna ianuarie 2015.

La fel ca în cazul exercițiului din 2014, băncilor li se solicită să acopere deficitul rămas în termen de nouă luni de la data publicării rezultatelor evaluării cuprinzătoare, respectiv 14 noiembrie 2015. În acest scop, băncile au trebuit să prezinte **planuri privind capitalul** în termen de două săptămâni de la publicare, detaliind măsurile pe care plănuiau să le adopte sau pe care le-au adoptat deja. Implementarea și monitorizarea acestor măsuri sunt aliniate la PSE anual efectuat de ECS responsabile de supravegherea băncilor respective. Măsurile de remediere

²⁰ Scenariul nefavorabil a surprins un set de riscuri macrofinanciare incluzând o creștere a randamentelor obligațiunilor la nivel mondial, deteriorarea în continuare a calității creditelor în țările vulnerabile, stagnarea reformelor și absența măsurilor destinate reparării necesare a bilanțului în vederea menținerii finanțării la costuri accesibile pe piață.

necesare nu se limitează la acoperirea deficitelor de capital, ci se referă și la constatările calitative ale ECA, precum vulnerabilitățile sistemelor și proceselor băncilor.

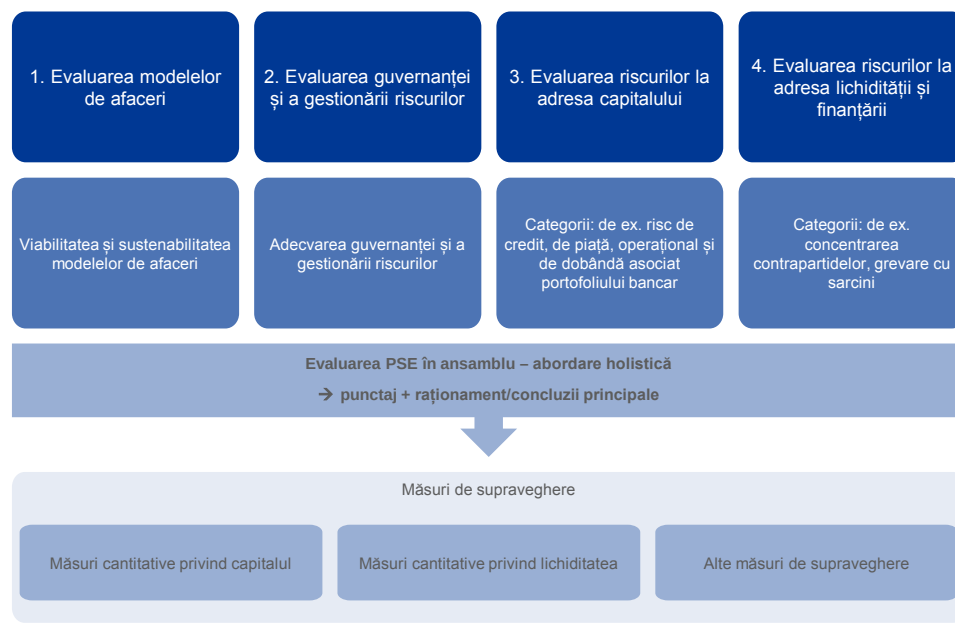
2.4 Implementarea modelului de supraveghere al MUS

2.4.1 Implementarea metodologiei PSE a MUS

ECS – formate din personal al BCE și al ANC – reprezintă un element fundamental al implementării modelului de supraveghere al MUS. Fiind unitățile operaționale responsabile de supravegherea directă a instituțiilor semnificative, acestea efectuează activitatea de supraveghere continuă zilnică. Pe lângă rezultatele analizelor tematice, inspecțiile la fața locului și activitatea referitoare la modelele interne, acestea au o contribuție esențială la procesul de supraveghere și evaluare (PSE).

În anul 2015, MUS a efectuat pentru prima dată PSE, pe baza unei metodologii comune pentru cele mai mari 123 de grupuri bancare de la acea vreme din zona euro. Obiectivul PSE este promovarea unui sistem bancar rezilient, care să aibă capacitatea de a finanța economia reală a zonei euro în mod solid și sustenabil. Crizele financiare anterioare au fost parțial declanșate de sisteme bancare caracterizate de o exuberanță exagerată și subcapitalizate, care au stopat creditarea în momentul declanșării crizei cu scopul de a reduce gradul de îndatorare, împiedicând astfel creșterea economică sustenabilă. Combinate, beneficiile pe termen lung ale unui sistem bancar capitalizat în mod corespunzător depășesc cu mult orice costuri pe termen scurt pentru băncile implicate.

Figura 2
Metodologia PSE a MUS

Metodologia MUS ilustrată în Figura 2 a fost elaborată de BCE în strânsă colaborare cu cele 19 autorități naționale de supraveghere. Aceasta este în concordanță cu legislația UE și ghidurile ABE²¹ și se bazează pe cele mai bune practici utilizate în cadrul MUS și recomandate de organisme internaționale. O [broșură privind metodologia PSE a MUS](#) a fost publicată la data de 19 februarie 2016.

Elaborarea și implementarea noii metodologii unificate într-un interval atât de scurt a necesitat eforturi uriașe în cadrul MUS în ceea ce privește coordonarea, analiza, calibrarea, testarea pe teren și formarea.

Bazându-se în mare parte pe aportul esențial al ECS, PSE 2015 a evaluat următoarele patru elemente principale:

- **modelele de afaceri** – o analiză a viabilității și sustenabilității în materie de profit a modelelor de afaceri ale instituțiilor;
- **guvernanța și gestionarea riscurilor** – o analiză a structurii operaționale și organizatorice a instituțiilor și a cadrului lor general de gestionare a riscurilor;
- **riscurile la adresa capitalului** – o evaluare a riscurilor legate de capital și a măsurilor de control al riscurilor, a necesității de a stabili cerințe suplimentare de capital și a adecvării capitalului;

²¹ Ghidul privind procedurile și metodologiile comune pentru procesul de supraveghere și evaluare (SREP) (EBA/GL/2014/13), ABE, 19 decembrie 2014.

- **riscurile la adresa lichidității și a finanțării** – o analiză a pozițiilor de finanțare și de lichiditate ale instituțiilor, a măsurilor relevante de control al riscurilor și a necesității unor amortizoare de lichiditate suplimentare.

Fiecare element a fost evaluat cu ajutorul unei abordări pe componente principale, cu o evaluare de sus în jos (*bottom-up*) a riscurilor, defalcată pe categorii și subcategorii. În cadrul evaluărilor au fost adoptate diferite perspective, precum concentrarea asupra situației actuale și practicarea unei abordări mai anticipative.

Au fost combinate elemente cantitative și calitative prin recurgerea la „aprecierea limitată” a experților. Această abordare asigură consecvența generală, luând totodată în considerare specificitățile instituțiilor. De asemenea, a fost pentru prima dată posibilă efectuarea pe scară largă de comparații extinse *inter pares* și de analize transversale.

În ansamblu, PSE armonizat a permis o evaluare holistică a situațiilor și viabilității instituțiilor, adoptând o perspectivă anticipativă și aplicând principiul proporționalității. Evaluarea consecvenței a tuturor instituțiilor a contribuit la integrarea în continuare a pieței unice pentru sectorul bancar. Ca urmare a PSE din 2015, cerințele privind lichiditatea și nivelul capitalului băncilor supravegheate direct de BCE au fost stabilite în conformitate cu profilurile de risc ale acestora. Acolo unde s-a considerat necesar, au fost aplicate măsuri de supraveghere suplimentare.

Cerințele medii de capital din Pilonul 2²² aplicate băncilor au fost majorate cu 30 de puncte de bază din 2015 până în 2016. O parte dintre aceste 30 de puncte de bază pot fi atribuite poziției zonei euro în ciclul economic, care impune menținerea și, în unele cazuri, consolidarea capitalului în sistemul bancar. Multe bănci sunt încă în curs de redresare după criza financiară și se confruntă în continuare cu riscuri și influențe nefavorabile.

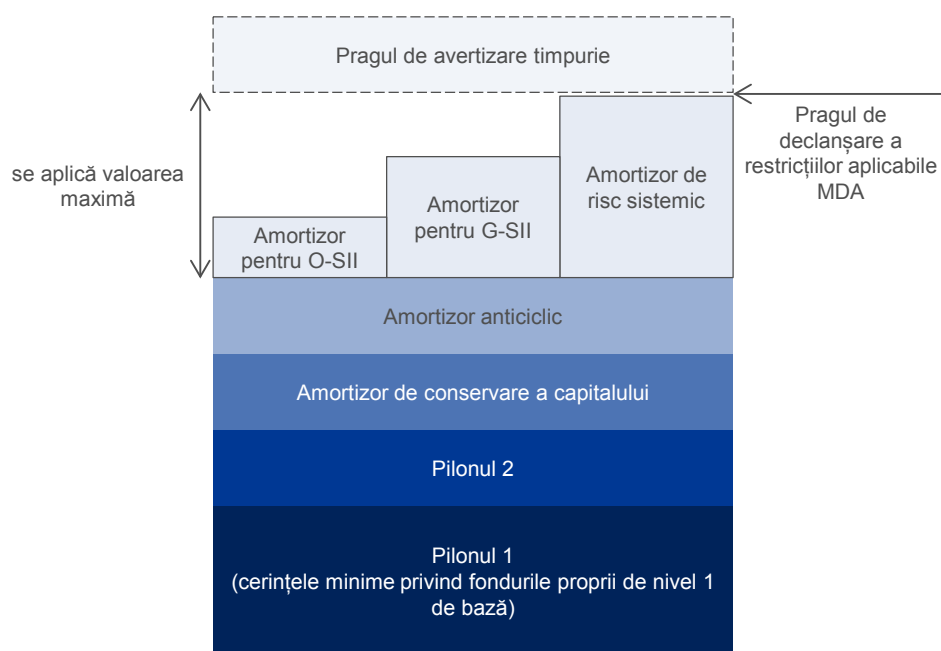
Alte 20 de puncte de bază aferente cerințelor de capital reprezintă efectul introducerii treptate a amortizoarelor sistemice. Aceste amortizoare sunt motivate de unul dintre principalele învățăminte desprinse în urma crizei, reflectat în legislația UE: necesitatea de a limita externalitățile la nivelul sistemului în ansamblu, care sunt generate, în special, de băncile de importanță sistemică la nivel mondial (*global systemically important banks* – G-SIB) și de băncile de importanță sistemică pe plan intern (*domestic systemically important banks* – D-SIB) și care afectează întregul sistem financiar și, în cele din urmă, economia reală a zonei euro. Pentru a limita aceste efecte și în concordanță cu ghidul ABE relevant, amortizoare sistemice (fie pentru G-SIB sau D-SIB, fie amortizorul de risc sistemic) sunt adăugate la cerințele din Pilonul 2. Aceste amortizoare sistemice vor continua să fie introduse treptat, după cum s-a anticipat, până în anul 2019.

Cu privire la aplicarea cadrului privind suma maximă distribuibilă (*maximum distributable amount* – MDA), abordarea MUS se referă la avizul publicat de ABE la data de 18 decembrie 2015. Această abordare ar putea fi totuși reanalizată ca

²² Cerințele de capital din Pilonul 2 reprezintă cerințele impuse de autoritatea competentă de supraveghere – pe lângă cerințele minime de capital – pe baza rezultatelor PSE.

reacție la evoluțiile viitoare în domeniul reglementării la nivel european și internațional sau la aplicarea ghidurilor ABE, pentru a asigura consecvența și armonizarea pieței unice.

Figura 3
Repartizarea cerințelor de capital

Nivelul cerințelor de capital a fost verificat cu atenție pentru băncile semnificative, ținând cont în special de pachetul complet de cerințe privind fondurile proprii de nivel 1 de bază (CET 1). În cazul G-SIB, calibrarea cerințelor de introducere treptată și a cerințelor complete de capital reflectă o serie de considerații, inclusiv necesitatea promovării unui cadru consecvent la nivelul instituțiilor supravegheate de BCE, impactul sistemic al G-SIB și D-SIB, precum și o comparație generală cu G-SIB din alte jurisdicții.

MUS vizează crearea unui cadru coerent adecvat în cea mai mare măsură la contextul său specific. Peisajul bancar aflat sub responsabilitatea MUS variază; comparativ cu alte jurisdicții, MUS acoperă un set mult mai larg de instituții diverse din diferite țări cu sisteme juridice încă parțial eterogene. Prin urmare, metodologia MUS va continua să evolueze ori de câte ori va fi necesar:

- pentru a reflecta evoluțiile cadrului de reglementare aplicabil, precum reglementarea prudențială, recomandările sau ghidurile ABE și Principiile fundamentale ale Comitetului de la Basel;
- pentru a incorpora cele mai bune practici, ameliorări și perfecționări.

Prin comunicarea directă cu băncile, Supravegherea bancară a BCE furnizează explicații și certitudinea în materie de supraveghere de care băncile au nevoie pentru a-și pune în aplicare planurile privind capitalul.

În special, în anul 2015 BCE a adoptat două recomandări privind politicile de [distribuire a dividendelor](#) în legătură cu exercițiile financiare 2014 și 2015 (respectiv [BCE/2015/2](#) și [BCE/2015/49](#)) și a trimis o [scrisoare președinților băncilor cu privire la politicile de remunerare variabilă](#). Aceste documente stabilesc anticipațiile MUS privind distribuțiile sau plățile efectuate de instituții într-un mod care este compatibil cu o traiectorie lineară în vederea respectării pachetelor complete de cerințe privind ratele fondurilor proprii impuse.

Ceteris paribus, cerințele din Pilonul 2 stabilite în deciziile privind PSE din 2015 oferă, de asemenea, un indiciu pentru viitor; în special, amortizorul de conservare a capitalului va fi introdus treptat până în anul 2019, cerințele din Pilonul 2 fiind reduse în același mod²³. Băncile pot, de asemenea, planifica introducerea progresivă a CRR/CRD IV, respectiv a deducerilor din fondurile proprii de nivel 1 de bază, precum și a amortizoarelor pentru riscuri sistemice. Deși ultimele evoluții referitoare la Basel III încă nu sunt cunoscute în totalitate, s-a admis deja faptul că acestea nu sunt orientate către majorări semnificative de capital în cadrul sistemului, ci către ameliorarea simplității, comparabilității și transparenței capitalului la nivelul băncilor.

2.4.2 Activități desfășurate cu privire la alte metodologii

Activitatea referitoare la modelele interne

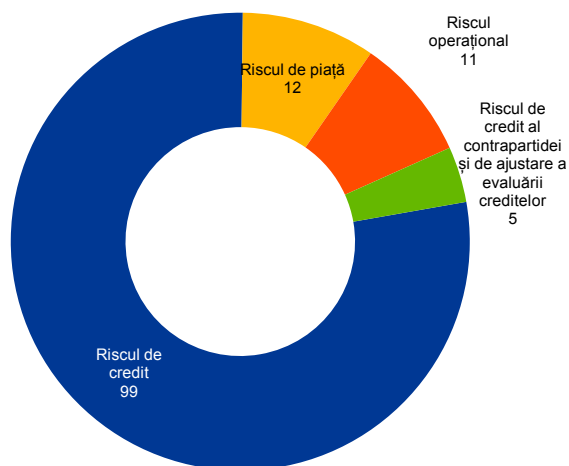
La sfârșitul anului 2015, 73 de instituții semnificative utilizau cel puțin un model intern în scopul calculării cerințelor privind fondurile proprii din Pilonul 1.

În urma elaborării unui proces de autorizare la nivelul MUS și a unui cadru pentru efectuarea de investigații privind modelele interne, 137 de astfel de investigații au fost aprobate de Consiliul guvernatorilor pentru anul 2015 în cadrul acestui nou regim.

²³ Deciziile privind PSE iau în considerare diferențele dintre țările MUS în ceea ce privește introducerea treptată a amortizorului de conservare a capitalului, în vederea promovării unor condiții de concurență echitabile pentru toate băncile din cadrul MUS.

Graficul 3

Investigații privind modelele interne efectuate în anul 2015, pe tip de risc

A fost creat un **cadru unificat** pentru monitorizarea continuă a modelelor. Acesta a fost integrat în totalitate în nivelul minim al implicării în ceea ce privește supravegherea și a fost aplicat în PSE din 2016. Cadru a facilitat participarea instituțiilor semnificative la exercițiile de analiză comparativă ale ABE și CSBB. A fost înființată o rețea pentru definirea procesului de colectare armonizată a datelor de testare *ex post* pentru instituțiile semnificative care utilizează modele de risc de piață. Pe baza acestora, se efectuează o analiză a datelor orizontale și a celor specifice băncilor, care este utilizată în procesul de monitorizare continuă a modelelor.

În vederea promovării unei implementări uniform conforme a modelelor din Pilonul 1, precum și a armonizării practicilor de supraveghere în cadrul MUS, au fost inițiate activități referitoare la o propunere de **revizuire țintită a modelelor interne** (*Targeted*

Review of Internal Models – TRIM). În acest scop, a fost creată o rețea de experți seniori în modele de la ANC și de la BCE, în vederea coordonării procesului. Revizuirea țintită a modelelor interne prevede efectuarea de investigații la fața locului ale unor modele selectate de risc de credit, risc de piață și risc de credit al contrapartidei în perioada 2017-2018 (sau 2019, în cazul în care proiectul este extins pentru riscul de credit), în timp ce anul 2016 va fi dedicat analizelor orizontale necesare, care vor defini obiectivul de armonizare al proiectului.

Alte activități majore desfășurate pe parcursul anului 2015 **cu privire la metodologiile de supraveghere pentru modelele interne** au inclus elaborarea, încă în curs, de orientări privind validarea modelelor interne, precum și evaluarea caracterului semnificativ al extinderilor și modificărilor aduse modelelor de risc de credit al contrapartidei.

Activitatea referitoare la metodologii la fața locului

Mai multe echipe de redactare formate din experți ai BCE și ai ANC au fost constituite pentru a aborda o serie de tipuri de riscuri și a perfecționa metodologiile la fața locului. Documentele metodologice dedicate modelelor de afaceri și profitabilității, precum și ILAAP au fost finalizate în cursul anului 2015. Alte echipe specializate desfășoară, în prezent, activități pe teme precum: riscul de credit, riscul de credit al contrapartidei, operațiunile de custodie, contabilitatea, riscul de piață și riscul informatic. O carte publică stabilind condițiile și modalitățile de desfășurare a inspecțiilor la fața locului este, de asemenea, în pregătire.

2.4.3 Supravegherea la fața locului

Primul ciclu de inspecții la fața locului

Primul ciclu de inspecții la fața locului a făcut parte din planificarea generală a PSE pentru anul 2015, care a fost aprobată în luna decembrie 2014. În iulie 2015, a fost aprobată o actualizare la jumătatea exercițiului financiar a planificării, care a inclus efectuarea de inspecții la fața locului suplimentare în semestrul II 2015. În total, au fost aprobate 250 de inspecții la fața locului pentru anul 2015.

Tabelul 5

Inspecții la fața locului: repartizare pe riscuri

Principalele categorii de riscuri acoperite	Total	Profitabilitate	Capital	Credit	Guvernanță	Risc de dobândă asociat portofoliului bancar	Lichiditate	Risc de piață	Risc operațional
Număr total de inspecții	250	6	20	62	55	9	29	13	56

Tabelul 6

Inspecții la fața locului: repartizare pe cluster de bănci²⁴

Cluster	Total	1	2	3	4	5
Număr de instituții semnificative	118	7	7	28	27	49
Număr total de inspecții	250	42	35	69	54	50

Inspecțiile la fața locului sunt planificate și dotate cu personal în strânsă cooperare cu ANC, care furnizează cea mai mare parte a șefilor de misiune și a membrilor echipelor. Începând cu luna octombrie 2015, ANC au pus la dispoziție 906 inspectori, care au reprezentat 95% din resursele la fața locului. Restul de 5% făceau parte din Serviciul inspecții centralizate la fața locului al BCE; acești inspectori au condus, de asemenea, 26 dintre misiunile planificate în anul 2015.

Având obiectivul promovării de inspecții la fața locului efectuate de echipe mixte, Consiliul de supraveghere a aprobat, în luna mai 2015, implementarea unui regim bazat pe un model de detașare pentru inspectorii ANC.

Pentru a asigura colaborarea strânsă cu ANC pe toate temele legate de inspecțiile la fața locului, un total de 8 întâlniri la nivel de rețea au fost organizate în anul 2015, pe lângă cele 21 de întâlniri bilaterale specifice care au avut loc cu 16 ANC. De asemenea, au fost organizate mai multe seminare și workshopuri pentru șefii de misiune, cu obiectivul de a facilita relaționarea în cadrul comunității MUS.

²⁴ Grupurile de bănci supravegheate direct de BCE sunt repartizate în cinci cluster, în clusterul 1 fiind incluse cele mai mari, iar în clusterul 5, cele mai mici. Numărul de instituții semnificative menționat (118) nu include instituțiile semnificative care sunt filiale ale unei instituții mai mari din cadrul MUS (de exemplu, Deutsche Bank AG și Deutsche Bank Malta Ltd sunt contabilizate ca o singură instituție în tabel).

Activități de monitorizare continuă

Pentru a asigura aplicarea omogenă a metodologiei privind inspecțiile la fața locului, Serviciul inspecții centralizate la fața locului al BCE desfășoară o serie de activități de monitorizare în toate fazele inspecțiilor:

- revizuirea notei de preinspecție în etapa pregătitoare a misiunilor;
- sprijinirea echipei de la fața locului în etapa de investigare;
- asigurarea calității tuturor rapoartelor de inspecție prezentate de șefii de misiune.

Toate activitățile sunt efectuate printr-un proces bazat pe dialog în vederea favorizării unei înțelegeri reciproce și a unei abordări comune cu ANC.

În anul 2015, pentru a armoniza activitatea echipelor de inspecție la fața locului, BCE a propus o serie de orientări și modele pentru rapoartele de inspecție.

2.4.4 Analize tematice cu privire la guvernanța riscului și la apetitul pentru risc, riscul informatic și cel de securitate cibernetică și finanțarea prin îndatorare

2.4.4.1 Guvernanța riscului și apetitul pentru risc

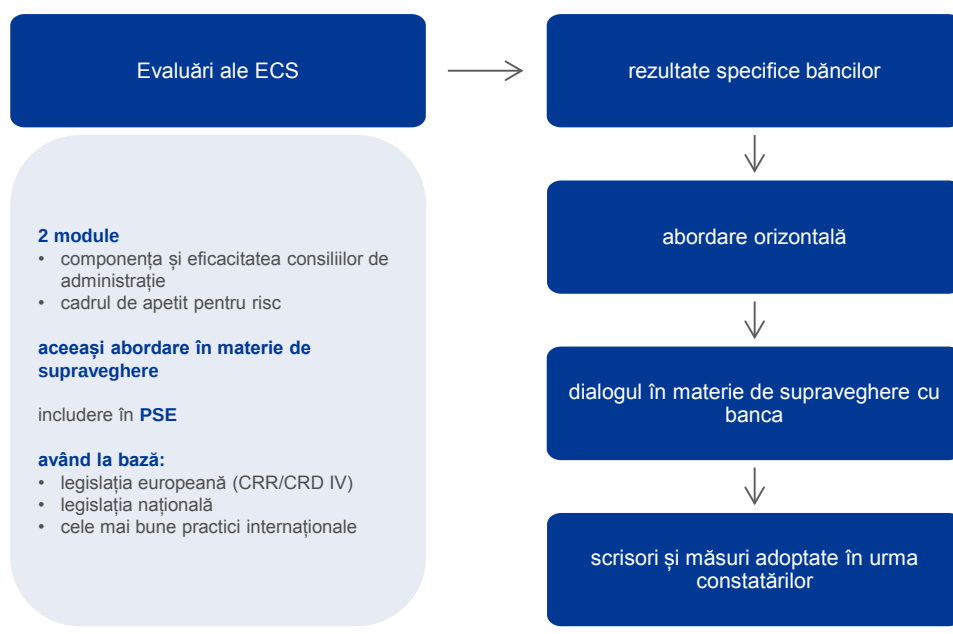
Sferă de aplicare, metodologie și obiective

Având în vedere impactul general al guvernanței corporative asupra profilului de risc al instituțiilor și asupra sustenabilității activității, Consiliul de supraveghere a aprobat lansarea unei analize tematice a guvernanței riscului și a apetitului pentru risc la nivelul MUS în anul 2015. **113 ECS**²⁵ au efectuat analize aprofundate și granulare ale: (i) organelor de conducere ale băncilor care îndeplinesc funcții de gestionare și de supraveghere și (ii) cadrelor privind apetitul pentru risc ale băncilor, aceste analize urmând să fie incluse în PSE. A fost elaborată o abordare proporțională, ținându-se cont de dimensiunea și complexitatea instituțiilor individuale. Instrumentele de supraveghere relevante au inclus întâlniri cu persoanele care dețin funcții esențiale, evaluarea documentației și minuterilor consiliilor de administrație și participarea în calitate de observator la ședințele consiliilor de administrație. Concluziile inspecțiilor la fața locului referitoare la aceste aspecte au fost, de asemenea, luate în considerare.

²⁵ Din numărul total de instituții semnificative, cele aflate într-un proces de lichidare a activelor sau având modele de afaceri foarte specifice au fost excluse.

Figura 4

Evaluarea aprofundată a 113 instituții semnificative pe baza aceleiași abordări

Având drept scop promovarea consecvenței la cele mai înalte standarde, evaluarea a adoptat o abordare pe două paliere:

1. evaluarea conformității cu legislația națională și europeană;
2. evaluarea consecvenței cu cele mai bune practici internaționale.

Analiza a recunoscut diferențele dintre cadrele juridice naționale și faptul că sunt posibile structuri de guvernanță eficiente în orice model corporativ. În vederea sporirii interacțiunilor cu consiliile de administrație, ECS au discutat rezultatele cu instituțiile în cadrul unor ședințe făcând parte din dialogul în materie de supraveghere, care au avut loc în lunile octombrie și noiembrie 2015.

Rezultat

Analiza tematică a permis ECS să își consolideze cunoștințele și să perfecționeze evaluarea structurii de guvernanță a instituțiilor pe care le supraveghează. De asemenea, abordarea orizontală a promovat discuțiile între experți ai BCE și ai ANC, atât la nivelul ECS, cât și la cel al funcțiilor orizontale.

Abordarea orizontală a permis identificarea:

1. **concluziilor agregate:** potrivit rezultatelor analizei tematice, chiar dacă respectă legislația națională, instituțiile semnificative sunt încă departe de a fi conforme cu cele mai bune practici internaționale. Principalele domenii care necesită atenție sunt capacitatea de reacție a consiliilor de administrație,

inclusiunea perspectivei riscurilor în discuțiile acestora și interacțiunea dintre cadrele privind apetitul pentru risc și strategie;

2. **bunelor practici observate:** analiza tematică a permis identificarea celor mai bune practici în implementarea operațională a standardelor internaționale. Acestea vor fi incluse în raportul MUS privind cele mai bune practici identificate, care urmează să fie publicat către finele anului;
3. **recomandărilor consecutive:** analiza tematică a avut o orientare practică și a condus la recomandări concrete adresate instituțiilor în vederea îmbunătățirii guvernantei și a cadrelor privind apetitul pentru risc ale acestora. Abordarea orizontală a asigurat consecvența recomandărilor pentru ca rezultatele similare să conducă la recomandări similare.

În cadrul activităților de supraveghere din anul 2016, ECS vor relua discuțiile referitoare la implementarea măsurilor incluse în scrisorile de monitorizare individuale trimise băncilor. O serie de ECS vor pune în practică o monitorizare sporită a aspectelor identificate ca fiind principalele domenii care necesită atenție.

2.4.4.2 Analiza tematică privind riscul informatic și cel de securitate cibernetică

Sferă de aplicare, metodologie și obiective

Riscul informatic și cel de securitate cibernetică au fost identificate ca numărându-se printre principalele riscuri la adresa sistemului bancar din zona euro (Secțiunea 2.1.1). Pentru a îmbunătăți înțelegerea acestor riscuri, a fost înființat Grupul de experți privind riscul informatic din cadrul MUS, format din experți ai ANC și ai BCE, și a fost lansată o analiză tematică privind riscul de securitate cibernetică având următoarele obiective:

1. definirea unui cadru al MUS specific și comun pentru analiza riscurilor de securitate cibernetică;
2. efectuarea unor evaluări individuale ale profilurilor de risc de securitate cibernetică și a unor controale pe un eșantion de 12 instituții semnificative (analiză la fața locului);
3. elaborarea unei abordări orizontale pentru a obține primele informații referitoare la expunerile la riscul de securitate cibernetică și la controalele instituțiilor semnificative, precum și pentru a efectua comparații *inter pares* între practici acolo unde este posibil (analiză la distanță).

Pentru analiza la distanță, BCE a utilizat ca bază Cadrul NIST²⁶ pentru îmbunătățirea securității cibernetice a infrastructurii critice. Cadrul NIST a fost rafinat

²⁶ Institutul Național de Standarde și Tehnologie (*National Institute of Standards and Technology* – NIST) – cadrul (12 februarie 2014) este disponibil la adresa: <http://www.nist.gov/cyberframework/upload/cybersecurity-framework-021214-final.pdf>

și integrat de BCE în vederea creării unui instrument de analiză personalizat, denumit „Chestionar privind riscul de criminalitate cibernetică”, care a fost distribuit unui număr de 110 instituții semnificative. Informațiile colectate au fost apoi analizate pentru fiecare bancă și, la nivel orizontal, pentru toate băncile.

Rezultat

Analiza tematică a condus la o serie de concluzii care au acoperit mai multe dimensiuni:

1. **supravegherea continuă și analiza riscurilor:** informații structurate privind profilul de risc de securitate cibernetică al instituțiilor semnificative au fost colectate pentru prima dată, în mod consecvent, la nivelul zonei euro, permițând ECS să monitorizeze băncile individuale. Aceste riscuri mai ridicate ar trebui diminuate prin efectuarea de controale peste medie;
2. **supravegherea la fața locului:** 12 examinări la fața locului au fost declanșate de analiza tematică, conducând la recomandări specifice la nivelul firmelor;
3. **metodologia:** informațiile colectate au reprezentat contribuții la dezvoltarea în continuare a metodologiei la fața locului a MUS privind riscurile de securitate cibernetică.

Pe lângă concluziile de mai sus, a fost lansată o direcție paralelă de activitate în vederea elaborării unei proceduri operaționale și de comunicare specifice care să fie urmată de instituțiile semnificative în cazul unor atacuri cibernetice. Această procedură va fi implementată în anul 2016 sub forma unui proiect-pilot cu un număr limitat de instituții.

2.4.4.3 Analiza tematică privind finanțarea prin îndatorare

Sferă de aplicare, metodologie și obiective

Perioada prelungită cu rate foarte scăzute ale dobânzilor și strategiile bazate pe interesul de a obține randamente care au urmat au necesitat o monitorizare specifică a calității creditelor. Prin urmare, Consiliul de supraveghere a decis, în anul 2015, să efectueze o analiză tematică a finanțării prin îndatorare. Analiza a inclus creditele cu efect de levier, obligațiunile cu randament ridicat și obligațiile aferente împrumuturilor colateralizate, toate acestea beneficiind semnificativ de condițiile favorabile de finanțare.

Au fost definite trei obiective principale:

1. informarea ECS cu privire la evoluțiile actuale la nivelul MUS și la nivelul instituțiilor individuale relevante;
2. identificarea excepțiilor în ceea ce privește apetitul pentru risc și gestionarea riscurilor, precum și vulnerabilitățile la nivelul întregului sistem;

3. oferirea de consultanță cu privire la un set corespunzător de măsuri de remediere la nivelul întregului eșantion.

Pentru a asigura o analiză consecventă, a fost elaborat un sondaj cuprinzător, care a fost distribuit unui număr de 37 de bănci implicate în finanțare prin îndatorare. Obiectivele sondajului au vizat surprinderea evoluției expunerii la finanțare prin îndatorare, dimensiunea subscrisorilor, concentrațiile expunerilor potențiale și calitatea generală a creditelor.

Rezultat

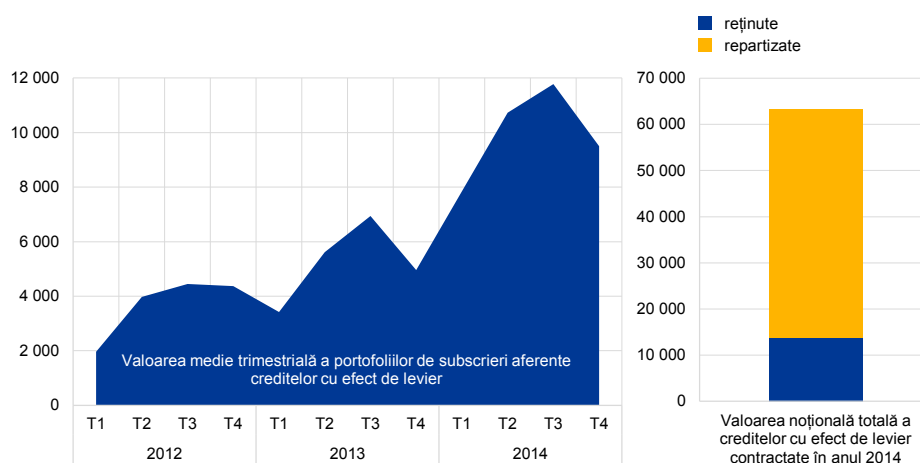
Piața finanțării prin îndatorare a înregistrat, la nivel global, o redresare puternică începând cu perioada crizei financiare și este caracterizată de o concurență acerbă. Condițiile favorabile debitorilor s-au materializat într-o fragilizare a structurilor de tranzacționare (niveluri crescute de îndatorare, importarea unor structuri de tipul clauzelor restrictive pe piețele europene) și, în multe cazuri, au condus la un grad mai mare de toleranță a politicilor de creditare ale băncilor.

Atât apetitul pentru subscrierea tranzacțiilor, cât și tendința de a menține părți din expunere au crescut la nivelul principalelor bănci supravegheate în cadrul MUS. Această evoluție justifică un control în scopuri de supraveghere mai atent în monitorizarea riscului de sindicalizare și a calității fundamentale a creditelor în cazul expunerilor. Au fost identificate unele domenii care necesită îmbunătățiri în ceea ce privește practicile de monitorizare ale băncilor.

Graficul 4

Principalele 13 bănci din cadrul MUS implicate în creditarea cu efect de levier – activitatea de subscriere și ponderea tranzacțiilor aranjate destinate repartizării sau reportării

(milioane EUR)

Ca răspuns la aceste preocupări – sintetizate în rapoartele băncilor individuale și într-un raport agregat unic –, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- au fost trimise **scrisori de supraveghere** unui anumit număr de bănci în vederea remedierii deficiențelor identificate;
- este în curs de elaborare un **tablou** specializat, destinat monitorizării periodice a expunerilor băncilor;
- sunt în curs de redactare **orientări** care să permită comunicarea clară a așteptărilor MUS privind finanțarea prin îndatorare.

2.4.5 Supravegherea indirectă a instituțiilor mai puțin semnificative și monitorizarea în scopul supravegherii

Cadrul pentru supravegherea indirectă a instituțiilor mai puțin semnificative include o serie de procese continue destinate cooperării zilnice dintre BCE și ANC, precum și inițiative bazate pe proiecte referitoare în principal la elaborarea de standarde și metodologii de supraveghere comune.

Procese continue în domeniul supravegherii indirecte și al monitorizării în scopul supravegherii

Cooperarea zilnică dintre BCE și ANC în domeniul supravegherii instituțiilor mai puțin semnificative este organizată prin intermediul unor procese continue specifice. Aceste procese permit un schimb eficient de informații, care asigură faptul că Direcția generală supraveghere microprudențială III (DG SMP III) din cadrul BCE își îndeplinește rolul de monitorizare, furnizând sprijin și contribuții ANC care efectuează supravegherea directă a instituțiilor mai puțin semnificative.

Prin intermediul unui **cadru de notificare** specializat, BCE a primit și a evaluat, în anul 2015, un număr total de 54 de notificări *ex ante* din partea ANC cu privire la proceduri importante în materie de supraveghere, precum și cu privire la proiecte de decizii referitoare la instituții mai puțin semnificative de înaltă prioritate²⁷, care acoperă o mare varietate de aspecte legate de supraveghere (de exemplu, capital, lichiditate și guvernanță). Notificările au generat adesea activități ulterioare, pe parcursul cărora BCE și ANC relevante au discutat și au evaluat în comun care sunt măsurile cele mai adecvate. În mod similar, BCE a participat la evaluarea procedurilor comune (acordarea/retragerea de autorizații și procedurile referitoare la participatii calificate) asociate instituțiilor mai puțin semnificative.

Birourile dedicate țărilor din cadrul DG SMP III au purtat un dialog continuu cu ANC cu privire la evoluțiile înregistrate la nivelul sectoarelor și al instituțiilor individuale, în special al instituțiilor clasificate în categoria celor de înaltă prioritate. Un accent deosebit a fost pus pe monitorizarea măsurilor legate de criză vizând mai multe instituții care se confruntă cu o deteriorare semnificativă a situației lor financiare.

²⁷ Cadrul de priorizare pentru instituțiile mai puțin semnificative este descris ulterior în această secțiune.

Funcțiile menționate mai sus au fost sprijinite prin eforturile de armonizare în continuare a **metodologiilor de evaluare în scopul supravegherii** ale ANC. Totodată, au fost efectuate o serie de analize privind băncile și sectoarele în vederea identificării riscurilor și vulnerabilităților. Rezultatele acestor analize au fost sintetizate periodic în rapoarte specializate privind riscurile, care au fost apoi transmise supraveghetorilor din cadrul MUS.

Elaborarea de standarde, analize și metodologii comune de supraveghere legate de instituțiile mai puțin semnificative și alte inițiative bazate pe proiecte

Asigurarea aplicării consecvente de standarde înalte de supraveghere la nivelul MUS reprezintă obiectivul fundamental al supravegherii indirecte și al monitorizării în scopul supravegherii. Principalele instrumente pentru supravegherea instituțiilor mai puțin semnificative sunt standardele comune de supraveghere și metodologiile comune, elaborate împreună cu ANC. Se intenționează ca standardele comune să fie în deplină concordanță cu cerințele ABE existente.

Standarde comune de supraveghere elaborate în anul 2015

Unul dintre standardele comune de supraveghere elaborate în anul 2015 se referă la procesul de **planificare a supravegherii**, prin intermediul căruia ANC prioritizează, planifică și monitorizează efectuarea principalelor activități de supraveghere la fața locului și la distanță pentru instituțiile mai puțin semnificative. Standardul comun vizează asigurarea faptului că acest proces este derulat în mod consecvent la nivelul MUS.

Asigurarea consecvenței este, de asemenea, deosebit de relevantă în contextul **planificării redresării**, luând în considerare dispozițiile Directivei privind redresarea și rezoluția bancară (*Bank Recovery and Resolution Directive – BRRD*), care acordă autorităților competente prerogativa discreționară de a impune obligații simplificate pentru planificarea redresării, în anumite condiții, a instituțiilor fără importanță sistemică. Se așteaptă ca un număr considerabil de instituții mai puțin semnificative să intre în sfera de aplicare a obligațiilor simplificate. Prin urmare, au fost inițiate activități axate pe trei dimensiuni principale:

1. evaluarea eligibilității instituțiilor pentru obligații simplificate și pentru derogări;
2. conținut comun minim pentru planurile de redresare care fac obiectul obligațiilor simplificate;
3. evaluarea planurilor de redresare.

Casele de economii și cooperativele de credit reprezintă o parte semnificativă din sistemul bancar al MUS. În unele state membre, instituțiile din aceste sectoare au înființat **sisteme instituționale de protecție (SIP)**, care sunt acorduri de sprijin reciproc menite să asigure lichiditatea și solvabilitatea acestora. Regulamentul

privind cerințele de capital (*Capital Requirements Regulation* – CRR) permite autorităților competente să acorde un tratament preferențial instituțiilor membre ale SIP cu privire la anumite aspecte, precum o pondere de risc de 0% pentru expunerile la alți membri ai SIP. În mai multe cazuri, atât instituțiile semnificative, cât și cele mai puțin semnificative au aderat la un SIP.

Pentru a asigura un tratament consecvent al membrilor SIP la nivelul MUS în anul 2015, BCE, în cooperare cu ANC, a lucrat la elaborarea unei abordări comune în vederea evaluării în scopul supravegherii a SIP. Aceasta a inclus definirea unor criterii de evaluare comune privind conformitatea cu condițiile prevăzute de CRR, precum și un proces care să asigure coordonarea între BCE și ANC în cazul în care atât instituții semnificative, cât și instituții mai puțin semnificative sunt implicate în același SIP.

Analiză și metodologii

Principiul proporționalității prezintă o importanță fundamentală pentru supravegherea indirectă a instituțiilor mai puțin semnificative, având în vedere numărul foarte mare de astfel de instituții (peste 3 100²⁸ la data de 30 decembrie 2015) și diversitatea acestora în ceea ce privește dimensiunea și modelele de afaceri. Prin urmare, procesele continue (de exemplu, cadrul de notificare și interacțiunea descrisă mai sus dintre birourile dedicate țărilor) și elaborarea de metodologii și standarde comune se bazează pe un **cadru de prioritizare**. Acest cadru clasifică instituțiile mai puțin semnificative în instituții cu prioritate redusă, medie și ridicată pe baza gradului lor de risc intrinsec și a impactului potențial asupra sistemului financiar intern. Clasificarea permite alinierea corespunzătoare a nivelului de monitorizare în scopul supravegherii și a intensității activităților de supraveghere. Metodologia care stă la baza cadrului a fost perfecționată în continuare în anul 2015 și este aplicată pentru ciclul de supraveghere 2016.

O altă direcție importantă de activitate continuă se referă la elaborarea unei metodologii comune pentru **sistemele de evaluare a riscurilor (SER)** ale instituțiilor mai puțin semnificative.

SER reprezintă un element-cheie al PSE efectuat de ANC. Obiectivul general al proiectului este promovarea convergenței în derularea PSE pentru instituțiile mai puțin semnificative, furnizând ANC un cadru comun pentru ajustarea și perfecționarea metodologiei acestora și, în cele din urmă, pentru efectuarea PSE în cazurile în care riscurile pot fi evaluate în mod consecvent la nivelul întregii zone euro, fără a pierde din vedere contextul specific în care funcționează instituțiile individuale. Având în vedere obiectivul general al asigurării funcționării MUS ca sistem integrat unic, metodologia SER pentru instituțiile mai puțin semnificative se va fonda pe cea utilizată pentru instituțiile semnificative. Totuși, aceasta va fi adaptată în vederea asigurării proporționalității și a justificării diferențelor dintre instituțiile semnificative și cele mai puțin semnificative cu privire la disponibilitatea datelor de

²⁸ Contabilizate la nivel consolidat.

supraveghere, precum și la elementele specifice ale cadrelor contabile naționale (GAAP naționale) din unele state membre.

Proiectul de metodologie SER a fost inițiat în anul 2015, axându-se îndeosebi pe analiza modelelor de afaceri, precum și pe evaluarea guvernanței interne și pe cea a riscurilor la adresa capitalului și la adresa lichidității și finanțării. Această activitate va fi continuată pe parcursul anului 2016, cu accent pe cuantificarea capitalului și a lichidității și pe testarea noii metodologii propuse.

Sprijin în scopuri de supraveghere

Sprijinul în scopuri de supraveghere se referă la inițiative temporare destinate acoperirii nevoilor specifice de resurse suplimentare și/sau de expertiză care pot apărea în cadrul supravegherii directe continue a instituțiilor mai puțin semnificative de către ANC. Experții de la BCE și, posibil, de la alte ANC sunt mobilizați temporar pentru a lucra, alături de membri ai personalului ANC, la un anumit proiect. În anul 2015, de exemplu, experți din cadrul DG SMP III a BCE au colaborat cu personal de la ANC în cadrul unei misiuni la fața locului desfășurate la o instituție mai puțin semnificativă. Programul de sprijin în scopul supravegherii a fost testat cu succes în anul 2015 și va fi extins în 2016.

Casetă

Supravegherea indirectă – necesitatea asigurării convergenței în direcția unor standarde înalte de supraveghere la nivelul MUS

BCE i s-a încredințat misiunea asigurării monitorizării în vederea aplicării consecvente a unor standarde înalte de supraveghere în concordanță cu cerințele UE, ținând totodată cont de principiul proporționalității.

În cadrul atribuțiilor sale de monitorizare legate de supravegherea instituțiilor mai puțin semnificative și pentru a sonda situația existentă în perioada de început a MUS, BCE a efectuat o inventariere a principalelor teme legate de supravegherea de către ANC a instituțiilor mai puțin semnificative în anul 2014. Aceasta a inclus responsabilitățile și organizarea ANC, resursele umane pentru supravegherea instituțiilor mai puțin semnificative, desfășurarea de activități la distanță și la fața locului (inclusiv deciziile și măsurile de supraveghere adoptate), precum și metodologiile de evaluare a riscurilor și alte practici de supraveghere.

Deși anul 2014 a fost un an unic pentru supravegherea bancară în zona euro (având în vedere înființarea MUS și efectuarea evaluării cuprinzătoare) și, prin urmare, nu poate fi considerat ca o bază integral consecventă, această evaluare inițială a practicilor de supraveghere înainte de lansarea MUS confirmă importanța ajungerii la o terminologie comună și a unei înțelegeri mai profunde a practicilor de supraveghere, precum și a elaborării unor abordări consecvente. Au fost raportate variații semnificative în domenii precum:

- resursele umane pe instituție mai puțin semnificativă supravegheată;

- numărul de decizii de supraveghere legate de instituțiile mai puțin semnificative adoptate de ANC (indicând diferențele dintre abordările decizionale ale ANC);
- duratele medii ale inspecțiilor la fața locului efectuate la instituțiile mai puțin semnificative;
- frecvența și tipul interacțiunilor periodice cu instituțiile mai puțin semnificative;
- diferitele metodologii de evaluare a riscurilor (de exemplu, în ceea ce privește frecvența, scala de evaluare sau metodologia de agregare).

Unele dintre aceste variante se referă la factori temporari, la diferențe de terminologie și la natura diferită a sectoarelor instituțiilor mai puțin semnificative din cadrul MUS, în timp ce altele relevă deosebiri mai semnificative în efectuarea supravegherii în perioada de început a MUS.

Rezultatele acestei inventarii sprijină eforturile BCE, deja în curs în anul 2015, de a îndeplini obiectivul general al MUS, care vizează aplicarea unor standarde înalte și consecvente de supraveghere. În anul 2016, activitatea desfășurată în colaborare cu ANC va continua în domeniile în care a fost evidențiată necesitatea unei convergențe, de exemplu în ceea ce privește elaborarea unui sistem comun de evaluare a riscurilor pentru instituțiile mai puțin semnificative, explorarea unor aspecte mai vaste ale procesului de supraveghere și evaluare, precum și pregătirea unor standarde comune de supraveghere pe teme precum inspecțiile la fața locului. În general, se înregistrează progrese cu privire la un compendiu de standarde comune de supraveghere și instrumente juridice menite să asigure consecvența în principalele domenii care țin de supravegherea de către ANC a instituțiilor mai puțin semnificative.

2.4.6 Atribuții macroprudențiale

2015 a fost, de asemenea, primul an întreg în care BCE și-a îndeplinit competențele în domeniul politicii macroprudențiale, astfel cum sunt prevăzute la articolul 5 din Regulamentul privind MUS. În limitele cadrului definit de politică macroprudențială, BCE are două mandate:

1. poate aplica cerințe mai stricte privind amortizoarele de capital decât cele aplicate de autoritățile naționale; poate aplica, de asemenea, măsuri mai stricte destinate contracarării riscurilor sistemice sau macroprudențiale, sub rezerva respectării procedurilor prevăzute în legislația UE relevantă. De exemplu, BCE poate aplica cerințe mai stricte băncilor cu privire la: amortizoarele anticiclice de capital, amortizoarele pentru riscuri sistemice, cerințele suplimentare de capital aferente instituțiilor de importanță sistemică, ponderile de risc aplicabile expunerilor imobiliare și celor din interiorul sectorului financiar, limitarea expunerilor mari și cerințele suplimentare de raportare;
2. autoritățile naționale trebuie să notifice BCE atunci când intenționează să implementeze sau să modifice o măsură macroprudențială inclusă în CRR sau CRD IV. BCE evaluează apoi măsurile planificate și poate formula obiecții cu privire la acestea. Autoritățile naționale analizează observațiile BCE înainte de

luarea deciziei finale. O obligație similară de notificare față de ANC se aplică în cazul în care BCE decide să aplice cerințe mai stricte.

Consiliul guvernatorilor BCE este, în ultimă instanță, responsabil de adoptarea deciziilor macroprudențiale prin aprobarea, formularea de obiecții sau modificarea propunerilor de decizii formulate de Consiliul de supraveghere. Consiliul guvernatorilor poate, de asemenea, solicita, din proprie inițiativă Consiliului de supraveghere să prezinte o propunere privind aplicarea unor cerințe mai stricte pentru instrumentele macroprudențiale.

În anul 2015, Consiliul guvernatorilor a evaluat că nu era necesară adoptarea unor măsuri macroprudențiale anticiclice generalizate, având în vedere faza actuală a ciclului financiar. Această evaluare a luat în considerare și faptul că, în țările din zona euro, au fost deja adoptate peste 80 de măsuri în domeniul macroprudențial, în vederea creșterii rezilienței sistemului bancar și a prevenirii apariției unor posibile dezechilibre, îndeosebi în sectorul imobiliar.

În anul 2015, autoritățile naționale din cele 19 țări participante la MUS au notificat BCE cu privire la 48 de măsuri macroprudențiale: 28 de notificări privind amortizoarele anticiclice de capital, 18 notificări privind „alte instituții de importanță sistemică” și 2 notificări privind introducerea unui amortizor pentru riscuri sistemice (a se vedea prezentarea generală a măsurilor naționale de politică macroprudențială, furnizată de [Comitetul european pentru risc sistemic](#)). În toate țările, au fost introduse oficial amortizoare anticiclice de capital, dar coeficientul acestora a fost menținut la zero, ceea ce implică faptul că nu există un impact ciclic asupra acumulării de capital. În aproape toate cazurile, notificarea formală a fost precedată de una informală în spiritul colaborării dintre BCE și autoritățile naționale. După ce a fost notificat cu privire la deciziile macroprudențiale adoptate de autoritățile naționale competente sau desemnate, Consiliul guvernatorilor a efectuat evaluarea măsurilor în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul privind MUS și a decis să nu formuleze obiecții referitoare la aceste decizii.

Pentru a asigura faptul că perspectivele microprudențiale și macroprudențiale sunt combinate în mod eficace și că sunt furnizate elementele analitice adecvate, aspectele macroprudențiale sunt dezbătute de Consiliul guvernatorilor și Consiliul de supraveghere în cadrul unor sesiuni comune (Forumul macroprudențial). Forumul macroprudențial s-a reunit trimestrial în anul 2015 pentru a discuta riscurile cu care se confruntă zona MUS în ansamblu și țările participante la acesta, precum și alte subiecte relevante din perspectivă macroprudențială.

3 Proceduri de autorizare, raportare a încălcărilor, executare și sancționare

Deși supraveghează direct numai instituțiile de credit semnificative, BCE este autoritatea competentă pentru toate instituțiile de credit din zona euro în ceea ce privește acordarea sau retragerea autorizațiilor băncilor și evaluarea achizițiilor de participații calificate (denumite colectiv „proceduri comune”). BCE este, de asemenea, responsabilă de evaluarea competenței și onorabilității membrilor organelor de conducere ale instituțiilor de credit semnificative și de procedurile de pașaport. În ansamblu, o proporție semnificativă din deciziile de supraveghere bancară europene se referă la procese de autorizare.

În anul 2015, BCE a fost notificată cu privire la peste 3 000 de proceduri de autorizare – majoritatea legate de evaluări ale competenței și onorabilității, cu un număr modest de solicitări de autorizații bancare. Eforturi deosebite au fost depuse în scopul ameliorării proceselor în ceea ce privește simplitatea și proporționalitatea și al elaborării unor orientări referitoare la o serie de aspecte.

De asemenea, BCE și-a îndeplinit obligația de a asigura mecanisme eficace de raportare, de către orice persoană, a încălcărilor legislației relevante a UE. În anul 2015, au fost primite 79 de rapoarte privind încălcările, 51 dintre acestea intrând sub incidența atribuțiilor de supraveghere ale BCE. Aceste rapoarte s-au referit, în principal, la aspecte legate de guvernanță și la calcularea fondurilor proprii și a cerințelor de capital.

3.1 Autorizații

3.1.1 Modificări aduse numărului de instituții aflate sub supravegherea directă a BCE

La data de 4 noiembrie 2014, BCE a început să supravegheze direct 120 de entități, identificate ca instituții semnificative în conformitate cu criteriile enumerate la articolul 6 alineatul (4) din Regulamentul privind MUS (respectiv instituții care ating anumite praguri în ceea ce privește dimensiunea, importanța pentru economie și caracterul semnificativ al activităților transfrontaliere, care au solicitat sau primesc asistență financiară publică, sau care se numără printre cele mai semnificative trei instituții din fiecare stat membru participant). Toate celelalte instituții sunt definite ca mai puțin semnificative. O primă listă de instituții semnificative și mai puțin semnificative a fost publicată la data de 4 septembrie 2014.

În conformitate cu Regulamentul-cadru privind MUS, clasificarea entităților supravegheate și a grupurilor supravegheate ca semnificative sau mai puțin semnificative trebuie revizuită cel puțin pe bază anuală. În vederea evaluării anuale a caracterului semnificativ, BCE analizează toate grupurile supravegheate care nu

au făcut obiectul unei decizii ad-hoc privind caracterul semnificativ de la evaluarea generală anterioară, cu scopul de a stabili: (i) dacă entitățile clasificate în prezent ca semnificative îndeplinesc în continuare criteriile respective; și (ii) dacă entitățile clasificate în prezent ca mai puțin semnificative îndeplinesc acum criteriile. Evaluarea încearcă să identifice și dacă există circumstanțe excepționale care trebuie luate în considerare.

În urma evaluării anuale a caracterului semnificativ efectuate în anul 2015, numărul băncilor și al grupurilor bancare supravegheate direct de BCE a ajuns la 129. [Lista actualizată a entităților supravegheate](#) a fost publicată pe website-ul privind supravegherea bancară al BCE la data de 30 decembrie 2015.

Opt entități, constând în șapte instituții de credit/grupuri bancare și o sucursală, au fost identificate ca fiind semnificative la data de referință de 31 decembrie 2014:

- RCI Banque SA, sucursala franceză a Barclays Bank plc, Credito Emiliano S.p.A., Kuntarahoitus Oyj (Municipality Finance Plc) și Agence Française de Développement au depășit pragul de 30 de miliarde EUR pentru activele totale;
- activele totale ale J.P. Morgan Bank Luxembourg S.A. au depășit 20% din PIB-ul statului Luxemburg;
- Medifin Holding Limited și Abanka d.d. se numără printre cele mai mari trei instituții de credit din Malta și, respectiv, Slovenia.

De asemenea, BCE a luat notă de faptul că Deutsche Bank (Malta) Ltd și Unicredit Banka Slovenija d.d. și-au schimbat poziția în clasament în ceea ce privește dimensiunea în cadrul jurisdicțiilor lor interne. În consecință, niciuna dintre cele două entități nu mai aparține grupului celor mai mari trei instituții de credit din statul membru participant respectiv și, implicit, nu mai îndeplinește criteriile privind caracterul semnificativ la nivel subconsolidat. Totuși, având în vedere faptul că ambele entități aparțin unor grupuri supravegheate care au fost clasificate ca semnificative într-un alt stat membru participant, acestea continuă să fie supravegheate direct de BCE.

Supravegherea directă a instituțiilor menționate anterior identificate recent ca semnificative a fost inițiată în perioada 1 ianuarie-1 februarie 2016, pe baza datei deciziilor individuale privind caracterul semnificativ notificate instituțiilor relevante.

Pe lângă evaluarea anuală, următoarele evenimente au condus la modificări ale numărului inițial de instituții semnificative (120) pe parcursul anului 2015:

- odată cu aderarea Lituaniei la zona euro la data de 1 ianuarie 2015, cele mai mari trei instituții din țară (SEB bankas, Swedbank și DNB bankas) au fost adăugate pe lista instituțiilor semnificative supravegheate direct de BCE;
- Catalunya Banc, S.A. a fost achiziționată de Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, S.A. și, prin urmare, nu mai este identificată ca semnificativă nici la cel mai înalt nivel de consolidare, nici ca entitate de sine stătătoare;

- o restructurare a State Street Group a condus la crearea unei noi entități supravegheate semnificative, respectiv State Street Europe Holdings S.a.r.l. & Co. KG, pe lângă State Street Bank Luxembourg S.A. existentă.

Ar trebui observat faptul că, în unele cazuri, un proces de restructurare în cadrul grupului bancar a condus la identificarea ca semnificativă a unei noi instituții la cel mai înalt nivel al grupului, fără a determina o creștere generală a numărului de instituții semnificative.

În ansamblu, odată cu modificările menționate mai sus ale numărului de instituții semnificative, activele totale aflate sub supraveghere directă continuă să reprezinte aproximativ 82% din activele bancare totale din zona euro.

Tabelul 7

Instituțiile semnificative și mai puțin semnificative din cadrul MUS

	Total active (miliarde EUR)	Numărul de entități	
		la nivel consolidat	la nivel individual
Instituții semnificative	21 818,10	129	1 117
Instituții mai puțin semnificative	4 689,10	3 167	3 443
Instituții din cadrul MUS	26 507,20	3 296	4 560

Notă: Totalul activelor la data de 30 decembrie 2015 cu data de referință 31 decembrie 2014 (sau 30 iunie 2015, dacă există date disponibile); numărul instituțiilor mai puțin semnificative cu data de referință pentru structura de grup la sfârșitul lunii septembrie 2015.

3.1.2 Proceduri comune (autorizații și participații calificate), evaluări ale competenței și onorabilității și proceduri de pașaport

Număr ridicat de proceduri

În anul 2015, aproximativ 3 400 de proceduri de autorizare au fost notificate de ANC participante Supravegherii bancare a BCE, inclusiv 37 de cereri de autorizare, 61 de retrageri ale autorizațiilor (inclusiv expirări), 137 de achiziții de participații calificate, 435 de proceduri de pașaport și 2 730 de numiri în posturi de conducere și în consilii de supraveghere (evaluări ale competenței și onorabilității, care se referă la cerințele de bună reputație, cunoștințe, competențe și experiență pentru persoanele în posturi de conducere).²⁹ În ansamblu, o proporție semnificativă din deciziile de supraveghere bancară europeană se referă la procese de autorizare.

În anul 2015, Consiliul de supraveghere și Consiliul guvernatorilor au aprobat, în total, aproximativ 2 000 de proceduri de autorizare.³⁰ În plus, au fost finalizate circa

²⁹ Inclusiv un număr limitat de solicitări de funcții suplimentare de director (18).

³⁰ Aceste 2 000 de proceduri de autorizare au fost incorporate în 921 de acte juridice ale BCE (a se vedea Figura 1 din Secțiunea 1.2). Unele acte juridice acoperă mai mult de o procedură de autorizare (de exemplu, evaluări ale competenței și onorabilității mai multor membri ai organelor de conducere ale aceleiași instituții semnificative sau achiziții de participații calificate la diferite filiale rezultate dintr-o tranzacție unică).

650 de proceduri de autorizare care nu necesită o decizie oficială din partea BCE, inclusiv proceduri de pașaport, precum și proceduri expirate, eronate și retrase.³¹

Tabelul 8

Proceduri de autorizare notificate BCE³²

Autorizare		Retragere și expirări		Participații calificate		Evaluarea competenței și onorabilității		Procedura de pașaport	
2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
7	37	5	61	9	137	115	2 730	34	435

Aproximativ jumătate dintre procedurile comune (acordarea/retragerea de autorizații și procedurile referitoare la participații calificate) notificate BCE se referă la instituții semnificative, în majoritatea cazurilor filiale ale unor instituții semnificative, confirmând o tendință în direcția simplificării, prin reorganizări interne, a unor grupuri bancare.

Distribuția procedurilor de autorizare între statele membre participante a fost relativ dispartă, părând să reflecte parțial diferențe de structură între piețele bancare naționale.

În ansamblu, a fost primit un număr relativ modest de solicitări de autorizații bancare, deși nu sunt disponibile cifre comparabile pentru anii anteriori. Majoritatea cererilor de autorizare notificate s-au referit la extinderea autorizațiilor existente sau la restructurarea băncilor existente. Numai un număr restrâns au avut ca obiect înființarea unei instituții complet noi. Solicitățile de autorizații bancare noi referitoare la activități bancare tradiționale au tins să fie limitate, fiind depuse mai frecvent cereri privind desfășurarea de activități captive (sectorul autovehiculelor sau cel tehnologic). De asemenea, în anul 2015 au fost acordate patru licențe pentru bănci-punte. Multe dintre procedurile de retragere și de expirare notificate au fost rezultatul fuziunii a două instituții de credit din cadrul aceluiași grup, prin care entitatea absorbită a încetat să existe. În astfel de cazuri, majoritatea statelor membre depun o cerere pentru expirarea autorizației instituției absorbite, numai câteva solicitând o decizie de retragere explicită din partea BCE.

Procedurile de autorizare au fost îmbunătățite...

Procesarea procedurilor de autorizare necesită monitorizare, dar, mai ales, o cooperare aprofundată între Serviciul autorizare al BCE și ANC, ECS și Secretariatul Consiliului de supraveghere. Pe baza experienței dobândite în cursul anului 2015,

³¹ Procedurile eronate sau retrase acoperă toate procedurile transmise în mod oficial de ANC, dar care, din diverse motive, au fost închise înainte de finalizare la solicitarea ANC. Motivele retragerii includ: (i) alegerea incorectă a procedurii; (ii) retragerea cererii de către solicitant; (iii) finalizarea ține de competența ANC (decizie negativă privind acordarea unei autorizații) și (iv) optarea pentru o altă soluție (în special, dacă procedura se referă la o rezoluție planificată) etc.

³² Rememorare: 2014 se referă numai la lunile noiembrie și decembrie. De asemenea, data-limită pentru anul 2014 a fost 15 ianuarie 2015. Prin urmare, suprapunerea între cifrele pentru anii 2014 și 2015 este limitată.

procese și modelele utilizate pentru notificarea procedurilor către BCE au fost ameliorate în continuare în urma modificărilor deja introduse în 2014.

Procesul de evaluare a competenței și onorabilității a fost simplificat, cu accent pe creșterea eficienței și îmbunătățirea termenelor. Cu privire la proporționalitate, au fost introduse noi modele care permit diferențierea filialelor care prezintă o importanță semnificativă de cele fără importanță semnificativă ale instituțiilor semnificative. ANC poartă acum o responsabilitate mai mare pentru filialele fără importanță semnificativă. De asemenea, acestea își vor asuma și mai multă răspundere pentru procedurile de renumire la toate filialele. Cu privire la **participațiile calificate**, a fost convenită o abordare simplificată pentru reorganizări interne și a fost introdusă o metodologie revizuită pentru achiziții efectuate de achizitori specifici, precum fonduri de investiții în societăți necotate, fonduri speculative și fonduri suverane. Totodată, o serie de proceduri paralele care afectează filialele unui singur grup în mai multe state membre au fost coordonate, permițând BCE luarea unor decizii consecutive.

... dar subzistă încă dificultăți

În pofida acestor eforturi, procesarea la timp a procedurilor de autorizare a reprezentat o dificultate. **Numărul mare de evaluări ale competenței și onorabilității** a fost deosebit de dificil de gestionat, pe de o parte din cauza faptului că toate filialele instituțiilor semnificative fac obiectul unui proces de evaluare a competenței și onorabilității și, pe de altă parte, datorită diversității regimurilor juridice aplicabile. Această situație, combinată cu constrângerile legate de capacitate, a condus la acumularea treptată de întârzieri în testarea competenței și onorabilității. În acest context, pe parcursul anului 2015 au fost implementate unele măsuri, precum creșteri ale efectivelor de personal. Aceste măsuri, alături de scăderea numărului de proceduri notificate către finele anului 2015, au contribuit la diminuarea întârzierilor. Cu toate acestea, sunt necesare în continuare eforturi pentru reducerea acestora la un nivel acceptabil.

În special pentru evaluările participațiilor calificate și, într-o mai mică măsură, pentru procedurile de autorizare, **termenele scurte** pentru luarea deciziilor în conformitate cu Regulamentul-cadru privind MUS – 15 zile pentru participațiile calificate și 10 zile pentru autorizare – au fost dificil de respectat. Intervalul dintre prezentarea propunerii ANC finale și termenul pentru adoptarea unei decizii a fost adesea foarte strâns, exercitând presiuni asupra BCE pentru evaluarea propunerilor finale (luând, de asemenea, în considerare procesul decizional periodic). Presiuni similare s-au manifestat și în cazul procedurilor de evaluare a competenței și onorabilității, acolo unde legislația națională prevede termene scurte.³³ Mult prea adesea, aceasta a condus la scurtarea termenelor de aprobare la nivelul Consiliului de supraveghere. Promovarea cooperării și comunicării cu toți factorii implicați pe parcursul întregii perioade cuprinse între notificarea inițială a procedurii la ANC și depunerea

³³ Aproximativ 10% dintre deciziile privind competența și onorabilitatea (pentru statele membre care aveau un termen) nu au fost adoptate în termenul prevăzut în legislația națională.

propunerii la BCE s-a dovedit a fi un element esențial în gestionarea constrângerilor legate de timp și respectarea termenelor legale.

Evoluția orientării politicilor

În anul 2015, au fost depuse eforturi semnificative și în direcția elaborării de orientări privind mai multe aspecte. Deși cerințele provenite din CRD IV sunt transpuse în legislația națională, statele membre participante și factorii implicați au interpretări diferite ale acestor dispoziții, ceea ce poate conduce la rezultate divergente. Pentru a asigura armonizarea aplicării acestor cerințe, au fost definite orientări ale politicilor și practici de supraveghere pentru zona euro. Prin intermediul unei rețele de experți specifice, BCE și ANC au reușit să elaboreze împreună orientări comune ale politicilor MUS cu privire la mai multe aspecte referitoare la evaluarea competenței și onorabilității, precum și la cea a achizițiilor de participații calificate.

Cu privire la procedurile referitoare la competență și onorabilitate, au fost elaborate orientări privind, printre altele:

- evaluarea procedurilor administrative și infracționale pendinte;
- alocarea de timp suficient pentru îndeplinirea funcției de conducere;
- modul de contabilizare a funcțiilor de director care pot fi deținute de un membru al structurii de conducere;
- raportarea și evaluarea posibilelor conflicte de interese;
- evaluarea caracterului adecvat colectiv al unei structuri de conducere.

Alte orientări ale politicilor au fost finalizate la începutul anului 2016, în special cu privire la interviurile cu candidații, evaluarea experienței relevante și criteriile pentru aprobările condiționate.

Cu privire la participațiile calificate, au fost elaborate orientări armonizate pentru evaluarea achizițiilor propuse de participații calificate la instituțiile de credit de către achizitori caracterizați de un nivel ridicat de complexitate sau de lipsă de transparență (**achizitori specifici**), precum fonduri de investiții în societăți necotate, fonduri speculative și fonduri suverane de investiții. În cazul acestor tipuri de achizitori, poate fi dificilă identificarea beneficiarilor reali în vederea evaluării reputației acestora. De asemenea, acești achizitori finanțează periodic achiziția printr-o formă de îndatorare, care poate avea un impact asupra solidității și stabilității lor financiare, precum și asupra angajamentului lor pe termen lung. Orientarea elaborată oferă indicații cu privire la aceste aspecte.

3.2 Proceduri de raportare a încălcărilor, executare și sancționare

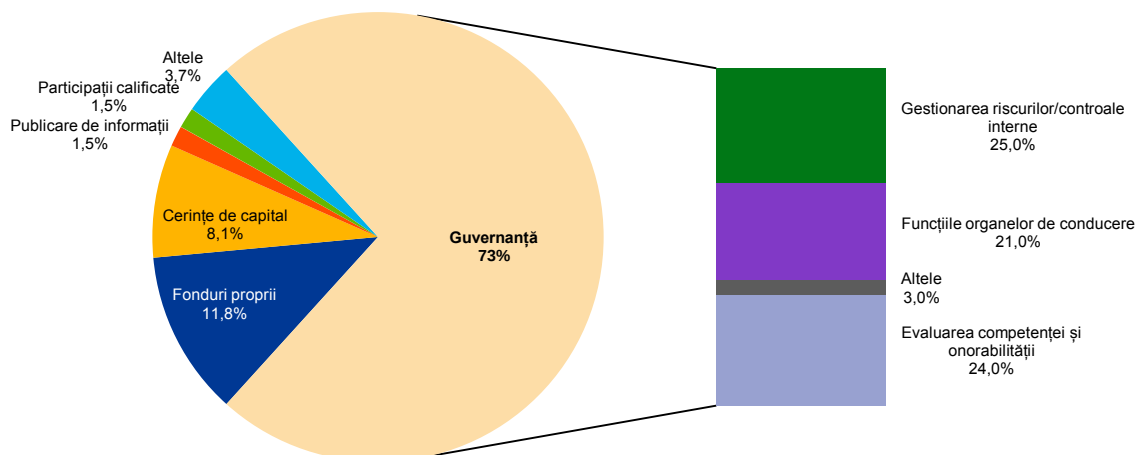
3.2.1 Experiența dobândită în urma raportării încălcărilor în temeiul articolului 23 din Regulamentul privind MUS

BCE are obligația de a asigura introducerea unor mecanisme eficace de raportare, de către orice persoană, a încălcărilor legislației relevante a UE. Pentru a-și îndeplini această obligație, BCE a creat un mecanism de raportare a încălcărilor (*breach reporting mechanism* – BRM), care include o [platformă web prestructurată](#) accesibilă prin intermediul website-ului de supraveghere bancară al BCE.

În anul 2015, BCE a primit 79 de rapoarte privind încălcările. 60 dintre acestea s-au referit la presupuse încălcări ale legislației UE relevante, 51 încadrându-se în atribuțiile de supraveghere ale BCE. Alte nouă rapoarte țineau de atribuțiile de supraveghere ale ANC. Restul au vizat în principal chestiuni naționale fără legătură cu cerințele prudențiale și, prin urmare, nu au intrat în sfera de aplicare a BRM (de exemplu, protecția consumatorilor). Rapoartele care s-au încadrat în atribuțiile de supraveghere ale BCE sau ale ANC au fost înaintate ECS sau ANC relevante în vederea adoptării măsurilor corespunzătoare în urma acestora. Printre cele mai frecvente presupuse încălcări raportate s-au numărat aspectele legate de guvernanță (73%) și calcularea inadecvată a fondurilor proprii și a cerințelor de capital (20%). O repartizare completă este prezentată în Graficul 5. Aspectele legate de guvernanță s-au referit, în principal, la gestionarea riscurilor și controalele interne, funcțiile organelor de conducere și cerințele referitoare la îndeplinirea criteriilor de onorabilitate și competență. „Gestionarea riscurilor și controalele interne” include mecanismele sau procesele pe care o entitate trebuie să le introducă pentru identificarea, gestionarea și raportarea adecvată a riscurilor la care este sau ar putea fi expusă. „Funcțiile organelor de conducere” se referă la măsura în care persoanele care conduc efectiv activitatea unei instituții – sau cele abilitate să stabilească strategia, obiectivele și direcția generală a instituției și să supravegheze și să monitorizeze luarea deciziilor de către structurile de conducere – își îndeplinesc responsabilitățile.

Graficul 5

Repartizarea presupuselor încălcări raportate, pe domenii ale încălcării

Feedbackul ulterior primit de la ECS sau ANC cu privire la rapoartele prezentate începând cu luna noiembrie 2014 arată că principalele măsuri de supraveghere adoptate au constat în:

- inspecții la fața locului (32% dintre cazuri, care se referă la șase entități supravegheate);
- solicitări de audit intern sau de investigații interne (17% dintre cazuri, care se referă la opt entități supravegheate);
- solicitări de documente sau explicații adresate entității sau persoanei acuzate (17% dintre cazuri, care se referă la nouă entități supravegheate).

3.2.2 Executare și sancționare

În conformitate cu Regulamentul privind MUS și Regulamentul-cadru privind MUS, alocarea între BCE și ANC a competențelor privind executarea și sancționarea instituțiilor de credit depinde de natura presupusei încălcări, de persoana responsabilă și de măsura care trebuie adoptată (a se vedea [Raportul anual 2014](#)).

În anul 2015, BCE a inițiat o procedură de sancționare cu privire la unele suspiciuni de încălcare a dreptului UE direct aplicabil de către o entitate supravegheată semnificativă. În plus, BCE a adresat ANC două solicitări de deschidere a unor proceduri de sancționare care țin de domeniile lor naționale de competență.

BCE a inițiat, de asemenea, o procedură de executare cu privire la presupusa încălcare a unei decizii de supraveghere a BCE de către o entitate supravegheată semnificativă.

Aceste presupuse încălcări, care sunt în curs de investigare, se referă la guvernanta, expuneri mari, cerințe de capital, publicare de informații și obligații de raportare.

După etapa inițială a MUS, în care s-a pus accentul pe cunoașterea situației prudențiale a entităților supravegheate, se poate anticipa că orientarea politicii BCE pentru ciclul următor va conduce la o utilizare sporită a competențelor de executare și sancționare.

4 MUS – componentă a unei arhitecturi de supraveghere globale și europene

Cooperarea europeană și internațională reprezintă o prioritate esențială pentru Supravegherea bancară a BCE. Prin urmare, BCE a încheiat o serie de memorandumuri de înțelegere cu alte instituții europene, precum Autoritatea bancară europeană (ABE) și Comitetul unic de rezoluție (*Single Resolution Board* – SRB). De asemenea, BCE a aderat la memorandumurile de înțelegere existente între ANC din cadrul MUS și ANC din afara zonei euro. Totodată, BCE a elaborat acorduri de coordonare și cooperare pentru colegiile de supraveghetori relevante și a fost implicată în Programul de evaluare a sectorului financiar (*Financial Sector Assessment Programme* – FSAP) al FMI și în evaluările efectuate de ABE.

De asemenea, BCE a contribuit la dezvoltarea în continuare a cadrului de reglementare european și internațional. În calitate de membră a Comitetului de supraveghere bancară de la Basel, BCE și-a adus aportul la diverse inițiative de reglementare. La nivel european, BCE a sprijinit activitatea ABE cu privire la cadrul unic european de reglementare. În anul 2015, un alt pas important în direcția armonizării a fost realizat prin abordarea chestiunii opțiunilor și prerogativelor discreționare naționale din CRD IV, care constituia o sursă de fragmentare a reglementării.

4.1 Cooperarea europeană și internațională

4.1.1 Cooperarea cu alte autorități naționale/europene relevante și situația cooperării strânse

Înființarea MUS nu a diminuat în niciun fel importanța „cooperării în interiorul UE”, și anume a asigurării partajării de informații și cooperării adecvate cu alte autorități de supraveghere din UE.

BCE a depus eforturi – și va continua să le depună pe tot parcursul anului 2016 – în vederea încheierii propriilor memorandumuri de înțelegere cu ANC ale țărilor UE din afara zonei euro, cu autoritățile pieței și cu instituțiile UE.

Autoritățile din cadrul Sistemului european al supraveghetorilor financiari

Cooperarea cu **ANC din afara zonei euro** se materializează în mod constant, în conformitate cu legislația europeană și, în special, în condițiile prevăzute în CRD IV.

BCE s-a alăturat, de asemenea, memorandumurilor de înțelegere deja în vigoare între ANC din zona euro și ANC din afara zonei euro. Prin urmare, dispozițiile

specifice ale acestor memorandumuri se aplică supravegherii instituțiilor semnificative.

În conformitate cu Regulamentul privind MUS, BCE a elaborat, de asemenea, un model de memorandum de înțelegere care să fie prezentat ANC din afara zonei euro în vederea negocierii; acesta vizează îndeosebi supravegherea instituțiilor de importanță sistemică la nivel mondial.

La data de 13 martie 2015, BCE a încheiat un memorandum de înțelegere cu ABE și alte autorități de supraveghere bancară din UE prin care se stabilește cadrul pentru schimbul la nivelul UE de date specifice fiecărei bănci referitoare la indicatorii de risc principali care sunt colectați de ABE de la autoritățile competente din UE. Astfel, BCE a extins sfera de aplicare a analizei *inter pares* și a analizei comparative a băncilor dincolo de zona euro, ceea ce va spori, în general, eficiența și eficacitatea supravegherii în UE.

BCE a elaborat un memorandum de înțelegere cu **Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe (European Securities and Markets Authority – ESMA)** privind funcțiile sale de supraveghere și de bancă centrală, care a fost semnat la 27 ianuarie 2016. Referitor la atribuțiile de supraveghere bancară, memorandumul de înțelegere acoperă, printre altele, modul în care autoritățile vor coopera pentru îndeplinirea respectivelor atribuții în conformitate cu legislația UE, inclusiv în ceea ce privește instituțiile și piețele financiare. În plus, ambele autorități recunosc importanța legăturilor care există între siguranța și soliditatea instituțiilor de credit și stabilitatea și eficacitatea sistemului financiar.

În anul 2015, BCE a depus eforturi, împreună cu ESMA, și în direcția finalizării unui model de memorandum de înțelegere pe care BCE și **autoritățile pieței de la nivel național** să îl poată încheia în mod voluntar pentru a asigura supravegherea corectă a instituțiilor financiare menționate în Regulamentul privind MUS și în legislația privind piețele financiare. Modelul de memorandum de înțelegere acoperă, printre altele, schimbul de informații și cooperarea în ceea ce privește inspecțiile la fața locului.

Colegiile de supraveghetori

Colegiile de supraveghetori reprezintă structuri de coordonare permanente, dar flexibile, care reunesc autoritățile competente implicate în supravegherea grupurilor bancare transfrontaliere. Aceste colegii dețin în continuare un rol important pentru băncile vizate de MUS, care sunt prezente în țările din afara zonei euro.

Conform articolului 15 din CRD IV, **Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2016/99 al Comisiei** și **Regulamentului delegat (UE) 2016/98 al Comisiei** privind funcționarea colegiilor de supraveghetori, supraveghetorul consolidant și celelalte autorități competente trebuie să încheie acorduri scrise de coordonare și cooperare pentru orientarea funcționării colegiilor de supraveghetori, atât în situații de funcționare normală, cât și în situații de urgență.

Pentru fiecare instituție semnificativă pentru care s-a instituit un colegiu de supraveghetori, ECS au elaborat acorduri scrise de coordonare și cooperare pe baza modelului comun întocmit de ABE.

Acordurile furnizează, printre altele:

- informații privind structura generală a grupului, precum și membrii și observatorii colegiului;
- o descriere a acordurilor de schimb de informații, inclusiv tratamentul informațiilor confidențiale și indicatorii pentru identificarea semnalelor de avertizare timpurie, a riscurilor potențiale și a vulnerabilităților băncilor;
- o descriere a cadrului de planificare și coordonare a activităților de supraveghere atât în situații de funcționare normală, cât și în situații de urgență.

Comitetul unic de rezoluție

În anul 2015, Supravegherea bancară a BCE și-a început cooperarea cu Comitetul unic de rezoluție (Secțiunea 2.2.2) și cu autoritățile naționale de rezoluție. Legislația UE și cea națională relevante prevăd că BCE și autoritățile de rezoluție fac schimb de toate informațiile necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor lor. Așadar, MUS a stabilit proceduri de schimb de informații cu Comitetul unic de rezoluție și cu autoritățile naționale de rezoluție.

Funcționari din cadrul Supravegherii bancare a BCE au participat la reuniunile Comitetului unic de rezoluție și la workshopuri la nivel înalt pe teme de politici. Personalul BCE a oferit sprijin în etapa de constituire a Comitetului unic de rezoluție, punând la dispoziție expertiza dobândită cu ocazia înființării MUS. De exemplu, experții BCE au participat la activitatea serviciilor Comitetului unic de rezoluție și au contribuit la discuțiile și studiile privind politicile ale Comitetului unic de rezoluție, precum și la manualele și cadrele elaborate de acesta.

La data de 22 decembrie 2015, BCE și Comitetul unic de rezoluție au încheiat un [memorandum de înțelegere](#) bilateral și au stabilit norme generale de cooperare și schimb de informații. Acesta va permite evitarea duplicării colectării de date și a creșterii inutile a sarcinii de raportare a băncilor. Memorandumul de înțelegere va contribui la stabilirea unei legături între pilonii relevanți ai uniunii bancare.

Cooperarea strânsă

Statele membre ale UE a căror monedă nu este euro pot participa la MUS în cadrul unui regim de cooperare strânsă. Principalele condiții în acest sens sunt prevăzute la

articolul 7 din Regulamentul privind MUS, iar aspectele procedurale sunt indicate în [Decizia BCE/2014/5](#).³⁴

Nu s-au primit solicitări oficiale de cooperare strânsă în 2015, deși au avut loc unele schimburi informale de informații la nivel tehnic în vederea clarificării aspectelor referitoare la procedura de inițiere a unei cooperării strânse.

4.1.2 Programele FMI de evaluare a sectorului financiar

În perioada 2015-2018, se prevede derularea Programelor FMI de evaluare a sectorului financiar (*Financial Sector Assessment Programmes* – FSAP) în zece țări din zona euro: Belgia, Germania, Spania, Irlanda, Franța, Italia, Luxemburg, Țările de Jos, Austria și Finlanda.³⁵ Activitățile aferente evaluărilor FSAP în Germania, Irlanda și Finlanda au demarat în anul 2015.

Programele FMI de evaluare a sectorului financiar reprezintă evaluări cuprinzătoare și aprofundate ale sectorului financiar al unei țări și includ trei componente principale:

1. identificarea principalelor vulnerabilități și evaluarea rezilienței sectorului financiar la șocuri severe, dar plauzibile; aceste activități se realizează, de obicei, prin testări la stres;
2. evaluarea atât a cadrului de politică privind stabilitatea financiară a țării, incluzând în special cadrul de reglementare microprudențială și macroprudențială și cadrul său de supraveghere, cât și a practicilor de supraveghere, axată pe evaluarea conformității cu Principiile fundamentale pentru o supraveghere bancară eficace ale Comitetului de la Basel;
3. evaluarea rețelelor de securitate financiară și a capacității sistemului financiar de a gestiona și a soluționa o criză financiară, vizând evaluarea conformității cu atributele esențiale stabilite de Consiliul pentru Stabilitate Financiară (CSF) pentru regimurile de rezoluție eficace în ceea ce privește sectorul bancar.

FSAP reprezintă exerciții de țară, autoritățile naționale fiind, prin urmare, cele care le coordonează. Cu toate acestea, BCE este puternic implicată, alături de autoritățile naționale respective, în aceste exerciții de supraveghere efectuate în țările din zona euro, având în vedere responsabilitățile acestora în domeniile supravegherii bancare microprudențiale și macroprudențiale.

Implicarea BCE vizează în principal următoarele:

³⁴ Decizia Băncii Centrale Europene din 31 ianuarie 2014 privind cooperarea strânsă cu autoritățile naționale competente din statele membre participante a căror monedă nu este euro (BCE/2014/5).

³⁵ Aceste țări constituie un subset de 29 de jurisdicții cu sectoare financiare considerate de FMI drept importante din punct de vedere sistemic și pentru care Evaluarea stabilității sistemului financiar (*Financial System Stability Assessment* – FSSA) din cadrul FSAP reprezintă o componentă obligatorie a activității de supraveghere prevăzute la articolul IV din Statutul FMI.

1. asigurarea comparabilității între țări și a consecvenței componentei sector bancar a FSAP pentru țările din zona euro;
2. exploatarea la maximum a posibilelor sinergii cu testările la stres efectuate în sectorul bancar din zona euro/UE;
3. asigurarea reflectării cu acuratețe la nivel național a caracteristicilor principale ale cadrului de supraveghere bancară microprudențială și macroprudențială, elaborat ca urmare a înființării MUS, precum și identificarea, în recomandările FMI, a domeniilor care necesită în continuare îmbunătățiri.

Întrucât FSAP intră, în principal, sub incidența supravegherii țărilor efectuată de FMI, majoritatea rezultatelor și recomandărilor vor fi transmise în continuare autorităților naționale respective. Totuși, având în vedere noua arhitectură de supraveghere bancară instituită în zona euro, recomandările referitoare la buna funcționare a MUS vor fi transmise BCE, în conformitate cu normele juridice. Pentru ca supravegherea și consultanța furnizate de FMI să rămână eficace și relevante, acestea trebuie să reflecte pe deplin noul cadru de elaborare de politici și competențele respective la nivelul statelor membre, al zonei euro și, respectiv, al UE.

4.1.3 Grupul de control din cadrul ABE

În anul 2015, Supravegherea bancară a BCE a participat la controale *inter pares* efectuate la nivelul UE. BCE este membră a Grupului de control din cadrul ABE, al cărui rol este de a asista ABE în îndeplinirea mandatului său. Grupul de control efectuează controale *inter pares* ale activităților de supraveghere desfășurate de autoritățile competente în scopul îmbunătățirii consecvenței.

În 2015, Grupul de control din cadrul ABE a efectuat o analiză referitoare la „Evaluarea caracterului adecvat al membrilor organelor de conducere și al persoanelor care dețin funcții esențiale”. ABE a publicat rezultatele la 16 iunie 2015. Grupul de control a identificat cele mai bune practici și domenii de îmbunătățire în ceea ce privește practicile de supraveghere utilizate de autoritățile competente, vizând evaluarea caracterului adecvat al persoanelor în funcții de conducere și al celor care dețin funcții esențiale în instituțiile de credit.

BCE a contribuit, de asemenea, la controlul implementării [Regulamentului de punere în aplicare \(UE\) nr. 680/2014 al Comisiei din 16 aprilie 2014 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor în conformitate cu Regulamentul \(UE\) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului](#). Controlul, care este încă în curs, vizează evaluarea modului în care autoritățile competente implementează și desfășoară activitățile de asigurare a calității datelor transmise de instituții individuale, precum și procesul instituit pentru implementarea modificărilor aduse standardelor tehnice de punere în aplicare.

4.1.4 Memorandumuri de înțelegere cu țări din afara UE

Pentru a asigura o bună cooperare cu țările terțe (din afara UE), BCE a propus, în anul 2015, să se alăture memorandumurilor de înțelegere pe care ANC le-au încheiat deja cu autoritățile din țările terțe. Articolul 152 din Regulamentul-cadru privind MUS prevede această abordare, asigurând astfel continuitatea practicilor de supraveghere.

Cu acordul contrapartidelor relevante, obținut în cursul anului 2015, BCE a aderat la acordurile de cooperare pe care toate ANC le-au încheiat cu 38 de autorități din țări terțe.

În 2015, BCE a lucrat, de asemenea, la un proiect de model de memorandum de înțelegere care va fi prezentat în vederea negocierii cu țările terțe prioritare pe parcursul anului 2016.

4.2 Contribuția la elaborarea cadrului de reglementare european și internațional

4.2.1 Contribuția la procesul Basel și la activitatea ABE privind cadrul unic de reglementare

Comitetul de supraveghere bancară de la Basel și Consiliul pentru Stabilitate Financiară

La sfârșitul anului 2014, Supravegherea bancară a BCE a devenit membră a **Comitetului de supraveghere bancară de la Basel (CSBB)**. Prin urmare, pe parcursul anului 2015, aceasta a participat activ la activitatea CSBB și a organismului său de supraveghere, Grupul guvernatorilor băncilor centrale și al responsabililor autorităților de supraveghere.

După cum s-a raportat în cadrul reuniunii la nivel înalt a liderilor G20, organizată în noiembrie 2015 la Antalya³⁶, CSBB a înregistrat, în ultimul an, progrese în direcția finalizării reformelor post-criză în materie de reglementare și a echilibrării definirii acestora în raport cu obiectivele de nivel înalt privind sensibilitatea la risc, simplitatea și comparabilitatea.

Supravegherea bancară a BCE a pus la dispoziție expertiză și a contribuit la aproximativ 30 de grupuri de lucru din cadrul CSBB. Această activitate a fost coordonată de Serviciul politici de supraveghere din cadrul BCE, în colaborare cu contrapartidele din DG Politică macroprudențială și stabilitate financiară din cadrul BCE și cu mai multe alte autorități competente și bănci centrale naționale din zona euro, Comisia Europeană și ABE, care sunt reprezentate, de asemenea, în cadrul CSBB.

³⁶ *Finalising post-crisis reforms: an update, A report to G20 Leaders*, CSBB, noiembrie 2015, disponibil la: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d344.pdf>

Reformele privind politicile din cadrul Basel III restante au reprezentat în continuare un domeniu prioritar pentru Supravegherea bancară a BCE, care a contribuit la discuții ce au condus la:

- consultări privind: (i) revizuirile propuse cu privire la abordările standardizate pentru riscul de credit și riscul operațional; (ii) definirea unui prag de capital asociat; și (iii) un pachet de reforme care să amelioreze comparabilitatea activelor ponderate în funcție de risc calculate utilizând abordările bazate pe ratinguri interne pentru riscul de credit;
- finalizarea revizuirii fundamentale a portofoliului de tranzacționare (cadrul revizuit al cerințelor minime de capital pentru riscul de piață);
- o consultare privind un tratament de deducere propus pentru deținerile de investiții ale băncilor cu o capacitate totală de absorbție a pierderilor (*total loss-absorbing capacity* – TLAC);
- o viitoare revizuire, inclusiv calibrarea finală, a efectului de pârghie (în vederea migrării sale în Pilonul 1 la 1 ianuarie 2018);
- o consultare vizând ameliorarea tratamentului privind cerințele de capital aplicat unor securitizări „simple, transparente și comparabile” în cadrul de adecvare a capitalului;
- un document consultativ privind gestionarea riscurilor, tratamentul privind cerințele de capital și supravegherea riscului de dobândă asociat portofoliului bancar.

Supravegherea bancară a BCE a contribuit, de asemenea, la viitoarea revizuire a sferei de aplicare a consolidării în scopuri de reglementare, precum și la o dezbateră în curs privind posibila revizuire a tratamentului prudențial al expunerilor suverane – o direcție de activitate pe care CSBB o desfășoară de o manieră atentă, holistică și graduală.

Se estimează că CSBB își va finaliza agenda de reformare a politicilor până la sfârșitul anului 2016. Activitatea CSBB va continua să se deplaseze treptat în direcția: (i) monitorizării calendarului și a consecvenței implementării reformelor la nivel național – în special prin Programe de evaluare a consecvenței în domeniul reglementării – și, un aspect important, a monitorizării rezultatelor acestora; și a (ii) aspectelor supravegherii operaționale, inclusiv monitorizarea eficienței colegiilor, rolul Pilonului 2 în cadrul de adecvare a capitalului, practicile în cadrul testării la stres și guvernanta corporativă. Supravegherea bancară a BCE a urmărit cu atenție și aceste domenii, în care este pregătită să își intensifice activitatea.

Un demers important al Supravegherii bancare a BCE în 2015 a vizat reprezentarea sa instituțională în cadrul **Consiliului pentru Stabilitate Financiară (CSF)**. La reuniunea sa din 26 martie, organizată la Frankfurt, plenul CSF a decis să atribuie Supravegherii bancare a BCE un loc în cadrul Comitetului permanent pentru cooperare în domeniul supravegherii și al reglementării (CSR). Supravegherea bancară a BCE a început să contribuie la activitatea CSR, care este responsabil de

abordarea aspectelor esențiale ale stabilității financiare legate de elaborarea politicilor de supraveghere și reglementare (pe teme precum chestiunea „prea mare pentru a intra în dificultate” și riscurile generate de finanțarea bazată pe piață) și de coordonarea aspectelor cu implicații transsectoriale care apar între autoritățile financiare.

Contribuția la activitatea ABE

La nivelul UE, Supravegherea bancară a BCE a continuat să colaboreze cu ABE în direcția îndeplinirii obiectivului comun al consolidării unei reglementări și supravegheri prudențiale eficace și consecvente la nivelul sectorului bancar european.

Principala atribuție a ABE este aceea de a elabora **cadrul unic european de reglementare** în domeniul bancar, în vederea stabilirii unui set de norme prudențiale armonizate pentru instituțiile de credit din UE. De asemenea, ABE deține un rol important în promovarea convergenței practicilor de supraveghere, vizând asigurarea unei aplicări armonizate a normelor prudențiale. În acest scop, a fost asigurată participarea reprezentanților Supravegherii bancare a BCE la aproximativ 50 de grupuri de lucru ale ABE și în cadrul comitetului principal – Consiliul de supraveghetori al ABE, la care BCE participă numai în calitate de membru fără drept de vot.

În general, MUS facilitează armonizarea practicilor de supraveghere la nivelul autorităților naționale competente vizând asigurarea unei implementări consecvente a cadrului unic european de reglementare. Aceasta este realizată cu ajutorul ECS responsabile de supravegherea operațională a instituțiilor semnificative și al expertizei cu care funcțiile orizontale ale MUS contribuie în toate etapele ciclului de supraveghere.

În domeniul reglementării, activitatea ABE din 2015 s-a axat în principal pe CRR/CRD IV, Directiva privind redresarea și rezoluția bancară (BRRD) și pe revizuirea Directivei privind schemele de garantare a depozitelor.

În temeiul **cadrului CRR/CRD IV**, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2014 și care respectă normele prudențiale din Basel III, ABE urmează să elaboreze aproximativ 250 de materiale. În 2015, majoritatea acestora au vizat riscul de credit, riscul de piață, lichiditatea și gradul de îndatorare.

În temeiul BRRD, ABE are mandatul de a emite ghiduri și proiecte de standarde tehnice de reglementare și de punere în aplicare în domeniul **rezoluției**, inclusiv al funcționării colegiilor de rezoluție. BCE participă la Comitetul de rezoluție al ABE, înființat la 1 ianuarie 2015, căruia i s-a încredințat pregătirea deciziilor ABE în această privință.

În domeniul monitorizării, ABE și-a extins politica și activitatea de monitorizare privind **convergența în domeniul supravegherii din Pilonul 2** și a publicat ghiduri

detaliat privind gestionarea riscurilor în cadrul Pilonului 2, care servesc drept bază pentru metodologia PSE utilizată la nivelul MUS în ansamblu.

În ceea ce privește **testarea la stres**, ABE trebuie, în cooperare cu Comitetul european pentru risc sistemic (CERS), să inițieze și să coordoneze testări la stres la nivelul UE pentru evaluarea rezilienței instituțiilor financiare la evoluțiile nefavorabile ale pieței. Supravegherea bancară a BCE este responsabilă de: (i) transmiterea de instrucțiuni băncilor relevante cu privire la modul de realizare a exercițiului; (ii) procesul de asigurare a calității; și (iii) funcția de reacție în materie de supraveghere.

În acest context, Supravegherea bancară a BCE a colaborat îndeaproape cu ABE pentru pregătirea următoarei testări la stres la nivelul UE din anul 2016. Conform estimărilor, rezultatele exercițiului, inclusiv rezultatele individuale ale băncilor, vor fi publicate la începutul trimestrului III 2016, aliniind finalizarea exercițiului la ciclul anual al PSE.

4.2.2 Implementarea opțiunilor și a prerogativelor discreționare în CRR/CRD IV

Opțiunile și prerogativele discreționare naționale din cadrul unic european de reglementare: un obstacol care persistă în calea finalizării uniunii bancare

CRR/CRD IV și, în general, cadrul unic european de reglementare vizează asigurarea unor condiții de concurență echitabile în sectorul bancar european, prin reducerea posibilităților de divergență la nivelul reglementării și de inconsecvență între țări. Elaborarea unui cadru de reglementare coerent este esențială pentru instituirea unei piețe bancare integrate unice, însă este și o sarcină complexă din punct de vedere tehnic și politic. Din acest motiv, legiuitorul a lăsat statelor membre un anumit grad de flexibilitate – în mod normal, prin intermediul autorităților lor de supraveghere – în ceea ce privește opțiunea aplicării sau a neaplicării normelor specifice ori modul de aplicare a acestora. S-a intenționat ca prin această flexibilitate să se țină seama de specificitățile naționale și de diferitele abordări în materie de supraveghere, într-un moment în care înființarea unei autorități unice de supraveghere nu fusese încă prevăzută (pachetul CRR/CRD IV a fost finalizat în 2013).

Aceste dispoziții flexibile, denumite adesea **opțiuni și prerogative discreționare naționale (OPDN)**³⁷, precum și o implementare inconsecventă a dispozițiilor din CRD IV distorsionează asigurarea unui tratament egal, împiedicând funcționarea pieței unice și a uniunii bancare în sine. În ceea ce privește OPDN, utilizarea lor

³⁷ Nu există o definiție obligatorie a opțiunilor și a prerogativelor discreționare naționale. Potrivit sintezei ABE, o „opțiune” se referă la situația în care autoritățile competente sau statele membre pot alege modul în care să respecte o dispoziție dată, optând pentru una dintre alternativele prevăzute în legislația UE; o „prerogativă discreționară națională” se referă la situația în care autoritățile competente sau statele membre pot opta dacă să aplice – sau nu – o anumită dispoziție.

anterioară la nivel național a condus la o aplicare eterogenă și, de multe ori, mai indulgentă a dispozițiilor CRR/CRD IV la nivelul țărilor din zona euro.

Aceasta are consecințe nefavorabile nu numai pentru instituțiile de credit și autoritățile competente, ci și pentru alte părți interesate importante, precum analiști și investitori. De exemplu, eterogenitatea afectează comparabilitatea ratelor raportate și creează incertitudine cu privire la capitalul efectiv și la pozițiile de lichiditate ale băncilor. De asemenea, aceasta influențează consecvența deciziilor de supraveghere aferente Pilonului 2, în special având în vedere nivelul ridicat de discrepanță care a existat în ceea ce privește implementarea la nivel național a dispozițiilor tranzitorii privind capitalul.

Înființarea unei autorități europene unice de supraveghere a oferit posibilitatea promovării integrării cu ajutorul unor măsuri de supraveghere, prin exercitarea OPDN în mod armonizat în statele membre participante. Regulamentul privind MUS stabilește ca obiectiv principal „siguranța și soliditatea instituțiilor de credit și stabilitatea sistemului financiar, [...] ținând seama pe deplin și în mod corespunzător de unitatea și integritatea pieței interne, pe baza tratamentului egal al instituțiilor de credit în vederea prevenirii arbitrajului de reglementare”. Îndeplinirea acestui mandat implică asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru toate băncile care participă la MUS.

OPDN identificate în CRR/CRD IV afectează toate domeniile cadrului prudential și acoperă o gamă foarte largă de tratamente: multe vizează definiția fondurilor proprii și a cerințelor de capital pentru riscurile de credit, de contrapartidă și de piață, însă există și dispoziții importante privind expunerile mari, lichiditatea și acordurile privind guvernanța ale instituțiilor.

Prin lansarea proiectului privind OPDN, BCE caută să abordeze exact consecințele menționate mai sus și să consolideze armonizarea și integrarea sistemului bancar, în deplină concordanță cu mandatul său.

Proiectul privind opțiunile și prerogativele discreționare naționale

Urgența deosebită a lansării acestui proiect a fost subliniată în **evaluarea cuprinzătoare din 2014**, pe parcursul căreia s-a stabilit că armonizarea OPDN este o problemă pe care MUS trebuie să o soluționeze cu prioritate. După examinarea impactului aplicării de ajustări tranzitorii la nivel național, majoritatea acestora fiind clasificate drept OPDN și referindu-se la definițiile fondurilor proprii prevăzute în CRR, evaluarea cuprinzătoare a indicat estimativ că, la 1 ianuarie 2014, impactul fondurilor proprii de nivel 1 de bază la nivelul tuturor băncilor din zona euro se ridica la 126,2 miliarde EUR;³⁸ ajustările tranzitorii au adus o ameliorare cu 1,5% din activele ponderate în funcție de risc a valorii medii³⁹ a ratei fondurilor proprii de nivel 1 de bază a instituțiilor semnificative. Totuși, efectul ajustărilor a fost eterogen

³⁸ Această sumă acoperă atât OPDN tranzitorii, cât și alte dispoziții tranzitorii.

³⁹ Pentru calcul se utilizează o medie ponderată.

și diferit de la o țară la alta⁴⁰, distorsionând astfel condițiile de concurență echitabile. Proiectul a fost susținut și de Eurogrup, care, la data de 24 aprilie 2015, a solicitat eforturi concertate din partea BCE cu privire la OPDN, în vederea obținerii cât mai curând posibil a unor condiții de concurență mai echitabile în cadrul uniunii bancare.

ANC au contribuit la activitatea BCE, care a constatat în următoarele trei etape:

(i) cartografierea domeniului de aplicare a OPDN; (ii) elaborarea recomandărilor privind politicile și a specificațiilor pentru fiecare OPDN; și (iii) implementarea politicii convenite.

Domeniul de aplicare a proiectului referitor la OPDN

Pe baza caracteristicilor recurente în rândul celor 167 de OPDN identificate până în prezent, dispozițiile au fost clasificate în conformitate cu un set de criterii. Cele mai importante criterii sunt:

- textul juridic în care se găsesc;
- entitatea căreia i se acordă opțiunea sau prerogativa discreționară (de exemplu, stat membru, autoritate competentă sau ambele);
- modalitatea de aplicare, respectiv dacă OPDN pot fi exercitate *ex ante* în mod general și dacă sunt aplicabile tuturor instituțiilor sau dacă este necesară o evaluare de la caz la caz, bazată pe elemente specifice instituției.

În final, BCE a abordat **122 de OPDN acordate autorităților competente**, întrucât acestea țin de competența directă a BCE, vizând exclusiv instituțiile semnificative și fiind exercitate de o manieră generală, dar și de la caz la caz. Printre aceste OPDN se numără cele 12 OPDN din Regulamentul delegat privind cerința de acoperire a necesarului de lichiditate⁴¹, care au fost incluse nu numai pentru că sunt legate de dispozițiile prevăzute în CRR cu privire la lichiditate, ci și pentru a răspunde nevoilor operaționale ale BCE care decurg din aplicarea regulamentului delegat începând cu 1 octombrie 2015.

⁴⁰ Normele naționale trebuie înțelese ca ritmul minim în care băncile trebuie să elimine treptat normele tranzitorii. Prin urmare, chiar și la nivelul unei țări, băncile ar putea dispune de anumite prerogative discreționare în ceea ce privește modul în care aplică normele tranzitorii.

⁴¹ Regulamentul delegat al Comisiei (UE) nr. 2015/61 din 10 octombrie 2014 privind cerința de acoperire a necesarului de lichiditate pentru instituțiile de credit.

Figura 5

Domeniul de aplicare a proiectului referitor la OPDN

Competență	Sferă de aplicare	Câteva exemple	Proiectul vizează: 110 OPDN la nivel microprudențial aferește autorităților competente, prevăzute în CRR/CRD IV, + 12 OPDN din Regulamentul delegat privind cerința de acoperire a necesarului de lichiditate
Autoritate competentă [119 OPDN]	Toate băncile (decizie generală) [44 de OPDN]	OPDN tranzitorii privind capitalul; definiția neîndeplinirii obligațiilor de plată; tratamentul expunerilor la entitățile din sectorul public	
	De la caz la caz (decizie individuală) [66 de OPDN]	Excepțiile de la cerințele privind lichiditatea și capitalul la nivel individual și elaborarea unor specificații comune; tratamente preferențiale pentru cerințele privind lichiditatea	
	La nivel macroprudențial [9 OPDN]		
State membre [36 de OPDN]	Toate băncile (decizie generală) [36 de OPDN]	[nu intră în domeniul de aplicare a proiectului referitor la OPDN]	
Total: 155 (+ 12 OPDN din Regulamentul delegat privind cerința de acoperire a necesarului de lichiditate → 167)			Total: 122 (+ 45 din afara sferei de aplicare → 167)

Elaborarea politicii și analiza impactului

A doua etapă a elaborării politicii prudențiale – încredințată unui grup la nivel înalt alcătuit din membrii supleanți ai Consiliului de supraveghere și, implicit, beneficiind de intensă colaborare dintre BCE și autoritățile naționale competente – s-a bazat pe principii directoare la nivel înalt. **Prudența** a reprezentat principiul fundamental în stabilirea politicii BCE, întrucât convergența către cel mai scăzut standard nu ar fi fost acceptabilă din motive legate de stabilitatea financiară. În concordanță cu obiectivele uniunii bancare și cu principiul prudenței, a fost urmărită promovarea unei piețe bancare deschise și integrate.

Conformitatea cu **standardele de supraveghere internaționale**, în special cu standardele generale elaborate de Comitetul de supraveghere bancară de la Basel și cu standardele europene întocmite de ABE, a constituit o altă rațiune. Deși standardele Comitetului de la Basel și ale ABE relevante pentru această activitate au fost respectate, s-au permis unele divergențe, în principal în interesul asigurării unei tranziții fără șocuri către noul regim. În cazurile în care standardele Comitetului de la Basel nu au furnizat orientări specifice sau au pus la dispoziție mijloace alternative de implementare, s-a preferat o abordare conservatoare adecvată, care să respecte principiul prudenței.

Principiul **tratamentului egal** a susținut, de asemenea, elaborarea de politici, aceleași reguli aplicându-se, în conformitate cu acesta, pentru aceeași activitate și aceleași riscuri, cu luarea în considerare, în mod adecvat, a cazurilor care pot justifica un tratament diferit. Respectarea acestui principiu deține un rol important în consolidarea integrării financiare. Un aspect important l-a constituit acordarea unei atenții deosebite așteptărilor legitime ale participanților pe piață, respectiv așteptărilor create de deciziile anterioare ale autorităților naționale.

Pentru toate OPDN incluse în domeniul de aplicare a proiectului, BCE a efectuat o analiză detaliată a implementării și a practicilor anterioare la nivel național, inclusiv

un studiu de impact cantitativ pentru anumite dispoziții. ANC au participat în mare măsură la această activitate și s-a ajuns la un acord cu privire la cele 122 de OPDN.

În unele cazuri, noi analize vor fi necesare pentru a ține seama de viitoarele evoluții pe plan european și internațional – la nivelul ABE, al Comisiei Europene și al Comitetului de la Basel.

Implementarea politicii privind opțiunile și prerogativele discreționare

În urma aprobării, de către Consiliul de supraveghere, a fondului politicii BCE, au fost demarate activitățile aferente celei de-a treia etape, respectiv implementarea politicii convenite. Opțiunile și prerogativele discreționare au fost divizate între un proiect de **regulament** și un **ghid**, în funcție de modalitatea lor de aplicare (generală sau de la caz la caz). 35 dintre opțiunile și prerogativele discreționare generale cuprinse în pachetul CRD IV și în Regulamentul delegat privind cerința de acoperire a necesarului de lichiditate vor fi aplicate direct prin intermediul unui regulament al BCE care are forță juridică obligatorie și este direct aplicabil. BCE a adoptat, de asemenea, prin intermediul unui ghid, o abordare specifică privind 82 de opțiuni și prerogative discreționare suplimentare, inclusiv cele aplicabile de la caz la caz.⁴² Proiectul de regulament și ghidul au făcut obiectul unei consultări publice în perioada noiembrie-decembrie 2015. Odată finalizate, după ce s-a luat în considerare rezultatul consultării, acestea au fost adoptate de BCE în luna martie 2016. Regulamentul va deveni aplicabil în luna octombrie 2016.

Activități suplimentare privind opțiunile și prerogativele discreționare

După finalizarea primei etape a proiectului, o **a doua etapă** a fost lansată în anul 2016, vizând finalizarea activității de cartografiere și de definire a politicilor, acoperind un set mai mic de dispoziții cu o prioritate mai scăzută decât primul sau pentru care erau necesare activități suplimentare.⁴³ În plus, Supravegherea bancară a BCE evaluează în ce măsură politica privind opțiunile și prerogativele discreționare naționale poate fi implementată în cazul **instituțiilor mai puțin semnificative** – după ajustările justificate în funcție de specificitățile lor –, în vederea ameliorării în continuare a condițiilor de concurență echitabile la nivelul MUS în ansamblu. O viitoare direcție de activitate, de urmat în cooperare cu Comisia Europeană și cu autoritățile naționale relevante, privește OPDN care au fost exercitate prin intermediul **legislației naționale**, acestea constituind în continuare o sursă importantă de asimetrie în ceea ce privește tratamentul în materie de supraveghere la nivelul zonei euro.

⁴² Celelalte cinci opțiuni și prerogative discreționare au fost excluse din proiectele de instrumente juridice, întrucât BCE se abține de la exercitarea lor.

⁴³ Dispozițiile în privința cărora este necesară o activitate suplimentară sunt incluse în Secțiunea III din Ghidul BCE privind opțiunile și prerogativele discreționare.

4.2.3 Aspecte încă nesoluționate ale armonizării în materie de reglementare

Activitatea privind opțiunile și prerogativele discreționare reprezintă un pas semnificativ în direcția unui cadru de reglementare armonizat în zona euro. Totuși, condițiile în domeniul reglementării în Europa nu sunt atât de echitabile pe cât ar trebui să fie.

Par să existe două surse principale de fragmentare. Prima sursă este **transpunerea CRD IV la nivel național**. Întrucât CRD IV este o directivă, statele membre au libertatea de a alege modul în care transpun normele europene în legislația națională. Prin urmare, mai multe dispoziții ale CRD IV au fost transpuse diferit în zona euro. În mod evident, acest fapt nu reprezintă o problemă în sine atât timp cât diferențele au la bază riscuri specifice țării. Există însă multe diferențe nejustificate.

O a doua sursă de fragmentare în materie de reglementare o constituie **prerogativele de supraveghere în temeiul legislației naționale** care nu sunt menționate explicit în CRD IV. Această situație pune sub semnul întrebării exercitarea directă a acestor competențe de către BCE, în calitate de instituție europeană. Până în prezent, această întrebare a primit răspuns numai de la caz la caz. O abordare mai consecventă este necesară, dată fiind instituirea supravegherii bancare europene.

Multe dintre diferențele între legislațiile naționale nu mai pot fi justificate. Articolul 1 din Regulamentul privind MUS impune BCE să efectueze supravegherea prudentțială „ținând seama pe deplin și în mod corespunzător de unitatea și integritatea pieței interne”. Articolul face referire și la tratamentul „egal al instituțiilor de credit în vederea prevenirii arbitrajului de reglementare”. Un cadru de reglementare fragmentat îngreunează îndeplinirea acestor cerințe de către BCE.

Și apar în continuare noi diferențe. Unii legiuitori naționali convertesc practicile de supraveghere fără caracter obligatoriu în acte juridice obligatorii, făcând astfel mai dificilă armonizarea, de către BCE, a acestor practici. Un exemplu recent este legea germană privind rezoluția băncilor. Această lege delegă Ministerului Finanțelor prerogativa emiterii de reglementări în domenii precum guvernanța internă și gestionarea riscurilor (până în prezent, Ministerul Finanțelor nu a făcut uz de această prerogativă).

Legislația bancară națională adoptată după înființarea MUS ar trebui să țină seama, în mod adecvat, de noile responsabilități ale BCE, în vederea facilitării armonizării practicilor de supraveghere în uniunea bancară.

5 Raportări referitoare la utilizarea resurselor prevăzute în buget

Regulamentul privind MUS prevede că BCE trebuie să poată dispune de resurse adecvate pentru a-și îndeplini atribuțiile de supraveghere cu eficacitate. În plus, regulamentul impune ca aceste resurse să fie finanțate dintr-o taxă de supraveghere care va fi suportată de entitățile care fac obiectul atribuțiilor de supraveghere ale BCE.

Cheltuielile suportate pentru atribuțiile de supraveghere sunt identificate separat în bugetul BCE, astfel cum se prevede în Regulamentul privind MUS. Rolul de autoritate bugetară în cadrul BCE este acordat Consiliului guvernatorilor. Acest organ adoptă bugetul anual al BCE în urma unei propuneri a Comitetului executiv, după consultarea președintelui și a vicepreședintelui Consiliului de supraveghere în chestiuni legate de supravegherea bancară. Consiliul guvernatorilor este asistat în chestiunile legate de buget de Comitetul pentru buget (BUCOM), format din membri ai tuturor băncilor centrale naționale din Eurosistem și ai BCE. BUCOM evaluează rapoartele BCE privind planificarea și monitorizarea bugetară și raportează cu privire la acestea direct Consiliului guvernatorilor.

5.1 Cheltuieli aferente anului 2015

Cheltuielile suportate de BCE pentru îndeplinirea atribuțiilor de supraveghere constau, în principal, în cheltuielile directe ale [celor patru direcții generale din cadrul Supravegherii bancare a BCE și ale Secretariatului Consiliului de supraveghere](#). Funcția de supraveghere se bazează, de asemenea, pe serviciile partajate furnizate de funcțiile existente ale BCE, inclusiv echipamente și întreținere, gestionarea resurselor umane, servicii administrative, buget și control, comunicare, servicii contabile, juridice, de audit intern, statistice și IT. Cheltuielile conexe sunt incluse în bugetul BCE și pot fi identificate separat.

În luna aprilie 2015, Consiliul guvernatorilor a adoptat Decizia [BCE privind suma de recuperat prin taxele de supraveghere](#) în anul 2015. Această decizie a stabilit cheltuielile anuale estimate legate de atribuțiile de supraveghere bancară la 296,0 milioane EUR pentru anul 2015.⁴⁴ La sfârșitul anului 2015, cheltuielile BCE pentru atribuțiile de supraveghere bancară s-au ridicat la 277,1 milioane EUR, respectiv cu 6% mai puțin decât cheltuielile anuale estimate, generând un surplus de 18,9 milioane EUR, comparativ cu suma facturată în 2015. În conformitate cu

⁴⁴ Decizia (UE) 2015/727 a Băncii Centrale Europene din 10 aprilie 2015 privind valoarea totală a taxelor anuale de supraveghere pentru prima perioadă de taxare și pentru 2015 (BCE/2015/17).

regulamentul aplicabil, acest surplus va fi dedus integral din suma totală care urmează să fie percepută în 2016.⁴⁵

După cum s-a explicat în Capitolul 1.3, Consiliul guvernatorilor a decis să consolideze resursele alocate funcției de supraveghere a BCE în 2016. Aceasta, alături de măsurile vizând domenii specifice care necesită o atenție suplimentară în materie de supraveghere, astfel cum s-a comunicat în documentul intitulat „[ECB Banking Supervision: SSM priorities 2016](#)”, va conduce la o creștere a cheltuielilor totale suportate pentru supravegherea bancară începând cu anul 2016. Drept urmare, un nivel constant al cheltuielilor de supraveghere anuale totale ale BCE poate fi atins numai pe termen mediu.

Tabelul 9

Costurile aferente funcției de supraveghere în 2015

	Cheltuieli efective în 2015 (milioane EUR)	Cheltuieli estimate în 2015 (milioane EUR)	Cheltuieli efective în 2014 (milioane EUR)
Salarii și beneficii	141,3	151,7	68,9
Chirii și întreținerea clădirilor	25,5	22,6	13,2
Alte cheltuieli de exploatare	110,3	121,8	74,8
Total cheltuieli pentru atribuțiile de supraveghere bancară	277,1	296,0	156,9

5.1.1 Salarii și beneficii

Salariile și beneficiile includ toate cheltuielile legate de salarii, inclusiv plata orelor suplimentare, alocațiile și costurile legate de beneficiile postangajare pentru personalul aferent funcției de supraveghere și personalul aferent serviciilor partajate.

Cheltuielile efective cu salariile și beneficiile în 2015 s-au cifrat la 141,3 milioane EUR, reprezentând 93% din cheltuielile proiectate și 51% din totalul cheltuielilor aferente atribuțiilor de supraveghere bancară. Diferența de 10,4 milioane EUR dintre cheltuielile proiectate și cele efective poate fi explicată, în mare măsură, prin nivelul sub estimări al ratei medii de ocupare a forței de muncă. Începând cu data de 31 decembrie 2015, aproximativ 96% dintre posturile legate de supravegherea bancară au fost ocupate.

O creștere a cheltuielilor cu salariile și beneficiile poate fi așteptată, dată fiind decizia Consiliului guvernatorilor de a consolida resursele aferente funcției de supraveghere a BCE în 2016, astfel cum se explică în Capitolul 1.3.

⁴⁵ Articolul 9 din Regulamentul (UE) nr. 1163/2014 al Băncii Centrale Europene din 22 octombrie 2014 privind taxele de supraveghere (BCE/2014/41).

5.1.2 Chirii și întreținerea clădirilor

La sfârșitul anului 2015, cheltuielile efective cu chiriile și întreținerea clădirilor, inclusiv amortizarea activelor legate de sediu, s-au situat la 25,5 milioane EUR, respectiv 113% din cheltuielile proiectate. Cheltuielile efective, cu 2,9 milioane EUR peste estimări, sunt justificate, în principal, de o creștere a spezelor legate de amortizare pentru investițiile aferente sediului.

Pe parcursul anului 2015, sediul Eurotower, în care va fi mutată Supravegherea bancară a BCE, a fost renovat. Calendarul actual al proiectului prevede ca mutarea să fie finalizată până la mijlocul anului 2016. Prin urmare, pe lângă creșterea planificată a numărului membrilor personalului de supraveghere menționată mai sus, se așteaptă și o majorare a cheltuielilor cu chiria și sediile începând cu anul 2016.

5.1.3 Alte cheltuieli de exploatare

Categoria „Alte cheltuieli de exploatare” include costuri precum cele legate de consultanță, servicii IT, servicii statistice, deprecierea imobilizărilor corporale (altele decât cele legate de sediu), deplasări profesionale și formare.

Pe ansamblu, performanța bugetară la această categorie se situează sub nivelul cheltuielilor proiectate în aprilie 2015, în valoare de 110,3 milioane EUR, care au reprezentat o rată de consum de 91%. Aceasta a fost îndeosebi o consecință a repriorizării resurselor în direcția unei contribuții din partea funcției de supraveghere la atribuții urgente legate de stabilitatea financiară, având drept rezultat un nivel mai scăzut al costurilor legate de deplasări profesionale și de formare, precum și al costurilor asociate. Rata de ocupare medie sub estimări a reprezentat, de asemenea, un factor care a contribuit la cheltuielile nerealizate.

Costurile efective din 2015 includ sprijinul extern angajat pentru contribuția funcției de supraveghere a BCE la atribuțiile de stabilitate financiară, respectiv la evaluarea cuprinzătoare a instituțiilor semnificative grecești, evaluarea cuprinzătoare „periodică” din 2015 și efectuarea supravegherii la fața locului, toate acestea fiind explicate în detaliu în Capitolul 2.

5.2 Cadrul privind taxele: noiembrie 2014-decembrie 2015

Alături de Regulamentul privind MUS, [Regulamentul BCE privind taxele de supraveghere](#) oferă cadrul juridic în temeiul căruia BCE aplică o taxă de supraveghere anuală pentru cheltuielile suportate de aceasta în legătură cu atribuțiile de supraveghere. Regulamentul privind taxele stabilește metodologia pentru: (i) stabilirea cuantumului total al taxei anuale de supraveghere; (ii) calcularea sumei care trebuie plătită de fiecare bancă supravegheată; și (iii) colectarea taxei anuale de supraveghere.

În anul 2015, BCE a trimis pentru prima dată tuturor instituțiilor supravegheate comunicări individuale ale taxei pentru costurile efective suportate în lunile noiembrie

și decembrie 2014 (având în vedere faptul că BCE și-a asumat responsabilitatea operațională pentru supravegherea bancară în luna noiembrie 2014) și în anul 2015.

5.2.1 Suma totală percepută

Valoarea totală a taxelor percepute de BCE pentru costurile implicate de supravegherea prudențială a sectorului bancar din zona euro în perioada 2014-2015 s-a ridicat la 326 de milioane EUR.

Această sumă este defalcată în:

- 30 de milioane EUR pentru costurile suportate în ultimele două luni ale anului 2014, conform datelor publicate în Conturile anuale 2014 ale BCE;
- 296 de milioane EUR aferente cheltuielilor anticipate pentru întregul an 2015, sumă comunicată de BCE în luna aprilie 2015.

Suma care urmează să fie recuperată prin taxele de supraveghere anuale este divizată în două părți, în funcție de statutul entității supravegheate (semnificativă sau mai puțin semnificativă), reflectând diversele grade ale controlului în scopuri de supraveghere efectuat de BCE. Această divizare este stabilită pe baza costurilor suportate de compartimentele organizatorice ale BCE responsabile de supravegherea entităților semnificative și, respectiv, de compartimentele care monitorizează supravegherea entităților mai puțin semnificative.

Tabelul 10
Taxe de supraveghere

	Venit efectiv 2015 (milioane EUR)	Sumă totală percepută 2015 (milioane EUR)	Sumă totală percepută 2014 ⁴⁶ (milioane EUR)
Taxe de supraveghere	277,1	296,0	30,0
<i>din care:</i>			
Taxe percepute entităților semnificative sau grupurilor semnificative	245,6	264,1	25,6
Taxe percepute entităților mai puțin semnificative sau grupurilor mai puțin semnificative	31,5	31,9	4,4
Total venituri din atribuții de supraveghere bancară	277,1	296,0	30,0

După cum s-a explicat în Secțiunea 5.1 de mai sus, diferența de 18,9 milioane EUR dintre cheltuielile efective suportate în 2015 și suma percepută pentru 2015 va fi dedusă integral din suma totală care urmează să fie percepută în 2016 și repartizată categoriilor de instituții semnificative sau instituții mai puțin semnificative ținând seama de costurile efective din 2015 alocate funcțiilor relevante.

⁴⁶ Pentru anul 2014, BCE și-a recuperat, prin intermediul taxelor de supraveghere, costurile legate de supravegherea bancară pentru perioada care începe în luna noiembrie 2014, când și-a asumat atribuțiile de supraveghere.

5.2.2 Taxe de supraveghere individuale

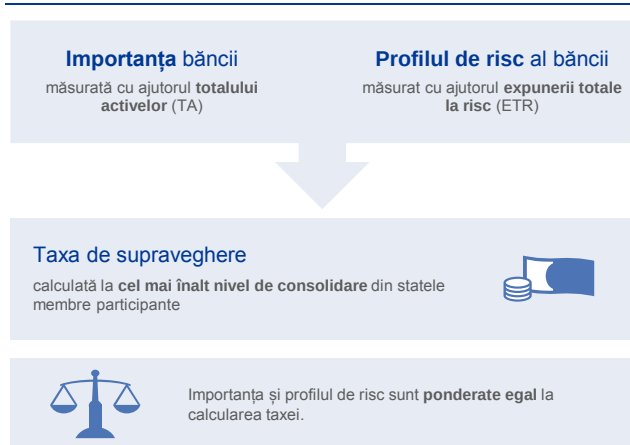
La nivel de bancă, taxele sunt calculate în funcție de importanța băncii și profilul de risc al acesteia, utilizând factorii taxei anuale furnizați de toate băncile supravegheate la data de referință de 31 decembrie a anului precedent. Taxa de supraveghere calculată pentru fiecare bancă este ulterior colectată prin intermediul unor plăți anuale de achitat în trimestrul IV al fiecărui exercițiu financiar.

Taxa de supraveghere este stabilită la cel mai înalt nivel de consolidare în statele membre participante la MUS. Aceasta reprezintă suma dintre o componentă minimă a taxei pentru toate băncile, bazată pe un procent de 10% din suma de recuperat⁴⁷, și o componentă variabilă a taxei pentru alocarea restului de 90% din suma de recuperat.

Pentru calcularea taxelor anuale de supraveghere de achitat în 2015 pentru fiecare entitate supravegheată și fiecare grup supravegheat, debitorii taxei au transmis ANC, până la 1 iulie 2015, informațiile referitoare la factorii taxei cu data de referință 31 decembrie 2014. La 30 iulie 2015, BCE a pus la dispoziția debitorilor taxei datele transmise cu privire la factorii taxei și i-a invitat să prezinte observații în termen de cinci zile lucrătoare în cazul în care considerau că datele nu erau corecte. Ulterior, BCE a calculat taxa individuală pentru fiecare bancă și fiecare grup bancar.

Figura 6

Ce anume determină componenta variabilă a taxei?

Taxele anuale de supraveghere de achitat pentru anul 2015 au fost, în mare măsură, consecvente cu estimările furnizate de BCE în cadrul consultării publice de la începutul anului 2014. În concordanță cu analiza de impact preliminară, aproximativ 50% dintre entitățile semnificative aveau obligația de a achita o taxă anuală de supraveghere cuprinsă între 700 000 EUR și 2,0 milioane EUR pentru anul 2015. În mod similar, în cazul entităților mai puțin semnificative, analiza de impact preliminară a indicat faptul că circa 75% dintre acestea trebuiau să plătească o taxă sub 7 000 EUR; potrivit rezultatului calculului taxei anuale pentru 2015, 70% dintre entitățile supravegheate au intrat în această categorie.

După cum s-a explicat în Capitolul 3.1, BCE a aprobat o serie de modificări ale situației băncilor individuale. Conform articolului 7 din Regulamentul privind taxele, următoarele schimbări care vizează o entitate supravegheată la cel mai înalt nivel de consolidare necesită o modificare a taxei de supraveghere individuale:

- o schimbare a statutului de supraveghere al entității supravegheate, respectiv entitatea este reclassificată de la semnificativă la mai puțin semnificativă sau invers;

⁴⁷ Pentru instituțiile semnificative cele mai mici, cu active totale sub 10 miliarde EUR, componenta minimă a taxei este înjumătățită.

- o nouă entitate supravegheată este autorizată;
- o autorizație existentă este retrasă.

În toate aceste cazuri, pentru a efectua o rambursare sau a solicita plata unei taxe suplimentare către entitatea supravegheată, BCE va adopta o nouă decizie privind taxa de supraveghere.

După emiterea comunicărilor privind taxa de supraveghere, un număr mic de cereri de modificare în conformitate cu dispozițiile articolului 7 au fost transmise BCE. Sumele rambursate sau colectate în temeiul acestei dispoziții vor fi deduse integral din suma totală care urmează să fie percepută.

5.2.3 Facturarea și colectarea primei taxe

În luna octombrie 2015, BCE a emis două seturi de comunicări ale taxei de supraveghere către entitățile supravegheate. Unul dintre aceste seturi a acoperit cheltuielile efective suportate în ultimele două luni ale anului 2014, astfel cum au fost publicate în Conturile anuale 2014 ale BCE, iar celălalt set a anticipat cheltuielile pentru întregul exercițiu 2015.

O comunicare a taxei transmisă unui grup supravegheat acoperă taxele de supraveghere ale întregului grup. O comunicare separată a taxei este emisă pentru o entitate supravegheată de sine stătătoare, care nu face parte din niciun grup supravegheat.

La sfârșitul lunii decembrie 2015, BCE colectase peste 99% dintre taxele percepute pentru atribuțiile de supraveghere bancară. BCE ia toate măsurile necesare pentru colectarea sumelor restante de la entitățile supravegheate. În perioada actuală de taxare, BCE a colectat dobânzi în valoare de 0,05 milioane EUR aplicate entităților supravegheate pentru întârzieri în achitarea taxei de supraveghere. După cum se prevede în Regulamentul privind taxele, această sumă va fi luată în considerare la stabilirea sumei totale de perceput în 2016.

Mai multe informații privind [taxele de supraveghere](#) sunt disponibile pe website-ul privind supravegherea bancară al BCE. Aceste pagini sunt actualizate periodic cu informații utile și practice și sunt publicate în toate limbile oficiale ale UE.

6 Instrumente juridice adoptate de BCE cu privire la supravegherea bancară

Următorul tabel prezintă instrumentele juridice referitoare la supravegherea bancară care au fost adoptate în 2015 de BCE și publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și/sau pe website-ul BCE. Acesta acoperă instrumentele juridice adoptate în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 și alte instrumente juridice relevante.

Regulamentele BCE

Număr	Titlu
BCE/2015/13	Regulamentul (UE) nr. 2015/534 al Băncii Centrale Europene din 17 martie 2015 privind raportarea de informații financiare în materie de supraveghere (JO L 86 31.3.2015, p. 13)

Instrumente juridice ale BCE, altele decât regulamentele

Număr	Titlu
BCE/2014/59	Decizia (UE) 2015/433 a Băncii Centrale Europene din 17 decembrie 2014 privind instituirea unui Comitet de etică și regulamentul de procedură al acestuia (JO L 70, 14.3.2015, p. 58)
BCE/2015/2	Recomandarea Băncii Centrale Europene din 28 ianuarie 2015 privind politicile de distribuire a dividendelor (JO C 51, 13.2.2015, p. 1)
BCE/2015/4	Decizia (UE) 2015/656 a Băncii Centrale Europene din 4 februarie 2015 privind condițiile în care le este permis instituțiilor de credit să includă profiturile interimare sau pe cele de la sfârșit de exercițiu financiar în fondurile proprii de nivel 1 de bază în conformitate cu articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (JO L 107, 25.4.2015, p. 76)
BCE/2015/7	Decizia (UE) 2015/530 a Băncii Centrale Europene din 11 februarie 2015 privind metodologia și procedurile pentru determinarea și colectarea datelor referitoare la factorii taxei utilizate pentru calcularea taxelor anuale de supraveghere (JO L 84, 28.3.2015, p. 67)
BCE/2015/8	Decizia (UE) 2015/716 a Băncii Centrale Europene din 12 februarie 2015 de modificare a Deciziei BCE/2004/2 de adoptare a Regulamentului de procedură al Băncii Centrale Europene (JO L 114, 5.5.2015, p. 11)
BCE/2015/12	Orientarea (UE) 2015/856 a Băncii Centrale Europene din 12 martie 2015 privind principiile unui Cadru etic pentru Mecanismul unic de supraveghere (JO L 135, 2.6.2015, p. 29)
BCE/2015/16	Decizia (UE) 2015/811 a Băncii Centrale Europene din 27 martie 2015 privind accesul public la documentele Băncii Centrale Europene aflate în posesia autorităților naționale competente (JO L 128, 23.5.2015, p. 27)
BCE/2015/17	Decizia (UE) 2015/727 a Băncii Centrale Europene din 10 aprilie 2015 privind valoarea totală a taxelor anuale de supraveghere pentru prima perioadă de taxare și pentru 2015 (JO L 115, 6.5.2015, p. 36)
BCE/2015/21	Decizia (UE) 2015/839 a Băncii Centrale Europene din 27 aprilie 2015 privind identificarea instituțiilor de credit care fac obiectul evaluării cuprinzătoare (JO L 132, 29.5.2015, p. 88)
BCE/2015/36	Decizia (UE) 2016/3 a Băncii Centrale Europene din 18 noiembrie 2015 de stabilire a principiilor pentru furnizarea de feedback cu privire la activitatea subcoordonatorilor desemnați din rândul personalului autorităților naționale competente desfășurată în cadrul echipelor comune de supraveghere din Mecanismul unic de supraveghere (JO L 1, 5.1.2016, p. 4)
BCE/2015/38	Decizia (UE) 2015/2218 a Băncii Centrale Europene din 20 noiembrie 2015 privind procedura de excludere a membrilor personalului de la prezumția de a avea un impact semnificativ asupra profilului de risc al unei instituții de credit supravegheate (JO L 314, 1.12.2015, p. 66)
BCE/2015/49	Recomandarea Băncii Centrale Europene din 17 decembrie 2015 privind politicile de distribuire a dividendelor (JO C 438, 30.12.2015, p. 1)
	Decizia din 23 noiembrie 2015 privind îndeplinirea, de către instrumentele care urmează să fie emise de National Bank of Greece S.A. („entitatea supravegheată”), a criteriilor pentru instrumentele aferente fondurilor proprii de nivel 1 de bază în conformitate cu articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, publicată în secțiunea „Letters to banks” de pe website-ul privind supravegherea bancară al BCE

Decizia din 23 noiembrie 2015 privind îndeplinirea de către instrumentele care urmează să fie emise de Piraeus Bank S.A. („entitatea supravegheată”), a criteriilor pentru instrumentele aferente fondurilor proprii de nivel 1 de bază în conformitate cu articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, publicată în secțiunea „Letters to banks” de pe website-ul privind supravegherea bancară al BCE

[Memorandum de înțelegere între Comitetul unic de rezoluție și Banca Centrală Europeană cu privire la cooperare și schimbul de informații, 22 decembrie 2015](#)

Autoritatea bancară europeană (ABE): ABE este o autoritate independentă a UE, înființată la 1 ianuarie 2011 pentru a asigura reglementarea și supravegherea prudențială eficientă și consecventă în sectorul bancar din UE. Principala atribuție a acesteia constă în contribuția la crearea cadrului unic european de reglementare în domeniul bancar, al cărui obiectiv este acela de a pune la dispoziție un set unic de norme prudențiale armonizate în întreaga UE. ABE deține, de asemenea, un rol important în promovarea convergenței practicilor de supraveghere la nivelul UE și este mandată să evalueze riscurile și vulnerabilitățile din sectorul bancar al UE.

Autoritatea națională competentă (ANC): o autoritate publică sau un organism recunoscut în mod oficial în legislația națională, care este împuternicit(ă) prin legislația națională să supravegheze instituții în cadrul sistemului de supraveghere în vigoare în statul membru vizat.

Cadrul unic de reglementare: cadrul unic de reglementare în sectorul bancar vizează furnizarea unui set unic de norme prudențiale armonizate pe care instituțiile de credit trebuie să le respecte în întreaga UE. Dincolo de legislația elaborată de Parlamentul European și de Consiliul UE cu asistența Comisiei Europene, ABE are competența dezvoltării în continuare a acestui cadru unic de reglementare și a monitorizării punerii sale în aplicare.

Capacitatea totală de absorbție a pierderilor (*Total loss-absorbing capacity – TLAC*): un standard pentru băncile de importanță sistemică la nivel mondial (*global systemically important banks – G-SIB*), convenit de Consiliul pentru Stabilitate Financiară în noiembrie 2015, conceput pentru ca G-SIB să dispună de o capacitate suficientă de absorbție a pierderilor și de recapitalizare în cadrul procesului de rezoluție pentru a implementa o rezoluție ordonată care reduce la minimum orice impact asupra stabilității financiare, asigură continuitatea funcțiilor esențiale și evită expunerea contribuabililor la pierderi în condițiile unui grad ridicat de încredere. Cerința TLAC minimă este măsurată în raport cu un nivel de referință ponderat în funcție de risc și un nivel de referință care nu este ponderat în funcție de risc. Cerința TLAC se va aplica începând cu anul 2019.

Caracterul semnificativ: criteriul care determină alocarea responsabilităților în materie de supraveghere BCE sau ANC în cadrul Mecanismului unic de supraveghere. Caracterul semnificativ al instituțiilor de credit se bazează pe criteriile stabilite în Regulamentul privind MUS și specificate în Regulamentul-cadru privind MUS.

Cerința minimă privind fondurile proprii și pasivele eligibile (*Minimum requirement for own funds and eligible liabilities – MREL*): cerință care se aplică tuturor instituțiilor de credit din UE pentru a le permite să absoarbă pierderile în cazul în care intră într-o situație de dificultate. Cerința MREL este inclusă în Directiva privind redresarea și rezoluția bancară (BRRD) și are același obiectiv precum cerința

TLAC. Totuși, cerințele specifice de capital prevăzute de MREL sunt calculate diferit, respectând criteriile stabilite de ABE.

Competențe privind executarea și sancționarea: competențe de care dispune BCE, prin care se vizează: (i) obligarea unei entități sau persoane supravegheate să respecte cerințele prudențiale, respectiv executarea; și (ii) pedepsirea unei entități supravegheate pentru neconformarea cu cerințele prudențiale printr-o sancțiune pecuniară.

CRR/CRD IV: Regulamentul și Directiva privind cerințele de capital: [Regulamentul \(UE\) nr. 575/2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții \(CRR\)](#) și [Directiva 2013/36/UE cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții \(CRD IV\)](#). Acestea poartă adesea denumirea comună „CRD IV”.

Decizia BCE în materie de supraveghere: un act juridic adoptat de BCE în exercitarea atribuțiilor și prerogativelor conferite acesteia prin Regulamentul privind MUS. Aceasta este adresată uneia sau mai multor entități supravegheate sau grupuri supravegheate ori uneia sau mai multor alte persoane și nu este un act juridic de aplicare generală.

Echipă comună de supraveghere (ECS): o echipă de supraveghetori, alcătuită din personal al BCE și al ANC responsabil de supravegherea unei entități supravegheate semnificative sau a unui grup supravegheat semnificativ.

În curs de a intra în dificultate sau susceptibil(ă) de a intra în dificultate: una dintre cele trei condiții cumulate pe baza cărora se stabilește dacă autoritățile de rezoluție trebuie să ia măsuri de rezoluție pentru o instituție de credit. Articolul 32 alineatul (4) din Directiva privind redresarea și rezoluția bancară (BRRD) definește condițiile în care se consideră că o instituție este în curs de a intra în dificultate sau este susceptibilă de a intra în dificultate (autoritatea de supraveghere sau autoritatea de rezoluție este cea care stabilește existența acestei condiții).

Manualul de supraveghere: manual care detaliază principiile, procesele și procedurile generale, precum și metodologia privind supravegherea instituțiilor semnificative și mai puțin semnificative, ținând cont de principiile de funcționare a MUS. Acesta descrie procedurile de cooperare în cadrul MUS și cu autoritățile din afara MUS. Manualul de supraveghere reprezintă un document intern destinat personalului din cadrul MUS; un [Ghid privind supravegherea bancară](#) mai concis, care explică modul de funcționare a MUS și detaliază practicile de supraveghere ale MUS, a fost publicat în luna noiembrie 2014.

Mecanismul unic de rezoluție (MUR): un mecanism de stabilire a unor norme uniforme și a unei proceduri uniforme de rezoluție a instituțiilor de credit înființate în cadrul uniunii bancare, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2016. MUR este susținut de un Comitet unic de rezoluție, care este autoritatea europeană de rezoluție pentru uniunea bancară și funcționează în strânsă colaborare cu autoritățile naționale de

rezoluție din statele membre participante. În scopul rezoluției, MUR are la dispoziție un fond unic de rezoluție.

Mecanismul unic de supraveghere (MUS): mecanism alcătuit din BCE și autoritățile naționale competente din statele membre participante pentru exercitarea atribuțiilor de supraveghere conferite BCE. Responsabilitatea privind funcționarea eficientă și coerentă a acestui mecanism, care face parte din uniunea bancară, revine BCE.

Modelul intern: orice abordare a măsurării și gestionării riscurilor aplicată în calcularea cerințelor privind fondurile proprii, care aparține unei instituții de credit și necesită permisiunea prealabilă a autorității competente în conformitate cu partea a treia din CRR.

Participație calificată: o participație deținută la o instituție de credit, care reprezintă cel puțin 10% din capital sau din drepturile de vot sau care face posibilă exercitarea unei influențe semnificative asupra administrării instituției de credit respective.

Procedura aplicabilă în cazul absenței unei obiecții: un proces decizional standard, stabilit în Regulamentul privind MUS pentru activitățile de supraveghere ale BCE. Consiliul de supraveghere adoptă proiecte de decizii care sunt prezentate spre adoptare Consiliului guvernatorilor. Deciziile sunt considerate adoptate, cu excepția cazului în care Consiliul guvernatorilor formulează obiecții într-un interval de timp definit, care nu depășește zece zile lucrătoare.

Proceduri de pașaport: proceduri referitoare la libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii în alte state membre de către orice instituție de credit autorizată și supravegheată de autoritățile competente din alt stat membru, cu condiția ca aceste activități să fie acoperite de o autorizație (astfel cum se prevede la articolele 33-46 din CRD IV).

Procesul de evaluare a adecvării capitalului intern (ICAAP): strategiile și procesele pe care băncile au obligația de a le institui pentru a evalua și a menține în mod continuu valoarea, tipul și repartizarea capitalului intern pe care le consideră adecvate pentru a acoperi natura și nivelul riscurilor la care sunt expuse sau ar putea fi expuse. Autoritățile competente analizează ICAAP ca parte a PSE.

Procesul de evaluare a adecvării lichidității interne (ILAAP): strategiile, politicile, procesele și sistemele pe care băncile au obligația de a le institui pentru gestionarea și monitorizarea riscului de lichiditate și a pozițiilor de finanțare. Autoritățile competente analizează ILAAP ca parte a PSE.

Procesul de supraveghere și evaluare (PSE): procesul utilizat pentru a ghida supravegherea instituțiilor de credit semnificative și mai puțin semnificative, precum și pentru a stabili dacă (pe lângă cerințele minime) ar trebui aplicate posibile cerințe suplimentare în ceea ce privește fondurile proprii, raportarea financiară sau lichiditatea, ori dacă ar trebui aplicate orice alte măsuri de supraveghere.

Programul de examinare prudentială (Supervisory Examination Programme – SEP) În conformitate cu articolul 99 din CRD IV, Supravegherea bancară a BCE

adoptă anual un SEP pentru instituțiile pe care le supraveghează. Acest program definește, pentru fiecare instituție semnificativă, principalele activități de supraveghere care vor fi efectuate pentru monitorizarea riscurilor și soluționarea deficiențelor. De asemenea, acesta identifică instituțiile care vor face obiectul unei supravegheri sporite. SEP pentru o instituție semnificativă acoperă activitățile de supraveghere continuă, inspecțiile la fața locului și investigațiile privind modelele interne.

Regulamentul privind MUS: actul juridic care creează un mecanism unic de supraveghere pentru instituțiile de credit din zona euro și, potențial, din alte state membre ale UE, mecanismul fiind unul dintre principalele elemente ale uniunii bancare din Europa. Regulamentul privind MUS conferă BCE atribuții specifice în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit.

Regulamentul-cadru privind MUS: cadrul normativ care stabilește în special modalitățile practice de cooperare între BCE și autoritățile naționale competente la nivelul Mecanismului unic de supraveghere, astfel cum se prevede la articolul 6 din Regulamentul privind MUS.

Suma maximă distribuibilă (*Maximum distributable amount – MDA*): încălcările cerinței privind amortizorul combinat conduc la restricții obligatorii referitoare la repartizări (de exemplu, dividende, plăți ale cupoanelor aferente instrumentelor de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar, bonusuri discreționare). Băncilor care nu îndeplinesc cerințele privind amortizorul combinat le vor fi aplicate automat interdicții privind repartizările care depășesc MDA. Aceasta din urmă reprezintă profitul repartizabil al băncii, multiplicat cu un factor cuprins între 0,6 și 0, în funcție de volumul de fonduri proprii de nivel 1 de bază care nu respectă cerința privind amortizorul combinat.

Uniunea bancară: una dintre componentele necesare pentru definitivarea Uniunii Economice și Monetare, care constă într-un cadru financiar integrat, cu un mecanism unic de supraveghere, un mecanism unic de rezoluție bancară și un cadru unic de reglementare, inclusiv scheme armonizate de garantare a depozitelor, care se pot transforma în scheme europene comune de garantare a depozitelor.

Abrevieri

Țări

AT	Austria	HU	Ungaria
BE	Belgia	IT	Italia
BG	Bulgaria	JP	Japonia
CH	Elveția	LT	Lituania
CY	Cipru	LU	Luxemburg
CZ	Republica Cehă	LV	Letonia
DK	Danemarca	MT	Malta
DE	Germania	NL	Țările de Jos
EE	Estonia	PL	Polonia
IE	Irlanda	PT	Portugalia
ES	Spania	RO	România
FI	Finlanda	SE	Suedia
FR	Franța	SI	Slovenia
GR	Grecia	SK	Slovacia
HR	Croația	UK	Regatul Unit

Altele

ECA	evaluarea calității activelor
CSBB	Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară
COREP	raportare comună
CRD IV	Directiva privind cerințele de capital
CRR	Regulamentul privind cerințele de capital
ABE	Autoritatea bancară europeană
BCE	Banca Centrală Europeană
CERS	Comitetul european pentru risc sistemic
UE	Uniunea Europeană
FINREP	raportare financiară
CSF	Consiliul pentru Stabilitate Financiară
ECS	echipă comună de supraveghere
ANC	autoritatea națională competentă
SER	sistemul de evaluare a riscurilor
SEP	Programul de examinare prudentială (<i>Supervisory Examination Programme</i>)
PSE	Procesul de supraveghere și evaluare
MUS	Mecanismul unic de supraveghere

© Banca Centrală Europeană, 2016

Adresa poștală 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon +49 69 1344 0
Website www.bankingsupervision.europa.eu

Toate drepturile rezervate. Reproducerea informațiilor în scopuri necomerciale și educaționale este permisă numai cu indicarea sursei.

ISSN 2443-6003
ISBN 978-92-899-2142-8
DOI 10.2866/231661
EU catalogue No QB-BU-16-001-RO-N